

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România 2011-2012

Climat

80-83

Anul 7

iulie - septembrie
2014

Director fondator:
Ion Iancu Vale

Director editor:
Gheorghe - Valerică
Cimpoca

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Ivan Shishkin - Pădurea toamna

Cuprins

Maria Oprea - Auguști Gellu Naum, Cezar Ivănescu, Panait Istrati.....	3
Al. Florin Țene - Elemente psihopatologice în romanul Ciuleandra	5
Vavila Popovici - Bunătate vs Răutate.....	6
Mihai Cezar Popescu - Poeme.....	7
Nicolae Nicoară Horia - Poeme.....	8
Melania Cuc - Menuț Maximilian și „Cronica de gardă”	9
Mihai Batog Bujeniță - Excursia de documentare	10
Ecaterina Negara - Poem.....	11
Octavian Lupu - Arta Zen a Managementului Afacerilor	12
Florea Turiac - Poem.....	14
Propus de A.S. - Scoțiene	15
Anton Găgiu - Detectiv în dilemă.....	16
Aliona Munteanu - Amprenta lui Dostoievski în „Călăuza” lui Tarkovski.....	19
Victor Atanasiu - Starețul sufletelor noastre.....	20
Ion Dodu Bălan - Puterea destinului.....	21
Gabriela Căluțiu - Sonnenberg.....	22
Irina Lucia Mihalca - Poeme.....	24
Corina Diamantina Lupu - Întotdeauna sunt așa de sinceră.....	25
Luca Cipola - Poeme.....	27
Ștefan Lucian Mureșanu - Sensul onomatopeelor.....	28
Dorel Schor - Schiță umoristică	30
Ion Iancu Vale - Fugind	31
Magdalena Brătescu - Prințul verde	34
Ion Iancu Vale - Poeme	35
Maria Glodici - Despre bucuria vieții	36
Virginia Vini Popescu - Poeme	37
Dan Caragea - Eseu despre eseu	38
Organizatorii Regulament - Moștenirea Văcăreștilor	39
George Baci - Columna românismului	39

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO 54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI
RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN euro (SWIFT: BTRLR022)

Adresa redacției principale:
Telefoane: 0722 702578
Târgoviște OP 1 - CP 14
E-mail: ioniancuvale@yahoo.com
web site: http://climate.litere.ro

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Fondatori:

Colegiul redacțional: Grigore Grigore,
 Gheorghe Palel, Emil Stănescu, Florea Turiac,
 Lucian Constantin

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca,
 București, dev, Focșani, Iași, Suceava,
 Turnu-Severin, Hunedoara, Mangalia,
 Olănești, Dragnea, Ploiești, Ploiești;
Alte țări: Anglia, Australia, Belgia,
 Canada, Danemarca, Elveția, Franța,
 Germania, Gibraltar, Israel, Italia,
 Macedonia, Portugalia, Republica
 Moldova, Serbia, Spania, SUA,
 Ucraina.

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Mihai Ardeleanu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu,
 Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă,
 Mircea Constantinescu, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu,
 Eugen Evu, George Filip, Eugen Florea, Dan Giju, Dimitrie Grama, Mirel Horodi, Djamal
 Mahmud, Alexandru Manafu, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica
 Mireșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Vavila
 Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor,
 Claudia Serea, Delia Stăniloiu, Victor Sterom, Al. Florin Țene, Ioan Tepelea, Baki Ymeri, Raquel
 Weizman.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Cultural-Istorică „ARM” Târgoviște ISSN 1843-035x

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Adriana Andreias; **Secretariat:** Reta Sofronie Iancu

Auguștii Gellu Naum, Cezar Ivănescu, Panait Istrati

Mărășești pe când fiul său, Gellu, avea numai doi ani. Poet și traducător, Andrei Naum s-a născut în Macedonia (fosta Republica Iugoslavă a Macedoniei), regiunea Ohrida, și a venit în România în secolul al XIX-lea. Într-un interviu din

sfârșitul vieții credincios curentului și stilului supraréalist. Dintre operele care au făcut istorie în literatura română enumerăm volumele de poezii (Libertatea de a dormi pe o frunte, Athanor, Tatăl meu obosit, Exactitatea umbrei, Cartea cu Apolodor ș.a.), de proză (Castelul ȝrbilor, Teribilul interzis, Zenobia, Întrebătorul), teatru (Insula. Ceasornicăria Taus. Poate Eleonora, Exact în același timp), creații peste care domnește aura sa covârșitoare și fascinantă. Gellu Naum merită mai mult decât o simplă semnalare, iar noi vom reveni asupra creației sale ori de câte ori vom avea ocazia. „Zenobia îmi devansa gesturile și intențiile; nu știu dacă punctul ei de vedere coincidea cu al meu, deși s-ar putea spune că nu trăiam individual; dar punctul nostru de vedere, totdeauna coincident, era altceva decât coincidență. Aveam impresia că până și tăcerile ei îmi vorbeau despre ceva

Maria Oprea

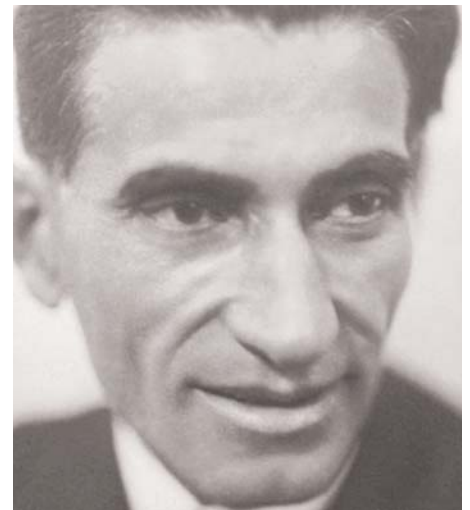
Literatura, NR. 155 - Septembrie 2014

Trei scriitori români, Gellu Naum, Cezar Ivănescu și Panait Istrati, născuți în luna august, au fost legați într-o măsură sau alta de spațiul balcanic și, în special, de cel ilir. Ca urmare, am ținut să-i celebrăm pe toți trei, împreună, motivați și legitimați de originile lor, de aniversările zilelor de naștere, dar mai ales, de scrierile lor. Desigur, în calendarul lui gustar sau secerar, cum i se spune în popor, se regăsesc numeroși alți scriitori ca Marin Preda, Tolstoi, Goethe, Dumitru Radu Popescu, Zoe Dumitrescu Bușulenga, Paul Everac, Virgil Ierunca, Guy de Muapassant, dar și regele Ferdinand I al României, Napoleon Bonaparte ori Maica Tereza. Aceasta alăturare nu are nicio relevanță, poate doar în plan subiectiv, îndeosebi pentru amatorii de astrologii care fac speculații în domeniul alăturării planetelor și stelelor. Noi am alăturat aceste „astre” nu pentru că s-au născut la 1, 6 și 10 august, ci din dorința exclusivă de a fi din nou împreună cu ei și cu operele lor.

GELLU NAUM (n. 1 august 1915 – d. 29 septembrie 2001) este un reprezentant de seamă al supraréalismului românesc și european. A fost eseist, poet, prozator și dramaturg român, elogiât și admirat de elita intelectuală, dar marginalizat - cum se întâmplă tot mai des cu valorile noastre culturale - de publicul larg și autorități. Rădăcinile sale dinspre tată sunt macedoromane, însă unii scriitori cred că acestea s-au intersectat și cu spațiul ilir. Tatăl, Andrei Naum (n.18 august 1875 – d. 18 august 1917) a murit în luptele de la

România literară (nr.30, 1-7 august 2001), Gellu Naum recunoștea că „Familia lui venise încoace cu oile, pe jos, demult, pe când turcii vroiau sa-i omoare în Macedonia. Ei sunt români macedoneni. Armani, cum zic ei”. Și tot aici își amintește: „Și tatăl meu a fost orfan de război. Bunicul a murit pe front când tata avea opt ani și, înainte de a muri, i-a trimis, printr-un coleg, ceasul lui cu lanț drept amintire. Era tot ce i-a mai rămas tatălui meu de la tatăl lui...”. Andrei Naum a publicat poezii în revista „Lumea nouă”, sub pseudonimul Andrei din Zegovia, în „Literatura și arta română” și în „Freamătul”, iar după moarte i s-a tipărit o carte de către Casa școalelor. Format și educat în București și Paris (studii de filosofie), Gellu Naum a făcut parte, începând din 1941, alături de Gherasim Luca, Dolfi Trost, Virgil Teodorescu și Paul Păun, din grupul supraréalist român, a cărui activitate îl face pe André Breton să afirme: „Centrul lumii (supraréaliste) s-a mutat la București”. Ca și André Breton, pe care l-a cunoscut la Paris, în 1938, Gellu Naum a rămas până la

pe care îl știam de mult, ceva imposibil de formulat în cuvinte, simțit de obicei ca o împăcare, ca o știință totală și liniștită. (...) Mergeam pe dig ferindu-mă de goluri, ca să nu-mi scrântesc gleznele. Erau niște bolovani pe acolo, negri, prietenoși, mă priveau ca pe un frate. Păreau că se bucură știindu-mă iar printre ei.” (Zenobia, 1985, 1991, 2003)

CEZAR IVĂNESCU (n. 6 august 1941 – d.24 aprilie 2008), poetul care și-a asumat cu mândrie rădăcinile balcanico-albaneze ale mamei sale, a avut un „destin consumat între limitele temporale marcate de două sărbători cu maximă încărcătură simbolică pentru creștini, cum spune Gabriela Crețan: s-a născut în ziua Schimbării la Față a Domnului și a murit în Joia Mare din Săptămâna Patimilor, trădat de discipolii pe care-i iubea, părăsit de mulți dintre prieteni, umilit de acuzații calomnioase și absurde.” Însă, dincolo de aceste dezarticulări, viața sa a fost încărcată de frumusețe și iubire, pentru că a trăit întotdeauna sub binecuvântarea poeziei și a lui Dumnezeu și a iubirii fără rest a cititorilor care i-au învățat versurile pe de rost. „Artistul trăiește în lume și, dacă Dumnezeu l-a trimis în lume, nu se poate reîntoarce la Dumnezeu decât prin arta lui, prin scrisul lui, aceasta e yoga lui, jugul lui, crucea lui, singura sfințenie posibilă pentru artist...” (Cezar Ivănescu, octombrie, 1999). Temele obsesive ale creației sale, pe baza cărora și-a creat propria stilistică, originală, luminoasă, tenebroasă, caldă, emoționantă, ritualică, au fost iubirea, moartea, arta. Această autoritate literară a poetului cu nume regal i-a adus aproape pe Petru Creția, Mircea Eliade, Constantin Noica și Marin Preda, pe poeții tineri și cititorii dependenți de scrisul lui, culminând cu recunoașterea artistică din partea confrăților albanezi care l-au propus la Premiul Nobel. Numai că Dumnezeu a avut alte socoteli cu acest Cezar al poeziei pure, luându-l devreme în lumea Sa. În limba albaneză i-a apărut, la Tirana (2007), antologia de poeme *Lojë Dashurie* (*Jeu d'Amour*), transpus de Luan Topciu, însă limba română a câștigat irevocabil surprinzătoare volume *Rod*, *Muzeon*, *La Baaad*, *Doina*, *Sutrela muțeniei*, *Rosarium*. „Scrisul rămâne o artă pe deplin umană și divină, scriind poți face acel semn ca abisul, în care să se resoarbă lumile, scriind, hârtia poate lua foc de lumina lui Dumnezeu... Știm noi care e cea mai cumplită armă a viitorului? Poate e un blânduț semn negru, pe o hârtie albă...”. Poemele lui Cezar Ivănescu trebuie citite mereu, ca un ritual, nu doar la aniversare. „! și / mâna mea / care / ... acuma scrie / ca Pasărea / veni-ți-Vă-n / preajma Ție, / și / viersul meu / pe care-l scrie mâna / ca Luna / va lumina / de-l va cetire Fața Ta Stăpâna!” (Cezar Ivănescu, Șutra - VII)

PANAIT ISTRATI (10 august 1884 – d.16 aprilie 1935) este „romancierul experimental”, personaj al capitolului „Ereticii, ca ființe migratoare” din *Istoria*

secretă a literaturii române (2007) a lui Cornel Ungureanu. Din opera scrisă în limbile franceză și română, cele mai importante povestiri sunt *Ciulinii Bărăganului* și *Viața lui Adrian Zografi*, din care fac parte și *Chira Chiralina*, *Codin*, *Moș Anghel*, *Mihail s.a.*, apărute după 1924. Originile sale sunt grecești după tată, însă, îl evocăm aici datorită creației *Kir Nicola*, inclusă în lucrarea *Viața lui Adrian Zografi*, în care eroul este un albanez. Fiul Joței Istrati și al unui contrabandist grec, *Ghergios Valsamis*, nu și-a cunoscut niciodată tatăl, ca urmare a avut de suferit o viață plină de greutate, fiind nevoit de mic să-și câștige existența ca ucenic al unui cârciumar, al unui brutar și al unui vânzător ambulant, apoi ca hamal în port, căldărar, zidar, servitor, purtător de reclame, fotograf și publicist. Un timp s-a aflat la bordul navelor Serviciului maritim Roman, pe post de cărbunar, nereunțând nicio clipă, însă, la lectură și scris. Pașii l-au purtat prin București, Constantinopol, Alexandria din Egipt, Cairo, Napoli, Paris și Lausanne. Aceste peregrinări prin Orientul musulman aveau să-i devină sursele de inspirație cele mai fecunde. Datorită lor, literatura universală s-a îmbogățit cu un roman ca *Viața lui Adrian Zografi*, în special, și cu un portret de neuitat al lui *Kir Nicola*, plăcintarul albanez care l-a adoptat ca pe un fiu și l-a ajutat să traverseze una dintre cele mai grele perioade din viața, adolescență. Acest „*Gorki al Balcanilor*”, cum l-a numit *Romain Roland*, un hoinar autodidact, plecat în lume din portul Brăilei, a ajuns în scurtă vreme după întâlnirea fastuoasă cu autorul *Triumfului națiunii* și a lui *Jean-Christophe*, o conștiință europeană. El a fost cel care, după o perioadă de aderare la ideile comunismului, a denunțat lumii întregi atrocitatea regimului așa-zis egalitarist din Rusia.

Dar legătura lui cu spațiul albanez se face prin povestirile autobiografice ale lui *Adrian Zografi* și prin *Kir Nicola*. „În timpul zilei, *Kir Nicola* se arăta față de *Adrian* un prieten de fiecare clipă și totdeauna vesel. Noaptea însă, când rămăneau numai ei singuri, albanezul devenea un om aproape misterios. (...). La douăsprezece noaptea, *Kir Nicola* se scula și se ducea să frământa, timp de un ceas, cincizeci de kilograme de făina, apoi se culca din nou, pentru a mai dormi încă trei ore. (...) Astfel, departe de lume, învăluit în beznă, *Kir Nicola* se reîntorcea în fiecare noapte la firea lui adevărată, redevenea așa cum îl plăsmuiseră munții Albaniei, așa cum fusese înainte de a-l fi rănit oamenii și de a-l fi îngenunchat viața.”

Evocarea lui *Gellu Naum*, *Cezar Ivănescu* și *Panait Istrati* sunt imperative invitații la lectură pentru a ne reîmprospăta conștiința și normalitatea.

Amintirea Paradisului

Cezar Ivănescu

Când eram mai tânăr
și la trup curat,
Într-o noapte, floarea mea,
eu te-am visat.
Înfloreai fara pacat,
într-un pom adevarat
Când eram mai tânăr
și la trup curat.

Nu stiam ca esti femeie,
eu barbat
Lângă tine cu sfiala m-am
culcat
Si dormind eu am visat;
tu, visând,
ai lacrimat
Când eram mai tânăr
și la trup curat

E pierduta noaptea aceea
de acum!
Carnea noastra,
de-i mai stii
al ei parfum
Poamele ce-n poame stau,
gustul carni tale-l au
Si cad mâine toate,
putrede,
pe drum.

Fa-l sa fie, Doamne Sfinte,
numai om
Pe acel care ne-a ispitit
sub pom
Si când pomul flori va da,
fa sa-i cada carnea grea,
Cum cadea-va, dupa
cântec,
mâna mea...

ELEMENTE PSIROPATOLOGICE ÎN ROMANUL „CIULEANDRA” DE LIVIU REBREANU

Al Florin TENE

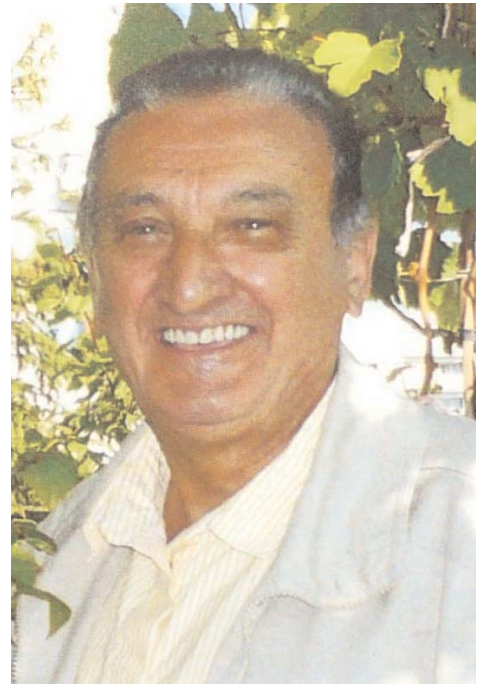
Pentru mulți scriitori boala mintală a fost izvor inepuizabil de inspirație. Îndrănesc să afirm că scriitorii cu harul talentului înzestrat utilizează volens nolens în creația lor ineditul, pitorescul, caracteristicul comportamental și sufletesc, înțelegând această stare o abatere de la norma ternă, banală, adaptativă a integrării armonioase. Atunci când autorul abordează această stare, pendulează, cu personajul său și cu starea de conștiință în imediata tangență a psihatriei dacă nu chiar în miezul acesteia.

În creația sa, diversă din punct de vedere tematic, Liviu Rebreanu cunoscut ca romancier al marilor probleme de conștiință colectivă și individuală, a abordat în Ciuleandra un caz de conștiință morbidă, de de structurare psihotică a personalității. Încă de la început, romancierul folosește tehnica de a înfățișa, la fel ca într-o fișă de observație medicală, faptele, analiza stărilor de conștiință ale eroului și mersul suferinței acestuia, unde consemnează în afara simptomelor și evoluția bolii, antecedentele familiale și personale etc. ca și problematica medico-legală a cazului. În acest sens autorul a izbutit să utilizeze date de patologie psihiatrică ca și când ar fi fost fapte petrecute în viața de fiecare zi, mai ales, analizează stările de de structurare a conștiinței sub forma unei introspecții ce evocă metoda autopatografică.

Narațiunea începe cu o manifestare comportamentală agravantă, uxoricidul prin sugrumare, crimă

nemotivată aparent sau desfășurată sub incidența impulsiei necontrolate și irezistibile, într-o stare de obnubilare a conștiinței, în decursul căreia manifestarea se desfășoară brutal, în afara oricărei opțiuni. Această formă de comportament antisocial îl întâlnim în nostalgia psihiatrică, la starea psihotică schizofreniformă paranoică sau maniacal, adesea sub influența dezinhibantă a alcoolului. În timpul internării asistăm la înfățișarea cazului, în întregime desfășurat sub incidența psihiatrică, căutându-se motivația gestului său reprobabil atât de erou cât și de către medicul Ursu, implicat în dubla sa postură subiectivă, umană și obiectivă, profesională.

Motivația uxoricidului din partea tatălui: „un moment de nebunie subită”, dorință, dragoste și gelozie inițial, apoi impulsie sub formă imperioasă a unui instinct criminal, cumul de sadism, toate moștenite de la antecesorii săi și, în final, manifestarea unei boli mintale, confirmată de medicul Ursu, ce elimină ipoteza unei simulări, așa cum părea la început. Atitudinea contrară a gardianului ce-l păzea, Andrei Leahu, într-o situație similară. Îi prilejuiește lui Puiu Faranga, reflecții asupra comportamentului rațional al unui om simplu și asupra motivației actului său, considerând că a avut în el însuși instinctual criminal. Își răscolește trecutul din care relevă elemente sadice al acestui instinct, printre acestea impulsivitatea de a omorî pe cineva, plăcerea de a privi tăierea părșurilor în copilărie, pornirea de a ucide femeia pe care o posedă, găsindu-și o motivație și, în același timp, disculpându-se. În viața sa au apărut multe aspect fenome-

nologice ale suferinței sale, printre care ideile interpretative, ideile de persecuție, de revendicare, de cupabilitate și de autopuniție, iar din inconștientul său țâșnește amintirea cunoașterii Mădălinei, viitoarea soție și victimă în acel dans de exaltare pasională. Ciuleandra dans al vieții și al morții, de care este obsedat pathologic și în ritmul căruia se derulează episodul acut al stării psihotice finale. Autorul folosește modelul psihiatric pe care s-a structurat întregul roman. Descoperim alternanțe între stările depresive și acelea de exaltare afectivă, cu impulsivitate necontrolată așa cum se desprind din prezentarea în totalitate a personajului, afecțiune ce oscilează episodic între două extreme melancolia și mania, fiind în același timp o afecțiune genetică, constituțională, ca un ecou îndepărtat de la antecesorii.

Talentul lui Liviu Rebreanu a constatat într-o transfigurare literară a bolii mintale, într-o evoluție în care se remarcă aspectul unei conștiințe aparent lucide, fără a exagera de simptomele patologice, folosindu-le, cu măiestrie artistică, numai când era necesar și episodic, așa cum a prezentat comportamentul când și-a ucis soția de la începutul narațiunii.

Cluj-Napoca
9 august 2014

BUNĂTATE vs. RĂUTATE

Vavila Popovici

**„Nu recunosc alt semn
al superiorității
decât bunătatea.”
Ludwig van Beethoven**

Bunătatea este un sentiment existențial fundamental, este acea înclinare a omului de a face bine, este o limbă pe care o înțelege oricine, pe care „surdul o poate auzi și orbul o poate vedea”, după spusele scriitorului Mark Twain.

Ne naștem buni, dar condițiile vieții ne fură bunătatea într-o mai mare sau mai mică măsură. Educația, orientarea însă, au o mare importanță. Viața ne pune în față anumite situații în care trebuie să decidem și să acționăm, ne pune la încercare. Pe unii încercările îi înăraiesc, pe alții îi înțeleptesc. Deși este mai greu să fii bun, sunt destui oameni care au acest curaj și dispuși a se pune în slujba binelui.

Bunătatea aparține oamenilor de caracter, oamenilor echilibrați, oamenilor puternici. Este o atitudine specific umană, cu origini metafizice, spre regretul nostru din ce în ce mai rar întâlnită în societatea actuală. Caracterul se formează printr-o luptă intensă și aspră asupra eului nostru, luptă contra înclinațiilor firești moștenite, atunci când ne dăm seama că ele există. Fiecare păcat cultivat slăbește caracterul și întărește obiceiul rău, iar rezultatul este stricăciunea fizică, intelectuală și morală. A discerne între a fi rău și a fi bun ar fi necesar și ar dovedi existența inteligenței noastre. Astăzi oamenii se grăbesc să depășească etapele vieții și din acest motiv devin egoiști, răi, isterici. Prin urmare bunătății i se opune răutatea, o atitudine instinctuală primară, universal răspândită. Să fii rău este simplu, să fii bun cere efort, gândire și înțelegere. Răutatea poate duce la cruzime și acte de sălbăticie.

Există bunătate interioară și personală, precum și bunătate exterioară și socială. Omul bun se străduiește să realizeze în el însuși, dar și la alții, idealul cel mai înalt de inteligență, putere și dragoste care duce la fericire, chiar dacă fericirea, unora li se dovedește până la urmă a fi o

îndelungă așteptare. „Fiți buni unii cu alții” ne învață Biblia. Caracterul esențial al bunătății este dezinteresarea, în vederea întregului din care omul face parte. Bunătatea, amabilitatea, în familie, în societate, este necesară. Henry James spunea că trei lucruri sunt importante în viață: „Primul este să fii amabil, al doilea să fii amabil și al treilea... să fii amabil”.

Una dintre cele mai importante căi de a manifesta bunătate este modul în care vorbim unul cu altul. Atmosfera creată între oameni este determinată, în mare parte, de cuvintele pe care le rostim, fiindcă ele pot răni sau pot jigni. Ar trebui să ne facem bunul obicei de a vorbi pe un ton plăcut, a avea răbdarea de a asculta pe celălalt, a folosi un limbaj curat și corect, cuvinte pline de bunătate, amabilitate. De asemenea tonul cu care ne adresăm - „tonul face muzică”, se spune pentru a sublinia importanța felului în care se spune ceva. Ce mult contează expresia feței, o privire blândă, un zâmbet pentru cei de lângă noi!

Bunătatea derivă din iubirea nemărginită cu care Dumnezeu a creat lumea, prin urmare originea ei este divină. Bunătății îi sunt asociate calități precum: mila, compasiunea, înțelegerea, bunăvoința, toleranța, blândețea, răbdarea, iertarea, dărnicia, admirația. Bunătatea înseamnă și noblete și echilibru, prin aceste calități putând să ordoneze viața. Dacă Biblia spune că „Dumnezeu este...plin de bunătate” și „Dumnezeu este dragoste”, atunci trebuie să acceptăm că nu există contradicție între bunătate și pedepsirea onestă a răului, pentru că „Domnul este bun și drept” și „Dreptatea și pacea se sărută”. Aceste învățături ar trebui să ne călăuzească în relațiile noastre cu semenii, ca niciodată bunătatea să nu intre în dezacord cu dreptatea. Dar dreptatea se face uneori cu duritate, pentru pedepsirea răului, pentru instaurarea echilibrului, a păcii.

A fi rău înseamnă a fi agresiv și a ucide calitățile bunătății, dragostea din suflet, a ucide credința sau a o perverti. Înseamnă a anula speranța, adică lumina vieții.

„Bunătatea sufletească nu-i o virtute subtilă și rafinată, e un atribut de bază al ființei omenești și totodată un atribut al culturii”, spunea călugărul, scriitorul Nicolae Steinhardt.

Cu toții am simțit bunătatea, acest sentiment nobil care înalță spiritul uman și-l hrănește, după cum am putut simți că avem un sămbure de răutate. Și ce-am făcut cu el? L-am lăsat acolo să rodească în suflet sau am căutat să-l anihilăm? ?i cum se poate anihila decât făcând loc bunătății să pătrundă în suflet? Am ținut cont de aspectul practic al bunătății, vreun act filantropic, renunțând la ceea ce este al nostru - bani, bunuri, timp - și dăruind celor care au nevoie? „Cine are milă de sărac, împrumută pe Domnul”, spune un proverb. Să ne gândim la bătrânii care au nevoie să simtă bunătatea celor din jurul lor! Numai bunătatea îi mai ține în viață pe bătrâni și pe cei bolnavi. Oamenii răi nu trăiesc decât pentru ei și nu vor să bucure pe nimeni. A bucura pe cineva le este o noțiune complet străină și de neînțeles. Iar sursa acestei răutăți este spiritul răului pătruns în sufletele lor.

Dacă ar fi să ne gândim la calitățile poporului din care ne-am născut, apoi am putea spune că este bun, îngăduitor, iertător, cu o notă de noblete în suflet, cunoscându-și și păstrându-și locul, adică fiind modest. Nu a fost lacom, nu s-a bătut niciodată pentru pământ străin, dar și-a apărat și a luptat pentru ceea ce a fost și este al lui. Vitejia și-a înscris-o în istorie. Nu vorbim de existența celor răi, a trădătorilor, care au existat și ei, răsturnând de multe ori mersul istoriei dorit. Vorbim de majoritatea celor care formează ►

Poeme

MIHAI – CEZAR POPESCU

BMW 2014

Încinsă strâns
Sub geaca ta de piele
Cu spate drept
Și coapsele rebele
Călare peste crupa
Motorului pustiu
Topită – n vise sinilii
În spatele lentilelor
Ascunsă
Și împingând
Din pulpe strânse
Cutia de tablă
Cu țeava întinsă-napoi
Ce scupă fumul țicnit.
Doar marginea de chilot
Pe coapsa-ncordată
Mai duce
Spre odăita ta de fată.

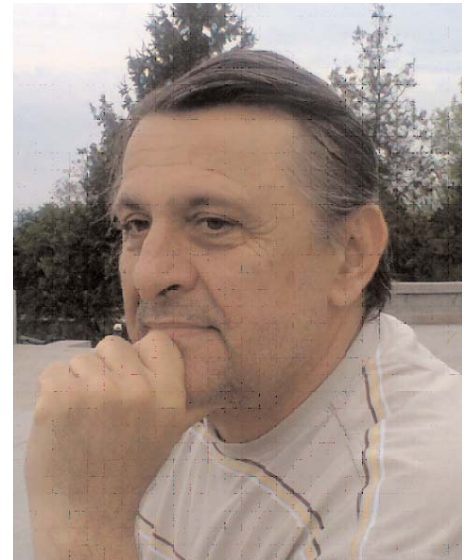
Colț de uliță arabă

În praf
De pe Srada Mare
Bătrânul hoț
Întinde gheara

Priviri furise
Colț de ochi
Și-n colțul gurii
Știrb și mut
Saliva curge
Alb și mult.
„Hai la moșul cu noroace
Dai un ban
Da' praf te face ! “
Ochi albastru
Și-altul verde
Printre fațade răpănoase
Și scursuri nesănătoase
Topire de venin
Parfum de mirt.
“Hai la moșul
Vino-ncoace...”
Pe-ascuns vin femei
S-asculte ghioace
În care Allah
Coboară desuet
Peste deșertul amorit
Încet-încet
Mult prea încet.

Rugăciunea ca un zumzet continuu

Vibrează zidul mănăstirii
Rotund
Rostogolire-a firii
În leagănul
Frunziș întunecos
Și tremurând

Se-ncarcă murii
De visul nerostit

Al nemuririi.
Altarul
Se înfășoară ca o haină
Peste tăcerea murmurată.
O rugă albă se ridică
În adânc
Fumul ei zboară.
Cercuri înalte
Cerc cu cerc
Se împletesc
Cu mâini împreunate
În ruga ca un rug aprins.

► poporul și nu despre „uscături”. Ferească-ne Dumnezeu de trădători la vârful puterii politice! De unde au apărut în zilele noastre atâtea specimene de oameni cinici, răi, orgolioși, mincinoși, implantați în politică? De unde furia necontrolată, prefăcătoria, minciuna, răzburarea unor minți paranoice? Cum au reușit să înșele poporul? Cum li se permite să folosească cuvinte de un plasticism uluitor, fără pic de sfială și care ne sălbătesc și ne vulgarizează viața?

Cugetul și simțirea pare că ni s-au diminuat, trăim o viață complexă și haotică în care manifestările de cinism și răutate a unor oameni sunt vizibile. Și-mi vin în minte versurile lui Eminescu care se pliază perfect acestei categorii de oameni-politicieni: „Prea v-ați arătat arama sfâșiind această țară./ Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară./ Prea v-ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei-/ Ca să nu s-arate - odată ce sunteți - niște mișei!/ Da, câștigul fără muncă, iată singura pornire; Virtutea? e-o nerozie; Geniul? o nefericire”.

Civilizația românească a fost una idealistă, înclinată spre înțelegerea sufletului. Materia a exercitat o prea mică atracție asupra românului, dovadă că în timpul îndelungat al comunismului, când ateismul își întindea aripile negre peste întreaga populație, mulți oameni și-au păstrat credința, doar cei lipsiți de credință, politicienii acelor vremuri, și-au făcut averi furând. Cu atât mai mult în zilele noastre percepțiile morale trebuie păstratele, Biserica trebuie să rămână dreaptă și curată, pentru a nu fi șantajată, murdărită de politicieni. Aminteam într-o carte a mea că aparținem lumii carpato-danubiană, în care oamenii au filozofat cu multe veacuri înaintea venirii lui Hristos. Cultura este ceea ce s-a lipit de viața noastră spirituală. Ne-am căutat unii pe alții prin cultură și ne-am găsit.

Părintele Stăniloae enumera unele din trăsăturile poporului român și pomenea de capacitatea minții nepătimașă a românului, de a valorifica toate potențele naturii umane, și pe care o numea „minte întreagă”.

Să sperăm în efectele acestei minți întregi! Cred că poporul cu „minte întreagă” trebuie să aleagă pe cei care îi pot reprezenta cel mai bine interesele, oameni buni cărora le pasă de viețile oamenilor și de soarta țării, să nu se lase călcat în picioare, să nu dea dovadă de dezinteres – lașitate, ci să acționeze cu curaj. Mai cred că nu trebuie lăsată soarta poporului în mâini străine interesului său, în mâinile câtorva oligarhi care aleg întotdeauna să sprijine politic pe omul cel mai slab, cel care le apără interesele murdare. Să dorească să se termine odată cu gâlceava, mahalagismul, machiavelismul și răutatea, pentru ca nobilitatea, bunătatea și dreptatea să revină în matca sa de odinioară.

Să ne ferească Dumnezeu să ajungem acolo unde credea Părintele Arsenie Boca – mare îndrumător de suflete din secolul XX - că se poate ajunge: „Oamenii vor strânge așa de multe rele pe pământ, încât nu mai rămâne istoriei altă soluție decât sfârșitul ei”.

Poeme de **Ziua Limbii Române** (2014)

Nicolae NICOARĂ-HORIA

Eu știu că mă ascuți și mă-nțelegi,
Cârmuitorilor nici nu le pasă,
Dau Ordonanțe noaptea, ziua Legi,
Ei au ce pune timpului pe masă...

Mi-e toată ființa verbului durută
Și gura mea de Adevăr flămândă,
Când bani nu sunt cu tine se-mprumută,
Ei nu plătesc străinilor dobândă...

Conturile lor de toate-s pline-
Și-așa mi-e ciudă că sunt prea de-al tău!
Aud în jurul meu șoptind- șovine!
Dacă am fost și sunt, nu-mi pare rău...

Cu tine stau de vorbă Țară-mamă,
Tot mai supărat și tot mai des,
Pruncii tăi, plecații, cum te cheamă
Tu nu-i auzi, aici la mine-n vers?

TĂCEREA DIN CUVÂNT

Cuvântul
e duh
vorbitor!
Tăcerea e umbra
cuvântului
nerostit
încă.
Între tăcere și cuvânt
am întâlnit
întâiul gângurit
de fecioară!
De atunci am învățat
să ne rostim
împreună...

FRUMOASĂ-I ȚARA

Frumoasă-i Țara ca o poezie,
Dar cine-i știe frumusețea ei?
Aici e partea mea de veșnicie,
Cealaltă parte încă nu știu ce-i!

Frumoasă-i Țara ca un măr desprins
De pe ramul pomului din rai,
Cu ea din tinerețe m-am deprins,
Cum se deprind cuvintele din grai.

Acel care i-a pus aici hotare
Slăvit să fie de un neam întreg,
Frumoasă-i Țara, Doamne, dă-mi răbdare
Măcar până la capăt s-o înțeleg!

Și frumusețea ei ți-o las și tie,
Copilul meu, oriunde-n lume ești-
Frumoasă-i Țara ca o poezie,
Numai timp să ai să o citești...

CU TINE STAU DE VORBĂ

Cu tine stau de vorbă, mamă-Țară,
Cu tine tot mai des, mai supărat,
Că prea se duc românii în afară
Și amiroase-a liniște în Sat...

RUGĂ PENTRU CEI PLECAȚI DIN ȚARĂ

Vântul geme prin goruni-
Doamne, cum să nu Te doară?
Se duc oamenii din Țară
La... bătrâni și la căpșuni...

Celor de sus nu le pasă
Că rămân legați de Dor
Aici copilașii lor,
Singuri, singurei Acasă...

Ochii mei sunt plânși acum,
Cei plecați departe-n lume
Când se roagă, fă anume,
Doamne, să-i întorci din drum!

Celor care ne conduc
Tu să le aduci aminte-
Dă-le lor de-acum-nainte
Soarta puilor de cuc...

Câine viu aici, leu mort
Nu mă vreau pe alte hărți,
Doamne sfinte, să mă ierți-
Șterge-mă din pașaport!...

VĂ Scriu MEREU

(File din scrisoarea unui părinte)

Vă scriu mereu și nu primesc răspuns,
Mă îngrijorează dar tăcerea voastră
Și așteptarea mea e îndeajuns
Că mi-a înflorit urâtul în fereastră...

Nu aveți timp de gândurile mele
Și ale voastre prea destule sunt,
Și totuși parcă mai aștept sub stele
Răspunsul vostru sincer pe pământ...

Vă scriu mereu cu dragoste bogată
Și cu respectul meu fără hotar,
Dar într-o zi cuvintele se gată
Și-atunci o să-mi răspundeți în zadar...

Melania CUC

Menuț Maximinian este o personalitate complexă, poet, jurnalist, critic literar, realizator de emisiuni etno-folclorice și unul dintre etnologii harnici și pricepuți din zona aceasta transilvană. Nu sunt subiectivă când îi aduc laude, ceea ce face el în ultimii ani este o ctitorire socio-culturală de necontestat. Cu o activitate efervescentă pe toate aceste fronturi, Menuț Maximinian continuă să fie generos cu persoanele, evenimentele și cărțile pe care le promovează pe toate palierele mass-media cu care are tangență, dar și în scrierile sale literare.

Poet de acum consacrat prin apariția în reviste literare importante din țară și din străinătate, cercetător-etnolog, cu volume de studii deja aflate în rafturile bibliotecilor, Menuț scrie zi de zi la cotidianul Răsunetul, acest ziar făcând parte intrinsecă din viața sa. Cultura județului BN ar fi mult mai săracă fără inserțiile de culoare și tinerete pe care, ca un profesionist bun, Menuț Maximinian le găsește locul potrivit în pagină, le promovează cu generozitate.

Cei obișnuiți să citească ziarul de dimineață al bistrițenilor (Răsunetul) nu pot trece cu vederea cronicile literare, întâmpinările de carte, pe care Menuț le semnează cu harnicie și discernământ de fiecare dată. Este un puzzle uriaș și peisajul editorial pe care l-a construit Menuț Maximinian, prin scrierile sale critice. De la cartea de știință, la cultura vizuală, la beletristica contemporană și cărțile-monografii, consemnările zilnice s-au adunat și astfel, cronicile semnate de Menuț au devenit un fel de baromen-

MENUȚ MAXIMINIAN ȘI „CRONICA DE GARDĂ”

tru care ne arată starea atmosferei editoriale la zi, în spațiul cultural în care trăim.

Ar fi fost trist ca aceste scrieri pertinente și cu amprentă de istorie literară nu doar locală, să rămână numai articole în paginile de ziar. Așa se face că, Menuț Maximinian le-a așezat rând pe rând, în volume, le-a distribuit în pagini de carte și le-a dat nume.

De data asta titlul celei mai recente cărți semnate de M.M. este „Cronica de gardă”,- un titlu potrivit, zic eu, pentru rolul pe care îl are un scriitor, acela de a fi generos și a scrie și despre cărțile colegilor lui, de-a fi mereu în „gardă” când apare un text important. „Cronica de gardă”, este un volum cu grafică frumoasă și detalii moderniste, datorate Editurii Karuna din Bistrița, și cu un cuprins consistent de critică literară fără încrâncenări, fără mofturi, cum se mai obișnuie. Este o carte de peste 400 de pagini, care cuprinde tablete culturale țintind activitatea scriitorilor consacrați din județ și din zona învecinată, dar și a altor cărturari, iubitori de literatură, istorie locală, viață spirituală, care și-au pus gândurile pe hârtie și au scos o carte. Volumul se deschide cu fragmente de interviu, destăinuiri ale autorului, care vizează crâmpene cronologice din activitatea sa de formare literară. Apoi, evantaiul paginilor se pliază pe nume mai mult sau mai puțin cunoscute, autori ce și-au făcut din scris o pasiune, se regăsesc aici ca sub o lampă Röntgen. M.M. scrie despre fiecare în parte cu discernământ și cu bucurie. Este un scriitor harnic, pasionat și priceput, și-a format mâna în ziaristica (culturală) dar scrie cu același aplomb și literatură de calitate, și lucrări de cercetare etno-folclorică.

Ce se poate spune, în context, despre volumul nou apărut pe piață, despre cartea în care autorul a înmă-nuncheat idei, sentimente și foarte multă generozitate? Doar că este o carte mare, mare prin dimensiune (430 pagini), mare prin abordarea din

mai multe unghiuri a vieții culturale bistrițene și năsăudene. Este o „fișă de observație, dacă tot facem referințe la titlul (Cronica de gardă),- este o veghe constructivă și mărturisitoare a unui timp în care zona bistrițeană construiește (și) catedrale editoriale.

În genere suntem tentați să fim răi, să criticăm acerb ziua prezentă, să spunem că nimic valoros nu se mai întâmplă în zona de cultură și cea spirituală. Cartea scrisă de Menuț Maximinian dovedește contrariu, ne arată negru pe alb că noi, bistrițenii, suntem fericiții deținători ai unui tezaur, că știm să ne punem în valoare, să lăsam peste vreme mărturiile noastre cele mai interesante. Clipa trece, scrisul rămâne.

Menuț Maximinian a învățat lecția asta de viață, știe ca nimeni altul să adune între alte și alte coperte frumoase, pagini de carte interesante.

Felicitări, Menuț Maximinian!

**Ergetten, Bistrița
iunie 2014**

EXCURSIA DE DOCUMENTARE

Mihai BATOG BUJENIȚĂ

Soția domnului Francu, deși legăna într-un mod destul de periculos un picior, vorbea calm, cu acea voce a femeilor care nu pot fi refuzate niciodată și asta nu pentru că sunt frumoase, ci pentru că știu perfect cum să abordeze o problemă delicată cu un bărbat, mai bine spus soțul...

- Nu, să știi că, în nici un caz nu este vorba despre mine! Eu, mă știi, singurele mele bucurii sunt casa și familia. Nimic altceva! Este vorba, în primul rând despre fițița noastră, un copil de excepție, un copil supradotat aș putea spune, care, uite, din cauza unei programe școlare absolut tâmpite, era cât pe ce să rămână repetentă în anul acesta, penultimul din nenorocitul acela de liceu, luar-ar dracu' cu cine l-a mai inventat! Are nevoie, pur și simplu de această excursie de documentare pentru a-și lărgi orizontul, pentru a-și perfecționa deprinderile, pentru a se reinventa, te rog să mă crezi!

- Mdaa, daa, daa... rostea din când în când domnul Togănel Francu, alintat Dodonel, dând aprobator din cap. De fapt, domnia sa fiind director de bancă, nu se putea gândi decât la cifra de profit, așa că nu auzea nimic din ceea ce mai tânăra sa soție, doamna Cleo, rostea cu atâta patos. În fond era, fără să-și dea seama, un înțelept! Cine ar putea schimba ideile unei soții? Și dacă tot nu o poți face, atunci de ce să nu ai o căsnicie liniștită așa cum domnul Francu avea de aproape două zeci de ani.

Convinsă că și de data aceasta rezolvase corect problema, doamna Cleo coborî în living unde fițița lor, June, stătea pe o canapea, clefăia gumă și asculta muzică în căști bătăngănind din cap. Îi făcu semnul victoriei și îi trimise un pupic dulce. Probabil că June a văzut semnele mamei deoarece a deschis telefonul și a început să vorbească.

June era o fată modernă cu tot ce înseamnă asta, iar numele i-l dăduse mami, inspirată dintr-o revistă de gen. Era ceva normal și chiar foarte frumos, deoarece nu se făcea să te numești Decembrie sau Noiembrie. Cu alte cuvinte, cum numele îți este și destinul, se putea prognoza că fata va avea un viitor minunat nu ca proastele numite Caterina sau Filoftea.

Peste câteva zile când, absolut întâmplător, domnul Francu își văzu soția moșmondind la niște valize ceva mai mari decât o ladă de zestre, întrebă candid:

- Pleci, undeva?

Faptul că doamna Cleo nu a explodat și nici nu l-a ars cu flacăra privirii se datora unei nemărginite iubiri și, mai ales, înțelegerii, față de bunul ei soț, un tip absolut nostim, care semăna cu un ursuleț de pluș. Mă rog, un ursuleț de pluș purtător de portofel dolofan!

- Dragă, dar am vorbit doar! Plecăm, eu și June, în excursia de documentare necesară pentru programa școlară! Și nu uita, te rog, de bani!

- Aaa, da, daaa...

În consecință, a doua zi, domnul Francu își conducea familia, fetele mele, cum le numea el cu drag, la autocar. Duse cele patru valize în cală, se miră de cât de ușoare sunt și-și spuse în gând că: „uite, dragele de ele, modeste, nu și-au luat cine știe ce pentru această excursie de studii...” apoi se întoarse își îmbrățișă soția, aceasta îi permise să o sărute pe obraz, iar când să facă acest lucru și cu fiica, constată că ea era deja în autocar și, ca de obicei, mesteca gumă și dădea din cap în ritmul muzicii.

- Eh, tinerețe, dar ce responsabilă, domnule! Cum a urcat ea cu grijă să ocupe locuri bune, în față. Eee, se cunoaște ziua bună, adaptă el un vechi proverb la situația dată.

Așteptă până autocarul a demarat, făcu semne cu mâna ca în filmele cu soldați care pleacă la război, lăcrimă puțin și, gata, la slujbă, deoarece pe piața asigurărilor apăruse, dură, concurența.

„Fetele mele” perfect indiferente la semnalele trimise de tati, mai sporovăiră câte ceva, forfecară puțin pe acei pe care-i cunoșteau și acum erau tot în autocar, observară că printre turiști se afla și domnul Nick, antrenorul de fitness al doamnei, dar și Ted, un tânăr bun să joace într-o reclamă de Marlborough, dar care era, deocamdată, student la medicină, apoi, pentru că stresul pregătirilor le distrusese, au adormit și bine au făcut fiindcă, la destinație, seara, în Budapesta, erau odihnite și

proaspete, nu ca restul doamnelor, desfigurate de oboseală.

Hotelul la care s-au cazat, unul de patru stele, era cu vedere spre Dunăre și oferea servicii de calitate. Mami a făcut un duș prelungit, apoi s-a îmbrăcat cu ceva foarte ușor dar cu o pronunțată notă sexi și i-a spus fiicei:

- Dragă, eu voi răspunde invitației pe care domnul Nick mi-a făcut-o! Vom mai conversa, vom bea o cafea, vom mai pune la cale restul excursiei, așa că, tu culcă-te, nu mă aștepta...

- Vai, mami, dar și eu sunt invitată de Ted să mai ascultăm ceva muzică, la el în cameră, și nici nu-mi este somn... Te rog, daaa...

- Bine, dar să fiți cuminți, glumi mami, amenințând șăgalnic cu degetul...

- Vaiii, dar să nu-ți faci nici o grijă, tuuu...

Și-au trimis apoi, conform obiceiului, câte un pupic dulce și au plecat fiecare în treaba ei...

Dimineața cu o oră înainte de plecare au luat micile bagaje din cameră și au băut o cafea la micul dejun. Cafeaua era îndulcită probabil cu somnifere, deoarece peste zi au dormit ca îneptate de musca tze-tze, total indiferente la obiectivele turistice pe care ghidul se tot străduia să le prezinte. Numai la Viena, când s-a făcut un mic tur de shopping, s-au trezit brusc și au dat dovada unei energii remarcabile. E drept că și aveau cu ce. Tati fusese el generos,

dar nici ele nu s-au lăsat doar pe mâna lui. Își completaseră de multă vreme cecurile de călătorie ca să nu rămână. Doamne, ferește, la poziția lor, mai proaste decât alte turiste. Cam așa a decurs toată excursia cu diferența că shopping-ul era ba la München, ba la Milano sau la Paris. Oricum, ultima seară au petrecut-o în același hotel din Budapesta dar, după cazare, turiștii erau invitați la o croazieră romantică pe Dunăre. Prin urmare „fetele mele” au servit un scurt în cameră apoi s-au regalat cu o cină de vis pe puntea vaporului. Domnii erau parcă puțin melancolici, vinul de Tokai predisunea la visare, iar mami plină de vervă, ducea, mai mult singură, o conversație spumoasă din care nu lipseau micile picanterii care fac deliciul oricărei cine cu oameni de spirit. June zâmbea misterios și cu talpa desculță a piciorului făcea unele exerciții pe care le cunoștea de asemenea din revistele și filmele de profil. Ted mușca, din când în când, furculița. Nick tăcea din principiu fiind el mai greoi la conversație. Apoi a urmat noaptea despărțirii cu tot ce înseamnă asta, după mai bine de o săptămână de răsfat, iar drumul spre orașul natal a fost la fel de plăcut ca și prima dată pentru că, firesc, toți au dormit bușean.

La sosire îi aștepta tati, anunțat prin telefon. Când autocarul a oprit și a fost nevoit să scoată geaman-

tanele din cală a constatat că acum cântăreau fiecare cam cât un vagon de marfă. Dar nu a avut timp să facă nici un fel de comentariu deoarece mami, după așezarea bagajelor în mașină, l-a îmbrățișat lipindu-se de el și i-a dat un sărut pasional pe gură. Extrem de surprins, tati a gândit în modul său simplu și naiv:

- Mititica, i-a fost dor de mine, și un fior plăcut, o amintire a vremurilor de demult, l-a străbătut din cap până în picioare. Unde mai pui că, acasă, a primit cadou un breloc pentru cheile de la mașină, un ursuleț panda, la fel cu celelalte cincizeci pe care le mai primise de-a lungul timpului.

Peste cam o lună, când a reînceput școala, la ora de limba română, clasa unde învăța June a primit sarcina să facă o compunere pe tema: Amintiri din vacanță. Entuziasă, a scris: „Wow! Supercool!” A primit nota doi, cu unele observații cam acide referitoare la surprinzătoarea ei capacitate de analiză și sinteză.

Adevărul este că nu s-a supărat deloc fiindcă deja își făcea planuri de viitor proiectându-și o carieră de succes în modeling sau fashion, evident, doar ca trambulină pentru o căsătorie cu un fotbalist sau, la nevoie, cu un babalac bogat pe care să-l îndoape cu viagra. Episodul numit Ted devenea din ce în ce

ASOCIAȚIA SCRITORILOR ISRAELIENI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

are plăcerea să vă invite la o nouă întâlnire literară
la Casa Scriitorilor din Tel Aviv
str. Kaplan, nr. 6 (sala Bialik)
Miercuri, 22 octombrie, 2014, ora 16:30

Partea întâia:

Darea de seamă anuală
asupra activității Asociației
perspective, programe.

Partea a doua:

O carte inedită !
o seară de
"DRAGOSTE ȘI PARFUM DE PORTOCALĂ"
„Roni Caciularu – 75”

Moderator: G. Mosari

vor vorbi scriitorii:
Zoltan Terner
Ioni Tuvia
Magdalena Brătescu
Adrian Grauenfels
și autorul volumului
Roni Caciularu

Intrarea liberă / tratație ușoară

mai mult o amintire plăcută fiindcă, hai să fim sinceri, în viață, nu te poți baza pe un biet doctor cu salariu de mizerie. Visele îi erau potențate de jocul zilnic, un adevărat antrenament am putea spune, cu noul vibrator pe care și-l cumpărase din Paris, o minunăție a tehnicii moderne, având dublă penetrare și jet, plus acumulatori care țineau zece ore. Cel vechi, care-i

rămăsese și cam mic, se gândea să i-l dea în dar unei colege, o tociară ochelaristă care mai mereu se smiorcăia că pe ea n-o bagă nimeni în seamă deși... Se simțea frumoasă, bună, generoasă... Era fericită! Și, precum bine știm, nimic nu contează mai mult decât asta!

lași, 15 octombrie 2014

Ecaterina Negara

aripi de apa

Nu mă căuta,
nici nu mai gândi cum
începe numele meu,
s-au așezat toate florile
într-o petală
și aripile îngerilor într-o
oaste
mereu cuceritoare, mereu
biruitoare.

Așa sunt departe de tine,
singura, măresc canonic,
depărtarea.

Întâmplări voi avea cu alte
chipuri
alte revelații, cu statut de
învingătoare,
voi tăia panglici,
deschizând noi ceruri.
numai tu, nu mă căuta,
e prea târziu și profanarea
interiorului încrețește
păsările în cântec.

Nu mă căuta,
îmi ridic aripile de apă
și mersul meu e lichid,
transpun bulevardul cu
mulțimi agitate,
ecranelor mari,
și nu există spectatori
transparenti
prin care să privesc în
urma mea,

numai tu,
nu mă mai căuta.
depărtarea s-a așezat fără
sfârșit între noi.

Îmi ridic aripile de apă
și încep zborul meu lichid
tot mai sigur, tot mai con-
cret
în locuri cu iubire ade-
vărată,
cu excepționale prognoze
meteo,
și ceruri deschise.
numai tu, nu mă căuta,
nu mă mai căuta,
încep zborul meu lichid,
îmi ridic aripile de apă
SI....

Chișinău

Arta Zen a Managementului Afacerilor în Viziunea lui Konosuke Matsushita

Octavian Lupu

„Dacă îți propui un scop în viață și depui eforturi constante pentru a-l atinge, atunci în mod sigur te vei dezvolta și vei crește. Repetă zilnic aceste eforturi până când scopul propus pătrunde atât de adânc în mintea ta încât devine propriu tău crezul. Având acest gând în minte, am elaborat Cele 7 Principii ale managementului afacerilor. În esența lor, acestea încorporează dorința mea profundă de a atinge orice gen de scop ce te provoacă prin intermediul unei abordări de acțiune „pas-cu-pas” în viața de zi cu zi.” (Konosuke Matsushita, 1935)

Cu o profundă admirație am citit aceste gânduri scrise de către Konosuke Matsushita, cel care în cursul anului 1918 a pus bazele companiei Matsushita Electric, care ulterior a devenit cunoscută sub numele de Panasonic. Viața sa plină de abnegație, perseverență și spirit de sacrificiu a inspirat pe mulți oameni de-a lungul timpului oferind perspectiva unui alt gen de afaceri decât cel bazat pe dorința de câștig și pe lupta de a fi primul strivind pe ceilalți. Acest lucru este cu atât mai neașteptat, cu cât viața lui Konosuke Matsushita a fost marcată de spectrul sărăciei și lipsurilor de tot felul, fapt pentru care nu a reușit niciodată să parcurgă mai mult decât primele clase primare ale sistemului public de educație.

Însă fiind un spirit autodidact și dovedind un profund simț al evoluției tehnologiilor electrice și electronice aflate la început în acea perioadă, Konosuke Matsushita a reușit să inoveze acolo unde alții, deși aveau studiile de rigoare, eșuau și să depășească mentalitatea comodă și birocratică a marilor corporații dornice doar de un câștig maxim cu eforturi minime. Încercând iarăși și iarăși, eșuând și luând-o de la capăt, riscând totul și investind tot ce avea material și uman, Konosuke Matsushita a oferit imaginea unui adevărat samurai modern, neatașat unui clan sau vreunui interes de grup, ci acționând pentru bunăstarea generală și pentru progresul său ca ființă umană responsabilă față de colectivitate și universul înconjurător.

tate și universul înconjurător.

Ulterior, crezul său a fost exprimat sub forma a 7 principii scurte, similare celor din codul Bushido al samurailor anonimi, care ne oferă perspectiva unei abordări alternative a activităților de afaceri față de cea occidentală axată pragmatic, dar inuman, doar pe ideea de profit cu orice preț. Esența gândirii sale, așa cum este enunțată de fragmentul anterior, ne amintește că doar prin eforturi perseverente și sistematice putem să evoluăm individual și colectiv, că nu putem înainta dacă nu avem un scop nobil și profund în viață. De fapt, un om de afaceri nu este altceva decât un războinic aflat în slujba colectivității din care face parte și deopotrivă a umanității de care aparține.

Obiectivul Fundamental al Managementului de Afaceri

„Recunoscând responsabilitatea noastră în calitate de agenți economici, ne vom dedica progresului și dezvoltării societății, precum și bunăstării oamenilor prin intermediul activităților noastre de afaceri, contribuind astfel la creșterea calității vieții la nivel mondial.”

Scopul pentru care un om de afaceri derulează activități comerciale nu are drept principal obiectiv numai dobândirea unui câștig maxim cu investiții minime, ci deopotrivă se referă la oferirea unor servicii de calitate care să aducă bunăstare și progres comunităților umane în contextul cărora evoluează. Ulterior, cercul de interes al omului de afaceri trebuie să

se extinde la nivelul întregii umanități, care sub o formă sau alta devine beneficiara acțiunilor pe care le întreprinde. Dacă doar interesele financiare sunt cele care conferă sens afacerilor sale, atunci acțiunile pe care el le generează nu vor avea un sens benefic, ci doar vor cauza probleme înlănțuite tot mai dificil de soluționate. Scăderea calității vieții în multe zone ale lumii se datorează tocmai unei abordări unilaterale din partea unor oameni de afaceri dezinteresați de semenii lor.

1. Contribuția Socială

„Ne vom comporta în toate ocaziile în conformitate cu Obiectivul Fundamental al Managementului de Afaceri, îndeplinindu-ne cu fidelitate responsabilitățile pe care le avem în calitate de agenți economici către comunitățile umane în mijlocul cărora ne desfășurăm activitatea.”

Orice om de afaceri are o anumită contribuție socială pozitivă sau negativă în cadrul comunităților în mijlocul cărora își desfășoară activitatea. Un aspect particular al gândirii Zen se referă la interdependența dintre toate ființele și toate lucrurile. Astfel, orice acțiune desfășurată asupra unei părți va afecta în cele din urmă și întregul, fiind vorba doar de timp până când faptul devine vizibil. Ignorarea contribuției sociale de către oamenii de afaceri generează perturbații negative ce afectează în cele din urmă chiar și pe cei care le-au inițiat. Nu de puține ori, lăcomia agenților economici a generat nemulțumiri și tulburări sociale care au condus ulterior la apariția unor sisteme politice restrictive pentru derularea pe mai departe a afacerilor.

2. Cinstea și Onestitatea

„Vom fi cinstiți și onești în cursul tuturor activităților de afaceri și în viața personală. Nu contează cât de talentați sau cunoscători putem să fim, fără integritate personală nu vom merita respectul celorlalți și nici nu ne vom întări respectul de sine.”

Integritatea oamenilor de afaceri reprezintă o problemă sensibilă și de regulă, se caută ascunderea aspectelor sensibile generate de încălcarea normelor de cinste și onestitate în funcție de interesele personale sau de grup. Însă, de fiecare dată când minciuna și fraudă sunt alese ca modalitate de dezvoltare a unei afaceri, spectrul întunecat al consecințelor nu va întârzia. Pe de altă parte, respectul de sine nu poate să se dezvolte pentru o ființă umană decât înșelării semenilor și însușirii de avantaje ce nu i se cuvin. Doar acțiunile cu motivație nobilă vor conduce la evoluția unui om de afaceri către o persoană nobilă și demnă de încredere, lucru obligatoriu în afaceri. Însă orice acțiune negativă pe care o comite se va răstrânge în cele din urmă și asupra sa.

3. Cooperarea și Spiritul de Echipă

„Ne vom uni capacitățile noastre pentru a ne îndeplini scopurile comune. Nu contează cât de talentați suntem la nivel individual, fără cooperare și spirit de echipă vom fi o companie doar cu numele.”

Individualismul reprezintă un obstacol major în constituirea și derularea unei afaceri. Ciocnirea de orgolii și dorința de a conduce cu orice preț vor ruina chiar și cea mai prosperă corporație. Ființa umană este destinată să se dezvolte și să evolueze în cadrul unui grup, adică a unei echipe, fie ea familie, școală sau loc de muncă. Doar prin unirea talentelor diferite se poate ajunge la performanța întregului. În gândirea Zen se consideră că distincția dintre individ și ceilalți este artificială, fiind mai degrabă o convenție de limbaj decât o realitate. Talentele contopite ale multor persoane acționând unitar vor aduce efecte mult mai ample decât însumarea capacităților individuale, dar lipsite de corelare. Competiția trebuie înlocuită cu cooperarea, iar individualismul cu spiritul de echipă pentru a avea o afacere de succes.

4. Efortul Neobosit pentru Îmbunătățire

„Vom căuta constant să ne îmbunătățim capacitatea de a contribui la bunăstarea societății prin intermediul activităților de afaceri. Numai printr-un astfel de efort neobosit vom putea atinge Obiectivul Fundamental al Managementului de Afaceri și să contribuim la realizarea unei păci și prosperități fără sfârșit.”

Nu există vreo limită de creștere pentru ființa umană. Similar, orice afacere se poate derula la nesfârșit dacă ea respectă principiile armoniei universale. Dorințele negative și ignorarea bunăstării celor din jur reprezintă factori perturbatori ce afectează dezvoltarea celui care le propagă. Concepția Zen despre lume și viață accentuează importanța cultivării armoniei între toate lucrurile și stingerii conflictelor de orice fel. Pe de altă parte, îmbunătățirea continuă nu se obține fără un efort constant direcționat către scopul final care nu poate fi altul decât pacea și armonia pe pământ. Un om de afaceri este asemenea unui misionar aflat în slujba îmbunătățirii vieții pe pământ. El nu trăiește pentru sine sau pentru satisfacerea plăcerilor egoiste, ci de fiecare dată se gândește în ce măsură acțiunile sale vor aduce un impact pozitiv asupra lumii în care trăim.

5. Amabilitatea și Modestia

„În toate ocaziile vom manifesta cordialitate și modestie respectând drepturile și nevoile celorlalți cu scopul de a întări relațiile sociale și de a îmbunătăți calitatea vieții în comunitățile noastre.”

Înălțarea de sine și afișarea zgomoasă a meritelor personale, chiar dacă ele există, reprezintă un afront față de ceilalți și o afirmare a unei superiorități lipsite de temei. Chiar dacă un om de afaceri este mai dotat într-o anumită direcție față de ceilalți, nu trebuie să uite vreodată că acest lucru îl datorează tuturor celor din jurul său, care sub o formă sau alta l-au orientat, l-au îndrumat și l-au sprijinit. Nimeni nu se realizează doar prin sine. De fiecare dată există factori în jurul ființei umane care o ajută pe drumul progresului interior. De aici decurge amabilitatea față de orice semen, ba chiar față de orice ființă sau lucru. În sens opus, violența, chiar și numai cea de limbaj, nu face altceva decât să distrugă și să otrăvească relațiile dintre oameni prin răspândirea semințelor distrugerii. Calea adevărată presupune ca omul de afaceri să continue să rămână un adevărat „om între oameni” în toate circumstanțele vieții.

6. Adaptabilitatea

„Ne vom adapta continuu gândirea și comportamentul pentru a face față condițiilor mereu schimbătoare din jurul nostru având grijă să

acționăm în armonie cu natura pentru a ne asigura progresul și succesul în tot ceea ce realizăm.”

Universul în care trăim este dinamic și supus unei transformări continue. Natura își schimbă mereu căile și legile de manifestare. Nimeni nu poate să se dezvolte dacă nu este dispus să se schimbe neînterupt. Calea armoniei presupune o modificare continuă încât armonia să se mențină în cele mai diferite circumstanțe. Indiferent de obstacolele pe care le întâlnește un om de afaceri, dacă va distinge oportunitățile ce i se deschid înainte, va putea să treacă mai departe cu succes. Rămânerea prelungită în anumite clișee de gândire și tipare comportamentale nu pot genera decât stagnare. În concepția Zen, ființa umană trebuie să fie flexibilă asemenea apei care poate lua orice fel de formă, dar fără a-și schimba în vreun fel natura ei interioară. Astfel, adaptabilitatea îi oferă posibilitatea unui om de afaceri de a face față oricărui gen de circumstanțe prin care ar putea să treacă el sau corporația pe care o deține.

7. Spiritul de Recunoștință

„Vom acționa într-un spirit de recunoștință pentru toate lucrurile bune pe care le primim încrezători că această atitudine ne va deveni o sursă de nelămurită de bucurie și vitalitate care să ne întărească să depășim orice gen de obstacole am întâlni pe calea vieții.”

Omul de afaceri modern privește cu mândrie către sine pentru cât de multe a realizat, dar acest lucru nu dovedește decât ignoranță. Succesul pe care îl are se datorează unor factori nenumărați care l-au favorizat în marea competiție cu scopul de a-i asigura mijloacele necesare pentru a manifesta o recunoștință pe măsură. În primul el datorează o atitudine de respect față de cei care i-au dat viață, l-au crescut și l-au educat. Ulterior, ca om de afaceri, el a

De atâta suferință (satiră)

Florea Turiac

De atâta suferință nu mai poți să scrii un vers –
Toate îți apar că-s altfel parcă ai privi cruciș
Fiindcă lumea astăzi merge pe un drum care-i invers
Iar pădurea deasă, naltă a rămas cât-un tufiș

Munții cu-ai lor codrii falnici stau în zare-acum golași
Nu mai au o verziură să o nalțe pân-la cer
C-ale lor grădini de aur prăduite prin mișmaș
Și tăiate fără milă au rămas doar un mister...

Cum conduce-alesul țara nu se poate-nchipui
Căci aproape tot poporul are-n suflet numai jar
Simțind mintea lui bolnavă ce nu poate a-l sui
Ci-l coboară-n întuneric când luminează el vrea-n dar

Vrând-n feerică-i grădină să se plimbe în extaz
El invocă doar dreptate atîntit spre Creator
Frământând valuri de ură și cernând câte-un necaz
Ca să scape neamu-acesta și de chinuri și de dor...

Alte țări sunt țări bogate pline de aur și argint
Și știu să-și păzească-averea pe când noi lor suntem
sclavi –
În trufia lor imensă tot ne fură și ne mint
Deși suntem tuturora sinceri cum suntem și bravi –

O industrie-nflorită ca niște grădini de crini
Unde își găsea de lucru orice om de era harnic
La fier vechi a fost vîndută pe nimic unor vecini
Că-mpăratul pus în frunte era-n fire foarte darnic

Iar pămîntul plin de sânge din războaiele mai vechi
E vîndut tot pe nimica la cei tari și la străini
Care au averi cu sacul și se strîng perechi-perechi
Pentru-a-i jefui câmpia c-a-lor gene-s de haini...

Peste tot vezi frunți plecate deraiate la macaz
C-a lor viață-nfloritoare acum toată s-a uscat
De o iau cu toții razna cufundați doar în necaz
Că au brațele în lanțuri iar la gură au lăcat

Toți aud cum geme țara că-i prea plină de corupți
Dar e orb încă poporul s-au așteaptă doar un glas
Să-l îndemne iar la luptă că se vor uni cei supti
Și de vlagă și de sânge ca să iasă din impas

Să uimească omenirea c-au scăpat de cruntul jug
Și de neciopliții țării care n-au știut decît
Să subjuge și să fure iar de-acum cu toții fug
Spre-nchisorile eterne stînd în ele – neștiind cît –

Multe condamnări se dau la cheremul din politic
Cînd comandă împăratul care e și dictator
Că-i bolnav la cap sârmanul sau e poate sifilitic
Dacă nu vrea să mai lupte pentru-al binelui popor

Iar justiția își pune mănuși albe pentru unii
Să nu îi contamineze nicidecum cu vreun microb
C-o mână spală pe alta iar obrazul doar nebunii
Judecînd cu nedreptate – pe cel drept făcîndu-l zob –

Pentru-alesul ce greșește pușcări n-are chei
Că-n celula-n care-l bagă stă în ea decît o zi
Căci se luptă avocații pentru el de sar scînteii
Și îl scot basma curată și-i dau gardă spre-al păzi

Cînd supusă e o lege pentru-a se vota-n senat
Sau de deputați cu vicii – ei să numere nu știu –
Rezultatul fiind-acela ce-l vrea marele-mpărat
Nu ce își dorește neamul – c-acest neam e mort – nu viu

La fel lege după lege e votată din condei –
Nu țin cont de voturi contra sau de câți-au fost prezenți
Legea trebuie să iasă că-i făcută pentru ei
Nu pentru poporul țării că-i compus din impotenți

Cît va mai răbda poporul e-o-ntrebare foarte grea
Dar veni-va ziua-n care glasul lui s-o auzi
Din rărunchi căci împăratul altceva atunci va vrea
Să tot fugă – fugă-i pașii – pînă cînd se va trezi...

25-26 iunie 2013

► beneficiat de ajutorul multor persoane de la care a deprins arta de a conduce o activitate economică. Recunoștința îi oferă acum ocazia de a returna ceea ce a primit și de a experimenta o bucurie lăuntrică dătătoare de vitalitate autentică. Orice succes în afaceri trebuie să aibă drept rezultat cultivarea recunoștinței față de semenii și față de mediul înconjurător. Nimeni nu trăiește izolat în raport cu ceilalți. Barierele sunt artificiale și trebuie date la o parte. Astfel, deopotrivă

afacerile și persoana proprie vor prospera!

La Final de Articol

Viziunea lui Konosuke Matshushita asupra managementului afacerilor reprezintă o transpunere modernă a concepției Zen despre lume și viață, precum și o traducere a principiilor codului Bushido al războinicilor anonimi. Progresul micilor sale afaceri din domeniul electricității, prin evoluția ulterioară a companiei

care mult timp i-a purtat numele, ne oferă posibilitatea de a proba adevărul principiilor pe care și le-a asumat drept crez personal în viața de afaceri. Sunt sigur că exemplul său ar trebui să fie mult mai atent studiat și luat în considerare de către cei care sunt oameni de afaceri, precum și de către toți cei implicați în vreun fel sau altul în managementul activităților de afaceri, fie ele publice sau private.

București
20.06.2014

Scotiene

Un scoțian aduce acasă un coș cu câpșuni. Ia una din ele și o dă fiului său zicându-i:

- Ia fiule! restul au același gust.

Un scoțian pe patul de moarte:

- Mamă, ești aici??

- Da, fiule sunt aici!

- Nevastă ești aici??

- Da, bărbate, sunt aici!

- Copii sunteți aici??

- Da tată, suntem aici

- Toată lumea e aici??

- Da măi, toți suntem aici!

- Atunci de ce e lumina aprinsă la bucatarie?????

> > ***

Un scoțian care avea o sticlă de whisky în buzunarul de la pantaloni se împiedică pe scări. Când își revine pune mâna pe buzunarul unde era sticla și simte ceva ud:

- Sper ca e sânge!!!

> > ***

Doi scoțieni mergeau. Unul dintre ei scoate un pieptene și după ce și-l trece prin păr îl aruncă. Al doilea, mirat, îl întreabă:

- De ce l-ai aruncat?

- Pai i se rupsesse un dinte!

- Păi și doar pentru un dinte?...

- Era ultimul!

> > ***

Cum a apărut sârma de cupru?

Doi scoțieni au găsit simultan un penny...

> > ***

Cică un scoțian se trezește într-o dimineață și-și găsește nevasta moartă în pat lângă el. Se sperie scoțianul și dă fuga pe scări la servitoare:

- „Daisy, Daisy! Sa fierbi doar un singur ou pentru micul dejun!”

> > ***

- Cum recunoști casa unui scoțian?
- Este singura care are hârtie igienică la uscat.

> > ***

Q: Care este cea mai Fair-Play galerie de fotbal din lume?

A: Cea a scoțienilor! Nu aruncă cu NIMIC pe stadion!

> > ***

Un scoțian cumpără un autoturism. Îl întreabă pe vânzător:

- Cât consumă mașina?

- O linguriță la sută.

- Mare linguriță sau mică?

Propus de Alexandru Stănculescu

Doi scoțieni treceau prin fața unui bar. Unul dintre ei întreabă:

- Bei o bere?

- Da.

- Atunci du-te și o bea mai repede, că eu te aștept afară.

> > ***

Sfârșitul scrisorii tatălui din Scoția:

“Am vrut să-ți mai trimit ceva bani, dar, din păcate, plicul era deja închis...”

> > ***

Pe o stradă din Scoția, se întâmplă un accident rutier. Un turist iese de pe carosabil și dă cu mașina într-un pom. Omul se târăște afară din mașină și rămâne întins în iarbă. Un scoțian trece prin apropiere. Se duce la accidentat și-l întreabă:

- Sunteți asigurat?

- Da, răspunde acesta cu greu.

- Aveți o asigurare și pentru persoanele aflate în mașină?

- Daaaa....

- Aveți ceva împotrivă dacă îmi răvășesc puțin hainele și mă întind lângă dumneavoastră?

> > ***

Un scoțian îi scrie fiului său: Îți trimit zece dolari, cât ai cerut dar ține minte: zece se scrie cu un zero, nu cu doi!!

> > ***

Cum începe o rețetă în cărțile de bucate scoțiene? Se împrumută... 300 de g de ...

> > ***

Un scoțian tăia o creangă din copacul din fața casei, se dezechilibrează și, în cădere, o strigă pe soția lui:

- Dragă, astăzi gătește doar pentru tine, eu mănânc la spital!

> > ***

- Fiul meu vă datorează bani pentru un costum pe care i l-ați făcut acum trei ani, îi spuse croitorului, un scoțian care tocmai intrase în magazin.

- Și dumneavoastră ați venit să-mi dați banii nu-i așa?

- Nu! Aș dori să-mi comand și eu un costum în aceleași condiții.

> > ***

Doi scoțieni într-un cort:

- John, dormi?

- Nu, ce vrei?

- Dă-mi 50 de penny.

- Dorm, dorm...

> > ***

De ce în Scoția în fiecare castel se află câte o stafie?

Este mult mai ieftină decât un sistem de alarmă.

> > ***

Un scoțian, întâlnind un doctor și fiind cam răcit s-a gândit că e momentul să profite de întâmplare și să obțină o consultație gratuită:

- Dumneata, doctore, ce faci când ești răcit? întreabă scoțianul.

- Tușesc, răspunde medicul.

> > ***

Un scoțian împreună cu soția și copilul merg la un concert de muzică clasică. Plasatoarea îi spune:

- Dacă cumva copilul zbiară, trebuie să părăsiți sala. Bineînțeles banii pentru bilete îi veți primi înapoi...Către sfârșitul concertului, scoțianul i se adresează soției:

- Mai e mult?

- Câteva minute doar...

- Bine, atunci smucește-l un pic pe junior.

> > ***

Un romancier la modă primește următoarele rânduri

de la un admirator scoțian: “Ultima dvs. carte mi-a plăcut atât de mult, încât eram gata-gata s-o cumpăr!”

> > ***

Fiul unui scoțian, aflat în armată, îi scrie tatălui său: „Am cunoscut o fată frumoasă, vreau să mă însor cu ea, trimite-mi două lire ca să-mi fac o fotografie cu ea, să ți-o trimit ca să știi și tu cum arată”.

La câteva zile, tatăl îi trimite o liră, cu următoarea scrisoare: „Trimite-mi poza fetei, pe tine te cunosc”.

ANTON GAGIU

Înainte de înfrângerea iernii

-Nu vreau, nu vreau! Unde mă duceți ! Dați-mi drumul ! Nu merg nicăieri, ticăloșilor! Erau strigătele de disperare ale unui tânăr înghesuit într-o Dacie hodorogită care-l cărea spre o țintă necunoscută. Era un tânăr blond, cu păr relativ lung pentru un băiat, de culoarea grâului dat în copt, ce se vedea de sub fesul de culoare neagră, de bună calitate, după cum îi stătea pe cap. Se afla pe bancheta din spate a mașinii, încadrat de alți doi indivizi mai scunzi decât el, care-l țineau de mâini pentru a nu se opune. La un moment dat zbaterile lui au încetat, semn că un foc din lăuntrul său s-a stins. Prin parbrizul mașinii se putea distinge hanoracul de culoare neagră a celui reținut, cu o inscripție pe spate scrisă artistic, motiv pentru care nu i se putea deduce cu exactitate conținutul: poate Most sau Wost, iar mai departe Water sau Wan... scrisul se putea încheia cu ted sau er. Prin Bucureștiul trist și aproape pustiu la acea oră din noapte, mașina circula prudent pentru a nu atrage atenția agenților de circulație care se găseau pe stradă la tot pasul, pentru că orașul era în febra pregătirilor unui mare eveniment cu personalități din întreaga lume, iar prezența cât mai multor agenți de circulație pe stradă făcea parte din acest plan. Traficul nu era nici prea aglomerat, momentul ales de tacticienii planului a fost bun, zi de sâmbătă, circulație redusă, seară, nici prea târziu ca să cazi în plasa vreunui echipaj de la ordine publică, nici prea devreme ca să te chinui să găsești un loc de trecere. Cu tânărul blond, chiar dacă s-ar fi încercat nu se putea avea un dialog, el trăia într-o lume a lui, rece, de umbre

DETECTIV ÎN DILEMĂ

(fragment de roman)

sau poate de lumini obscure unde fiecare reprezentare pentru el însemna altceva decât pentru omul obișnuit, comun. La volan nu părea a fi un tânăr, ci mai degrabă o...gorilă, adică un om de casă al cuiva care are un interes și încă unul mare într-o anumită problemă. Concentrat asupra conducerii mașinii, acesta nu scotea niciun cuvânt, deși cu siguranță avea multe de spus, dar se conserva, semn că avea o misiune foarte precisă. Tânărul răpit, pentru că până la urmă așa era, la un moment a renunțat să se mai zbată, se resemnase și aproape se cufundase între gărziile sale așteptând un moment prielnic pentru a mai încerca ceva. Dar ce poți face când ești răpit, în afară de a te zbate? Sau, dacă te țin curelele, să-ți lovești răpitorii. Omul nostru nu a mai încercat niciuna, nici alta, a intrat într-o stare de somnolență, pe care ți-o dă numai un medicament ce te moleștește și care te face să renunți la luptă, putea fi un drog? Ar fi putut fi foarte bine un drog sau un somnifer puternic sau...poate o lovitură într-un anumit loc ce te poate trimite pentru un timp în lumea celor drepiți. Dacă, întâmplător cineva de pe trotuar ar fi privit în interiorul mașinii, acum nu ar fi observat nimic suspect, poate doar s-ar fi născut o întrebare: „de ce se înghesuie trei persoane pe bancheta din spate a unei mașini, iar scaunul de lângă șofer e liber”? Dar cine-și pune întrebări pe stradă despre persoanele care circulă în mașini? Mașina noastră plecase din zona Titan, a urmat traseul de deasupra metroului, apoi la Dristor avea două variante: să meargă spre centru, riscând să dea peste vreun echipaj de poliție mai zelos care să-i ia la întrebări sau să o ia la stânga pentru a ajunge pe Splai, malul Dâmboviței, iar de aici să urmeze cursului ei, pentru ca aproape de centru să-l părăsească și să se îndrepte spre Trafic Greu, iar de aici să intre în cartierul Militari pentru a ajunge la Autostrada 1. Așa a și făcut, și cu grijă a evitat orice undă de pericol, astfel încât cu puțin peste ora douăzeci și două trecea pe lângă Metro Militari. Dar cu siguranță până la destinație mai avea ceva drum de

parcurs, pentru că șoferul era foarte concentrat asupra traseului. Autostrada era destul de aglomerată la acea oră a nopții pentru un sfârșit de martie. Persoana blondă din Dacie părea că adormise de-abinele, avea capul rezemat de bancheta din spate a mașinii, spre liniștea gărzilor care-l încadrau. Au mai parcurs douăzeci de kilometri sau poate mai puțin și șoferul a simțit că mașina nu-l mai ascultă, iar un zgomot de fier lovit venea din partea dreaptă. Da, era o pană, cauciucul era distrus, avusese viteza prea mare și mersese câteva sute de metri pe geantă, suficient ca din cauciuc să nu mai rămână decât niște franjuri. Au coborât toți trei din mașină.

-Ce facem? a întrebat un individ brunet care-l flancase pe tânărul din mașină în partea dreaptă.

-Facem pe dracu! a spus foarte supărat șoferul. Suntem fiii ploii, pentru că am plecat nepregătiți, asta e ! Vai de c...nostru ! Cauciucul e făcut zob, nu am rezervă și ne aflăm și pe autostradă care nu are vulcanizare.

-Atunci? întreabă din nou celălalt, convins fiind că fiecare situație are o soluție.

-Dăm telefon lu' șefu'să trimită altă mașină.

-Nu se poate! Ne-a spus să facem treaba în liniște fără să-l săcâim la cap.

-Da, dar cum ieșim din această situație?

-Până la motel mai sunt doar câțiva kilometri de parcurs, îi facem pe jos.

-Și cum îl ducem pe asta? și-l arată pe tânărul de pe bancheta din spate a mașinii ce părea că intrase într-un somn profund. Îl cărăm în spate?

-Dacă e nevoie îl cărăm și-n spate, a spus neconvingător, dar poate oprim o mașină care să ne ia câțiva kilometri, iar despre el spunem că e beat și-l ducem acasă.

-E o idee, a spus celălalt care părea că avea statutul de executant în povestea asta. Toți trei vorbeau stând sprijiniți pe capota de la portbagaj cu câte o țigară în colțul gurii, privind spre sensul de mers din care veniseră. În acel moment tânărul din

mașină părea că se trezise din letargie și dădea semne în acest sens. Portiera era deschisă, a coborât ușor spre a nu le atrage atenția celor trei. Nu mai avea pantofi în picioare, o pereche de ghete originale de sport pe care le achiziționase la ultima sa călătorie în străinătate, dorise să aibă picioarele libere și... le eliberase. Așa cum se găsea, în șosete, a plecat aproape în fugă, simțindu-se slăbit sau poate amețit spre o lumină care se zărea undeva în stânga, foarte aproape de autostradă. Era gata, gata ca o mașină de teren să-l spulbere, din neatenție intrase de pe banda de refugiu pe sensul de mers. Claxonul i-a dezmoțit mintea, dar parcă și ființa sa începuse să răspundă la comenzi. Trebuia să fugă cât mai departe de acei oamenii care-i voiau răul, avea nevoie de protecția cuiva și numai la o casă ar fi putut s-o găsească, la o gospodărie unde i-ar fi putut cere proprietarului să-l pună la adăpost, să-l ascundă, până se va gândi cum să scape din situația în care intrase. În urma sa se auzeau strigăte...

-Băăăă, a fugit drogatu'! Ce facem? Hai să mergem după el! Tânărul care scăpase din ghearele celor care-l răpiseră a auzit strigătele și...parcă deodată, deși era halucinat, s-a trezit ca dintr-un vis urât în care era urmărit de fantome, a căpătat puteri și a luat-o la fugă spre luminile, multe la număr, care se aflau în fața lui. Nu mai privea înapoi, nu mai avea curaj, alerga spre luminii, credea că acolo va găsi salvarea. Luminile erau pe cealaltă parte a autostrăzii, trebuia să treacă peste ambele sensuri de mers. Pe aici mașinile circulau cu viteză, poate chiar cu zeci de kilometri peste sută, dar va risca și va trece, acolo trebuia să fie salvarea lui, acolo spera să fie...Din ambele sensuri cel puțin două mașini erau gata să-l facă una cu pământul, au trecut pe lângă el la...centimetri distanță, nici nu l-observaseră, era doar o fantomă în noapte, o nălucă, iar nălucile nu sunt ocolite pentru că prevestesc ceva rău. Mai avea de escaladat un gard de sârmă și era în curtea motelului, acolo sub luminile pe care le văzuse de la cinci kilometri. A intrat direct în curte, aici a dat peste patru persoane, trei bărbați și o femeie care-l priveau ca pe un extraterestru. Era îmbrăcat ciudat, bluginși de firmă, hanorac și fes la fel, un fular mare, roșu deschis în jurul gâtului iar în picioare...șosete albe (fuseseră cândva) pe care se distingeau totuși înscrisul „adidas”. Deodată fugarul a simțit că un tremur îl ia de la picioare de parcă stătea pe țepi de gheață și tot corpul parcă-i intrase în transă.

Unul dintre bărbații care se învârtea în jurul unui grătar pe care sfârâiau mai mulți mici, îl ajută și-l introduce în bar. Acolo la lumina unui bec chior l-a privit cu atenție: era foarte tânăr, poate sub treizeci de ani, douăzeci și cinci, douăzeci și șapte sau pe aproape, privirea îi era rătăcită undeva nedefinit, dar trăsăturile feței erau atât de regulate, de fine încât avea impresia că mai văzuse acel chip în telenovelele după care se omora soția sa. Însă pe față se mai putea citi o mare durere.

-Cine ești? a fost întrebat fugarul. Ochii aceia mari, albaștri au privit doar, întrebarea nu a primit niciun răspuns, nici din privire și nici din glas.

-Cum te cheamă? a mai venit o încercare. Inutilă și de data asta. Câteva momente s-a așternut tăcerea. Omul de la grătar privea, iar fugarul cugeta, pe față lui nu se putea citi nimic, acum nu mai era nici teamă, nici durere, ci doar dezinteres.

-Mi-e foame și...frig, a spus cu glas moale după câteva clipe. Repede omul de la grătar i-a adus trei mici și o bucată de pâine. Bucatele au fost înghițite într-o clipă de parcă nici nu existaseră.

-Mi-e sete, a spus apoi reproducând prin glas instinctele primare de parcă ne-am fi aflat la facerea lumii și Dumnezeu repeta o anumită stare cu creațiile sale. A primit urgent un pahar cu apă pe care l-a sorbit dintr-o înghițitură. Cu frigul nu se rezolvase nimic pentru că la motel nu exista o pereche de pantofi de rezervă pentru orice individ care trece pe acolo și uită să-și ia încălțărilor cu el.

-De unde vii? a pus omul de la grătar o nouă întrebare, deși era convins că nu va primi răspuns.

-Vin de acolo de unde răsare soarele...lată a primit răspuns, dar i se părea incoerent, lipsit de sens, un răspuns aruncat întâmplător.

-Și unde mergi? Ce țință ai? Unde vrei să ajungi? i-a pus mai multe întrebări deodată în speranța că va primi răspuns cel puțin la una.

-Nu știu. Omul de la grătar era din nou uimit și contrariat în același timp. Cum să nu știi unde mergi, din moment ce ai plecat de acasă spre...undeva. Orice atitudine a omului trebuie să aibă un sens, așa cum și fiecare drum trebuie să aibă o țință, o haltă sau un final. Pentru fugar drumul nu avea nicio țință pentru că el nu avea niciun drum al lui, fizic era prezent undeva anume, dar cu mintea era departe sau niciunde. Ce ar fi putut face cu el? Să-l țină acolo era imposibil, să-i dea drumul? Nu ar fi plecat el pentru că nu avea unde merge sau nu știa unde să meargă,

apoi nu avea nici pantofi... Și cum să pleci la drum pe vreme rece, ploioasă fără pantofi? După ce a mâncat și a băut un pahar de apă, rămăsese stingher, pierdut parcă într-un spațiu nedefinit, privea în gol precum un somnambul și parcă aștepta ceva...Bărbații care fuseseră conturbați din activitatea lor de la grătar de sosirea intempestivă a acestui tânăr, s-au retras la treaba lor lăsându-l singur în acea încăpăre care părea a fi o sală de restaurant, atunci când existau clienți. Nu trecuseră mai mult de zece, cincisprezece minute de la sosirea tânărului la acel motel, când după el...au năvălit trei bărbați foarte impaciențați...

-N-ai văzut un tânăr blond, fără... N-a fost lăsat să continue bărbatul care în grupul celor trei făcea pe șeful, un individ brunet, neîngrijit, îmbrăcat într-un pluovăr slinos care cândva fusese gri, cu un fes negru pe cap, nebărbierit, dar cu o mustață ce-i acoperea probabil un defect al buzei superioare.

-Da, e aici în restaurant, i-am dat ceva de mâncare, n-am scos nimic de la el, nici nu ne-a spus cum îl cheamă, a spus bărbatul care-i dăduse micii.

-Bine că l-ați oprit aici, e bolnav domnule, a fugit de acasă și am alergat după el, a continuat acesta pentru a fi convingător. Îl luăm noi acum de aici, vă mulțumim că ați avut grijă de el! A spus totuși individul ce căuta fugari, cu glas mios. Tânărul blond (să-i spunem Blondul, până când îi vom afla adevăratul nume, dacă va avea vreunul) părea cu totul străin față de ceea ce se întâmpla, nimic nu-i atrăgea atenția de parcă nu era vorba de el. Unul dintre cei trei urmăritori l-a ridicat de subțiori și l-a împins spre ieșire. În curtea motelului, dezorientat Blondul a privit spre cei trei ca pentru a-i întreba „încotro?” Niciunul dintre cei trei nu l-a băgat în seamă.

-Uite măi, acolo la lumina aceea mare locuiește nea Marin, la el trebuie să mergem, nu cred că avem de mers mai mult de cinci sute de metri. Costică îți dai seama ce pățeam de la șefu' dacă nu-l găseam pe ăsta...

-Nici nu vreau să-mi închipui, a răspuns cel numit Costică.

-Sigur ne dădea afară, de mâine ne căutam de lucru. Dar hai să nu mai vorbim despre asta, să-l ducem la nea Marin, îl dăm în primire și gata.

-Băi Florică, i se adresează celui care făcea pe șeful al treilea interlocutor care nu vorbise deloc până acum, dar cum ajungem la București, că mașina noastră e varză...

-De aici sunt mașini din oră-n oră,

nu va fi o problemă, iar pentru
► rabla noastră de pe autostradă
va trimite șeful pe cineva.

-Florică, dacă prietena aia a lui va
sufla vreo vorbă? a întrebat Costică
preocupat de problemă.

-Nu va sufla, la câți bani a luat de
la șefu' e...mormânt.

-Nu știu, eu nu aș fi așa de sigur.
De ce am lăsat-o acolo lângă stația
de metrou?

-Așa ne-a spus ea, că rămâne la o
prietenă care locuiește acolo până va
veni cineva s-o ducă în provincie, a
răspuns Florică care făcea demon-
strație că e bine informat. Se apropi-
au de casa lui nea Marin sau ce o fi
acea clădire imensă cât un palat sau
cămin cultural. Curtea era slab ilumi-
nată, pe lângă faptul că era imensă.
Din drum până la casă ți se părea că
ai de străbătut o întreagă tarla.
Curtea la acea oră era pustie, doar un
bec chior se chinuia să împrăstie
ceva din puterea lui în fața acelei
clădiri imense. Florică cu oamenii lui
și Blodul au intrat în curte, cu sfială,
de teamă ca nu cumva vreun „prien-
al omului” să le încerce pantalonii.
Dar nu se auzea nimic, era o liniște
de mormânt. Ceața care-i întâmp-
inase la motelul ce se afla doar la
câteva sute de metri de acea clădire,
acum se risipise, cerul era de un
albastru imaculat, încât stelele
străluceau pe boltă de parcă îngerii
își puseseșă pietre prețioase în frunte.
Florică nu știa spre ce parte a clădirii
să-și conducă...prizonierul, așa că a
ales o formulă de compromis:

-Nea Marineee! a strigat el
umflându-și borjogii. Nu a primit nici-
un răspuns, nici măcar ecoul nu l-a
băgat în seamă. Într-o încăpăre la
parter se vedea lumină, acolo ar fi tre-
buit să fie cineva. Florică a bătut la
ușă cu grijă ca nu cumva să-l
trezească pe stăpân din somn, acele
ceasornicului mai aveau puțin până la
douăzeci și trei. La prima bătaie nu a
primt niciun răspuns, nu s-a auzit
nicio reacție dincolo de lemnul masiv
din care era construită ușa. Florică
începuse să-și piardă răbdarea, așa
că a bătut în ușă cu pumnul. După
circa cinci minute în canatul ușii a
apărut chipul unui individ schimonosit
de somn, dar mai ales de băutură.
Duhnea a băutură de proastă calitate
de parcă atunci se deschisese dis-
tilăria.

-Ce e măă? De ce bați așa? a pro-
nunțat cu mare greutate cuvintele
chipul răvășit care deschisese ușa.

-Unde-l găsim pe nea Marin? I-a

întrebat Florică.

-Acasă.

-Păi nu e asta casa lui?

-Ba da, dar acum aici stăm doar
noi, muncitorii.

-Câți sunteți? s-a arătat curios
Florică.

-Da'ce te interesează bre? Cine
ești?

-Lasă că nu te interesează pe tine
cine sunt eu, vreau să vorbesc cu nea
Marin.

-Păi nu ți-am spus că e acasă?

-Asta nu e casa lui? a întrebat
mirat Florică.

-Ba e a lui și asta, dar el locuiește
în altă parte la câțiva kilometri de aici.

-Pot vorbi cu el la telefon?

-Păi ce te opresc eu? a întrebat
vocea toropită de băutură.

-Da, dar nu-i știu numărul de tele-
fon. Dă-mi numărul de telefon și nu te
mai deranjez.

-Nu-l știu.

-Cum nu-l știi? Păi nu vorbești cu
el la telefon atunci când ai probleme?

-Eu nu lucrez pentru el domnule,
eu cu echipa mea suntem angajați la
firma Art Construct și lucrăm la refac-
erea autostrăzii, suntem nouă munci-
tori aici, Marin ăsta al tău doar ne
găzduiește, nu lucrăm pentru el.

-Dar nu are pe cineva aici?

-Are doi sau trei muncitori pentru
animalele lui de aici, dar nu știu pe
unde dorm prin hardughia asta.

-Și nu mă poți ajuta?

-Cu ce să te ajut eu domnule că
tare mai mă săcăi?

-Să-i cauți pe oamenii ăștia ai lui
poate mă ajută să dau de nea Marin...

-Hai că merg cu dumneata să-i
caut, că văd că nu mai scap...Zis și
făcut. Florică și-a lăsat colegii cu
Blondul afară, iar el împreună cu „dis-
tilăria” a purces să verifice hardughia.
Au pătruns pe un hol lung, slab ilumi-
nat cu mai multe uși și pe stânga și pe
dreapta, „distilăria” a apăsă clanta
tuturor, iar cea care se deschide era
cea dincolo de care ar fi trebuit să fie
ceea ce căuta. Ultima ușă pe dreapta
de la capătul culoarului s-a deschis.
În încăpăre era întuneric beznă.

-Băăă, ești careva pe aici? a stri-
gat „distilăria”. Câteva secunde nu s-
a auzit niciun zgomot de parcă
pătrunseseră într-un cavou, apoi...

-Ce măăă, care ești și ce vrei? s-a
auzit un glas morocănos supărat că a
fost trezit din somn. În încăpăre
respectivă era un miros greu, stătut,
aproape insuportabil.

-Brânduș mă cheamă și sunt de la

echipa de constructori, te caută cine-
va, are nevoie de tine, de unde
dracu' se aprinde lumina asta! a tunat
Brânduș ca pentru a fi mai convingă-
tor.

-Lăsă că vin eu, a zis vocea din
întuneric. În câteva momente un bec
chior a aruncat asupra încăperii o
lumină slabă de parcă ar fi venit
curentul cu gunoaiie, și încăpărea s-a
prezentat în toată „splendoarea” ei, o
mizerie cum rar poți vedea undeva
unde locuiesc vietăți înzestrate cu
rațiune: haine murdare aruncate
peste tot, mobilierul lipsea cu
desăvârșire, doar trei saltele murdare
și rupte pe care erau întinse două
trupuri pe jumătate dezbrăcate, pen-
tru că al treilea tocmai apăsase pe
întreprător să facă lumină, peretii
erau pictați cu fel de fel de desene
ilizibile făcute cu cărbune, într-un colț
se vedeau niște resturi de mâncare și
veselă murdară care răspândeau un
miros de mucegai. Cel care aprinsese
lumina și care probabil era șeful, un
individ îmbrăcat în niște indispens-
abili care cândva fuseseră albi, cu
niște brațe lungi terminate cu palme
cât cazmalele, nebărbierit, cu părul
murdar care-i atârna pe ceafă în niște
cârlionți argintii i-a privit pe interlocu-
tori, apoi a spus:

-la s-aud despre ce e vorba acum
noaptea?

-Vreau să vorbesc cu nea Marin, a
spus Florică convins că va fi înțeles
așa cum a spus, dar...

-Cine e și „nea Marin” ăsta de mă
scoli pentru el?

-Cum cine e? proprietarul acestei
case...

-Eu nu cunosc niciun nea Marin, a
spus individul cu palmele cât caz-
malele.

-Cum să nu-l cunoști? Nu te-a
angajat el?

-Pe mine m-a adus aici Mircea al
lui Burtică, nu...nea Marin.

-Și pe unul care se numește Marin
nu-l cunoști?

-Nu, a spus Cârlionțatul. Da'până
la urmă ce vrei?

-Am adus aici un băiat, nea Marin
știe despre ce este vorba. Trebuie să-
l las aici.

-Lasă-l aici și gata și pentru atâta
lucru trebuia să faceți tărăboi?

-N-am făcut niciun tărăboi dom-
nule, dar nu știam cum să vă găsec.
Îl aduc aici pe băiat?

-Adu-l aici și gata, a spus
Cârlionțatul supărat că a fost deran-
jat. ...

Aliona MUNTEANU

O mare importanță au pentru mine acele tradiții din cultura rusă ce pleacă de la opera lui Dostoievski. (Andrei Tarkovski, „Sculpting in Time”)

În concepția lui Dostoievski, pentru mântuirea omului este indispensabilă suferința, nădejdea și căutarea. Majoritatea personajelor sale (Raskolnikov, Mășkin, Alioșa, Dimitri Karamazov ș.a.) trec printr-o criză spirituală din care iese triumfătoare, în ei, „o nouă făptură”. Această criză ajută personajele să se regăsească, să își descopere Sinele. Tarkovski descrie această transformare în felul următor: „... este o încercare de a ne regăsi, de a dobândi o nouă credință. Și cum ar putea fi altfel, când sufletul tânjește după armonie, iar viața este plină de dispute?”.[1]

Majoritatea personajelor din filmografia tarkovskiană, inclusiv „Călăuza”, trec prin momente de acută dezamăgire și disperare atunci când propria credință le este zdruncinată. Însă odată cu depășirea încercărilor prin care trec își înțeleg mai bine menirea ce le-a fost hărăzită – menirea de a sluji umanității, de a se pune în slujba celor ce și-au pierdut credința și speranța. Jacques Gerstenkorn și Sylvie Strudel au evidențiat în opera lor[2] că în ceea ce privește concepția construirii personajelor, Tarkovski este un moștenitor al lui Dostoievski.

Tarkovski și-a dorit prin „Stalker” să-l facă pe om capabil să nădăjduiască, să se comporte în sensul mântuirii sale.[3] Acesta este și motivul pentru care „Stalker” este și astăzi vizionat. Fără nădejde omul nu poate trăi cu adevărat, de aceea, opera lui Tarkovski, odată cu propunerea nădejdei, propune viața, chiar dacă uneori filmul întristează pe moment.[4] Deci, Tarkovski crede că drumul spre fericire se face prin suferință. Artistul își asumă și suferința semenilor[5], este hărăzit să exprime

AMPRENTA LUI DOSTOIEVSKI ÎN „CĂLĂUZA” LUI TARKOVSKI

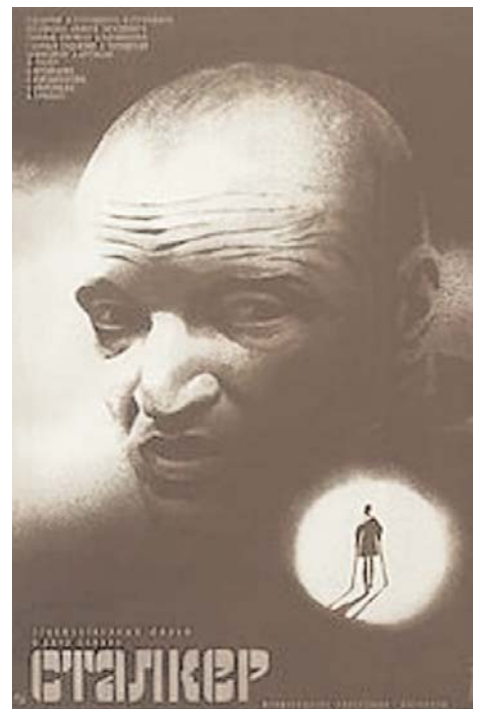
adekvat idealurile și nădejdlile. Regizorul considera că datoria artistului este de a-i mângâia pe ceilalți, de a-i întări în nădejde. Prin artă, artistul „poate atinge adâncul sufletului omenesc și să îl lase pe om lipsit de apărare în fața binelui”.[6]

Tarkovski are intenția de a ne arăta prin filmele sale că: „ființa omenescă trebuie să rămână o ființă umană chiar și atunci când se află în condiții inumane”.[7] La fel ca și personajele dostoievskene, personajele lui Tarkovski se confruntă cu situații existențiale limită, ajung adesea în pragul deznădejdiei, în situații când totul depinde de libera lor alegere, când trebuie să continue să fie fidele unui crez și să rămână ființe omenesti, create după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, și asta într-o deplină smerenie. Eroul tarkovskian are idealuri nobile: „Stalker” călăuzește oamenii spre Camera Zonei pentru a le fi îndeplinite cele mai intime dorințe ale acestora în căutarea de sine, pentru a-i lua acolo pe oamenii nefericiți și a le trezi credința. Prin aceasta se îndeplinește actul de credință, ne spune Tarkovski.

O altă instanță importantă este „Căutarea”. Personajele tarkovskiene au ceva de aflat, de descoperit, și anume ceva de taină. La fel ca și autorul lor, au și ele idealuri, sunt într-o continuă, neliniștită și amplă căutare: căutarea de sine, căutarea lui Dumnezeu; în „Stalker” – căutarea salvării și păstrării credinței. „Căutarea” este o constantă a filmelor lui Tarkovski, căutarea spiritualității, căutarea mântuirii. El a fost preocupat deseori de raportul dintre mântuirea individuală și cea colectivă. Vizionând filme sale vom observa că majoritatea personajelor principale tind spre a încerca salvarea celor de lângă ei, uneori chiar a întregii lumi, dovedind în acest sens înrudirea lor cu unele dintre principalele personaje dostoievskiene. În direcția aceasta regizorul considera că nu poți fi de ajutor într-o mântuire, atâta timp cât nu te afli tu însuși bine așezat pe această cale a împlinirii de sine. În caz contrar, riști să devii un fariseu, impunând anumite credințe pur raționale fără să le fi înțeles și mai ales fără să le fi simțit niciodată.[8]

Tarkovski consideră că există două posibilități de mântuire: una în mijlocul lumii, al cărei mijloc principal este fapta bună, între care include și arta adevărată, iar alta care se produce în condițiile fugii din lume și de lume, cea a pustniciei. Prin urmare, regizorul vede o posibilitate de mântuire și prin creația artistică, întrucât aceasta intră în categoria faptelor ce întrupează credința. Deși arta reprezintă o cale spre mântuire, ea este una printre multe altele – deci nu conține mijlocul ales prin care se înfăptuiește mântuirea, ci duhul înfăptuirii.[9] Căutarea este însoțită de suferință. Călăuza și soția lui trec prin focul purificator al suferinței – și nu este doar o suferință proprie, ci o suferință amplificată de compătimirea suferinței semenilor.

Consider că spre deosebire de personajele lui Dostoievski, personajele tarkovskiene par a fi mai conștiente de căutarea pe care o săvârșesc, de mântuirea lor, de existența Sacrului. Afirm aceasta, aducându-l ca exemplu pe eroul principal al filmului „Călăuza”; el simte cu toată ființa sa Zona și suferă enorm din cauza neputinței oamenilor de a accesa Sacrul.

Starețul sufletelor noastre

Victor Atanasiu

Evenimentul spiritual al fiecărei duminici a ajuns, de mai multa vreme, sa fie pentru mine slujba de duminica de la Mănăstirea Radu-Vodă. (Poate m-am înobilat sufletește, nu pot să mă calific, am ajuns la vârsta la care nu-ti mai faci iluzii asupra teribilei tale inteligențe). Ceea ce era cronică literară a lui Nicolae Manolescu din România literară a devenit pentru mine cuvântul final cu care se încheie, tradițional, slujba de la Mănăstirea Radu-Vodă. Este vorba de predica tânărului stareț Nectarie. Îți răzbește în urechi, la modul tăios-nobil, glasul tenoral, dar marcat de o apăsata, decisa nota bărbătească.

Discursul sau e axat pe temele zilei, fiind comemorate sărbători ale momentului, cutare sau cutare. Nu mai puțin, el are subtilitatea să dea o noblete suplimentară subiectelor printr-o rafinată încadrare în cotidian, printr-o infuzie delicată, deloc ostentativă, a temporalului în atemporal, printr-o discretă arătare „cu degetul” în direcția a ceea ce se întâmplă sub ochii noștri, ca exemplificare pentru ceea ce este notat în textul biblic, reliefându-se astfel într-o modalitate inedită valabilitatea eternă a acestui text.

De pildă, se vorbește despre celebrul îndemn al lui Iisus de a întoarce și obrazul celalalt când ai fost palmuit. Starețul nu pierde ocazia să facă o referire concretă la evenimente recente, de pildă pornirea de a reprimă prin violență terorismul, de a suprima prin mijloace care implică inevitabil și implacabil, uciderea populației nevinovate și lipsite de apărare, pentru a elimina monștrii care încălcă cu sălbăcie drepturile omului, care aplică în secolul XXI metode medievale, nu doar și, uneori, nu în primul rând în ordinea torturii fizice, ci a obligării omului de a gândi și de a se purta cum i se comandă să gândească și să se poarte.

Părintele are perfectă dreptate: se știe totuși ce dezmăț al represiei au cauzat forțele care s-au autoproclamat democratice cu cea mai acută înflăcărare.

Într-o altă predică, inimosul părinte, se referă la acel bărbat căruia i s-a dat teribila comandă, invalid fiind, să-și ia patul sau și să umble, care nu a căutat o cale de prevenire

sau de vindecare a bolii înainte de a-l fi întâlnit pe Mântuitor. Prelatul ne atrage atenția să nu așteptăm un miracol, să ne ajutam noi pe noi înșine, pentru ca Dumnezeu să ne ajute. În cuvinte mișcătoare, altădată Părintele ne trage de mână să nu crâcnim împotriva destinului, din moment ce avem o bucată de pâine, cei care o avem, avem un acoperiș deasupra capului, cei care-l avem. Nici o întrupare în formă sensibilă, ca să folosim termenii lui Hegel, nu găsim decât aceasta, adevărul etern, ca nemulțumitului Dumnezeu îi ia darul.

Aceasta latură de predicator este doar o fațetă a unei activități complexe și neobosite a tânărului stareț, care, înalt și suplu, dar nu lipsit de o notă fizică de robustețe cu irizări discrete roșcate ale părului, seamănă izbitor la trăsături cu celebrul cardinal - duce de Richelieu.

El trebuluiește zi-lumină prin Mănăstire și în afara ei. Dacă nu este chemat să treburi importante la Patriarhie, el se ocupa de varii aspecte gospodărești ale Lăcașului. Evlavios, până peste poate, e departe de a fi tot timpul un călugăr pierdut în rugăciuni, căci a înțeles ca îl slujești pe Dumnezeu mult mai bine servind oamenilor. Aici se vede latura nobil-pragmatică a alcătuirii sale. A ridicat noua aripa a Mănăstirii. Până și toaletele noi, corespunzătoare epocii, s-au ridicat pentru mulțimea de creștini care vin la Mănăstire.

Oamenii stau în șiruri-șiruri, câtă frunză, câtă iarbă, pentru a asculta cuvântul charismaticului călugăr, charismatic Stareț-Arhiereu comparabil într-un charisma sa incandescentă, atât de incandescentă, precum atingerea unui corp solar de o absolută iradiere, așa cum va fi fost Papa Urban al II-lea, dar mai degrabă cum va fi fost tânărul, incommensurabilul general Bonaparte, viitorul binefăcător al omenirii, cum scrie cel mai mare romancier al lumii, Dostoievski.

Cu aceeași osardie își îndeplinește și îndatoririle din timpul slujbei, rânduiala fiind respectată în amănunt atât de el cât și de tinerii călugări din subordinea sa. Mănăstirea Radu-Vodă este un exemplu pentru cât de strălucită este tânăra generație într-un spiritualitate.

La sfârșitul slujbei de duminică, puhoiul de oameni se revărsa pentru a fi stropit cu apa sfințită de către

tânărul stareț. Între aceștia se află și un oarecare care se iluzionează că nu e încă bătrân și care se simte atât de onorat când starețul remarcă în mulțime spunându-i: „Să trăiești, frate Victor”.

Cu mai bine de treizeci de ani mai în vârstă, te simți ca și cum ai fi tu copilul părintelui. Într-atât acesta este de coagulat lăuntric. El asculta pe fiecare cu atenție, dar cât trebuie, ajută pe cine îi solicită sprijinul, pe cât poate, dar, discernământul fiindu-l continuu-ascuțit și în măsura în care solicitantul o merita.

Strălucita sa predică permite o comparație la nivel axiologic cu înflăcăratele fraze ale altui tânăr călugăr, Fabrice del Dongo, din partea finală a celui mai important român al lui Stendhal, Mănăstirea din Parma.

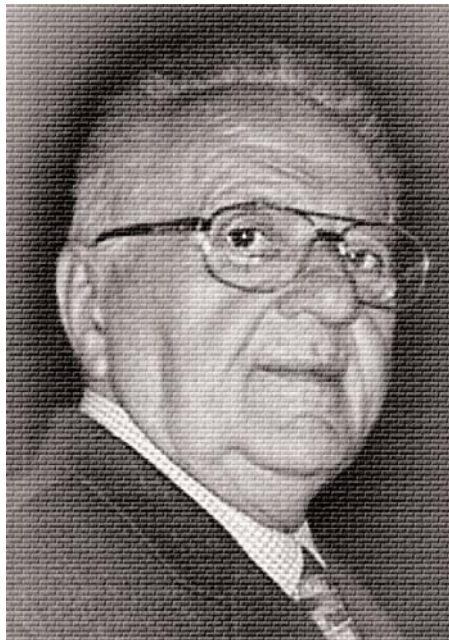
Când iese din Biserică, la sfârșitul slujbei de duminică, tânărul, chipeșul bărbat, e sorbit din priviri de atâtea frumoase femei din generația sa, dar nu numai, îmbrăcate elegant, unele în mătăsuri fine, ori în stoffe fine, dar cuviincios. Părintele le privește pe toate, cum ne privește pe toți, cu egală dragoste creștinească, strict creștinească.

Dacă ți s-a întâmplat să stai până seara târziu la Mănăstire, îl zărești pe Stareț, cu obraji săi, dogărind de roșeața vârstei, dar mai ales de cea pricinuită de oboseală, îndreptându-se spre căsuța sa. E epuizat. Nu a apucat să-și tragă sufletul o clipă. A fost între timp și la Seminar, unde se ocupa de formarea viitorilor slujitori ai Bisericii.

În ziua următoare, o va lua de la capăt cu neistovita roboteala. Și așa tot mereu...

PUTEREA DESTINULUI

Ion Dodu BĂLAN

Într-un roman se naște un dramaturg, în stare să-l transforme într-un reușit scenariu de film.

Romanul „Puterea destinului”, de talentata poetă și prozatoare Rodica Elena Lupu ne relevă prin structura compozițională frecvența dialogului, indicațiile scenice și suspansurile așezate la locul lor - un autentic dramaturg. Tematica, natura personajelor, conflictul, căutările lor asidue, este ca într-un roman polițist. Personajele din felurite generații sunt foarte ciudate, în felul lor. Dinu, rănit într-un accident de mașină provocat de soția lui Eva, la ieșirea din spital este luat de Mara acasă la ea, între ei înfiripându-se o idilă, dar într-o zi, surpriză pentru cei din familia lui se întoarce acasă. Eva care se preface că își pierde luciditatea își revine și se declanșează o nouă serie de conflicte. E implicată în demersul epic și fiica lor, care are un mariaj nefericit cu escrocul Grig, un personaj din stirpea lui Dinu Păturică, din romanul „Ciocoi vechi și noi”, al lui Nicolae Filimon, Tănase Scatiu, din romanul omonim

al lui Duiliu Zamfirescu, Stănică Rațiu, din „Enigma Otiliei”, arivistul fără scrupul moral și escrocul locvace, un avocat fără procese, lăncu Urmatecu din „Sfârșit de veac în București”, de Marin Sadoveanu. Este un personaj care ruinează o întreagă familie prin patima jocurilor de noroc.

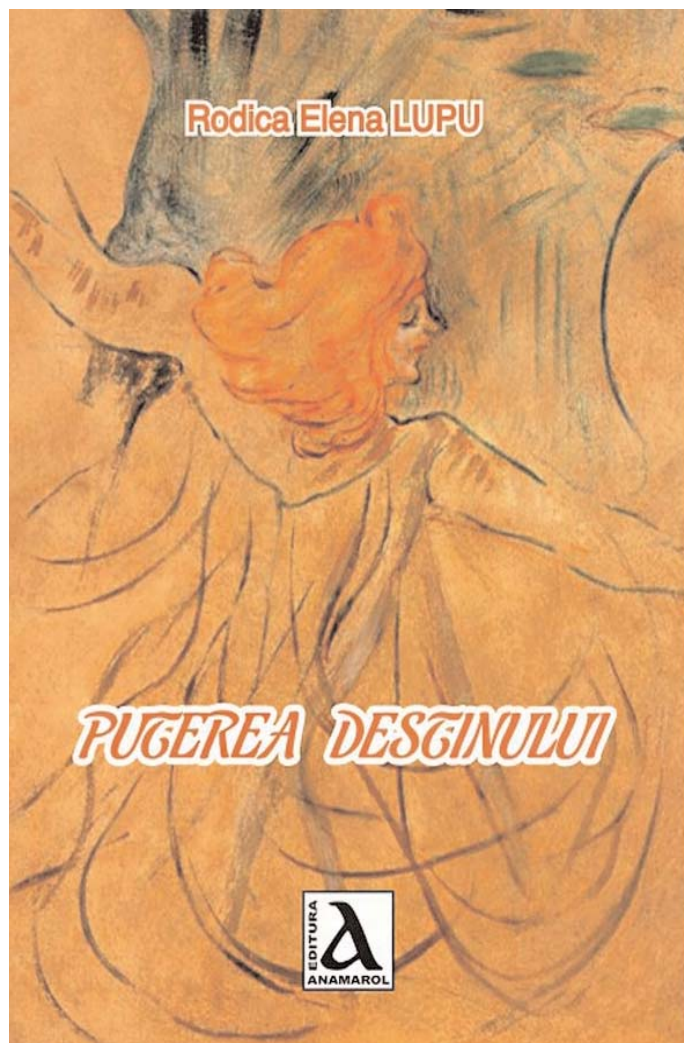
Personajele sunt oameni obișnuiți, nici eroi de epopee, nici săraci, nici sfinți.

Romanul acesta răspunde, parcă, cerinței autenticității din gândirea estetică a lui Camil Petrescu. Prin vivacitatea acțiunii, prin cultul amănuntului în analiza comportamentului personajelor din felurite cupluri, romanul Rodicăi Elena Lupu este un roman modern, realist, cu admirabile analize psihosociale și discrete note de roman polițist ceea ce sporește interesul cititorului. Frumos scris, romanul are, cum spuneam, structura stilistică a unei piese de teatru sau scenariu de film.

Romanul social, erotic, psihologic „Puterea destinului”, de Rodica Elena Lupu impresionează prin autenticitate, prin firescul oamenilor, prin franchețea, curajul cu care abordează probleme delicate, relații, vicii într-un stil foarte direct și

original. Autoarea se distinge prin îndrăzneala spiritului său de analiză și de a prezenta totul realist, fără să tăinuiească nimic din ceea ce este omenesc.

A existat în istoria criticii că o femeie romancier nu dezvăluie nimic din ceea ce este strict mister în sufletul feminin. De aceea mari spirite critice au apreciat atât de mult pe romanciera Hortensia Papadat Bengescu care ar fi depășit acest handicap în prezentarea personajelor sale feminine. Așa stau lucrurile și cu romanul „Puterea destinului” care cucerește în chip deosebit prin frumusețea și profunzimea gândirii și a stilului aforistic.

Gabriela CĂLUTIU-SONNENBERG

Într-una din inevitabilele mostre de înțelepciune gratuită de prin internet suntem sfătuiți să avem grijă ce vorbim, pentru că spusele noastre se transformă în fapte iar faptele ne modelează caracterul, conturându-ne destinul.

„Corect” mi-am zis încă de la prima citire, cea în limba engleză, pe care o promisem inițial în urmă cu vreo trei ani. La intervale variabile i-au urmat versiunile în germană, spaniolă, franceză și română. Din când în când, mesajul se repetă, după cum face valuri vestea, ca o piatră aruncată într-un lac, formând cercuri concentrice prin masa densă a prietenilor cu care corespundez, respectiv a prietenilor și contactelor contactelor lor.

Nu mă surprinde conținutul mesajului, ci faptul că are aceeași valabilitate în toate limbile în care a fost tradus. De fapt ar trebui să fie bucuroasă că mesajul e valabil peste tot; e semnul cel mai sigur că are valoare universală, deci o fi ceva de capul său.

De ce atunci neliniștea mea? Pentru că am constatat că gândim în tipare diferite, în funcție de limba în care ne exprimăm. Cu alte cuvinte iată enunțul problemei mele: oare dacă vorbim mai multe limbi avem mai multe destine, sau, dacă vreți, personalități multiple?

Poate o să râdeți, dar vorbesc serios. Mă refer pentru început la limbile romanice. De obicei au pronunțare fonetică, adică literele se

citesc așa cum se scriu. Rar se înregistrează excepții, cum este cazul unor termeni din franceză (mereu mă amuză încăpățânarea cu care un unchi de-al meu insistă pe vremuri: „Renault se scrie, RENAULT se citește!”).

Ce ne spune asta despre popoarele care vorbesc limbile latine? Nimic, firește. De ce oare atunci sunt admirate națiunile noastre pentru stilul direct, deschis, fără ocolișuri, acel „ce-i în gușă-i și-n căpușă”? V-ați întrebat vreodată dacă există vreo legătură între abundența vocalelor din italiană, spaniolă, română sau portugheză și modul în care sunt clasificate aceste popoare drept comunicative, gălăgioase, extrovertite? Și de ce nordicii, japonezii și chinezii, care vorbesc lent, cumpănit și par a se interoga tot timpul, trec drept oameni introverți, greu de pătruns?

Trec dincolo de fonetică și arunc un ochi pe gramatică. Ce se întâmplă când legăm cuvintele în propoziții sau fraze? „Tu citești acest articol”, zice românul. Englezul zice la fel, dar nu e clar ce vrea să spună: „You read this article” sună ambiguu, nu știm dacă ne tutuiește sau ne ia politicos cu Dumneavoastră; nu e clar nici măcar dacă vorbește despre acum sau odinioară. „Șmecher englezul”, îmi vine-n gând, „își lasă loc de-nțors și nu se fixează ferm pe o idee. Nu ca noi, latinii”. Britanicii sunt întotdeauna un pic altfel, vezi preferința pentru partea stângă a carosabilului sau pentru moneda națională, alta decât cea din restul Europei.

Văzând cât de simplă pare engleza, logica-mi spune că ar fi normal să aibă un vocabular mai redus. Dealtfel nouă ni s-a spus la școală că româna e o limbă bogată, având cel puțin două sinonime pentru aproape fiecare concept, unul de origine latină („amor”) și altele din slavă sau de prin alte idiomi („iubire”, „dragoste”...). O fi, când sunt concepte abstracte, dar la lucruri palpabile ne bat anglo-saxonii, care par să cultive o adevărată manie pentru firul despicat în patru, botezând fiecare variantă cu un nume separat (la ei, de exemplu, „iepure” poate fi „rabbit”, „bunny” sau „hare”).

Nu întâmplător, tot într-un mesaj

Mintea pe limbă

din internet, stă scris că engleza ar avea fondul lexical cel mai extins, circa un milion de cuvinte, incluzând jargonul și termenii tehnico-științifici. Înseamnă oare aceasta că trebuie să ne consolăm în ideea că nu suntem la fel de sofisticați, pentru că am avea un vocabular mai sărac? O eroare mai grosolană nici că se putea! Nu cumva e iarăși vorba de confuzia clasică dintre cantitate și calitate?

Fac o paranteză, promit că e scurtă: un reputat om de știință american (vorbitor de engleză!) susține cu tărie: „Este ridicol să trăiești o sută de ani fiind capabil de a memora doar treizeci de milioane de biți. Este mai puțin decât capacitatea de stocare a unui compact-disc. Condiția umană este, evident, depășită.” (Marvin Minsky, n. 1927). Mă-nucumet să-l contrazic, deși sunt convinsă că e mult mai inteligent decât mine, dar poate nu așa de înțelept cum se crede. Eu chiar cred că nu masa de informații pe care le manipulăm ne conferă puterea, ci legăturile pe care le facem între idei (e unul din citatele preferate ale tatălui meu, vorbitor de română, evident!).

Să cred acum că anglo-saxona generează oameni care se atasează mai mult de cifre, de calcule și de realitatea palpabilă, mulțumindu-se cu un singular „love”, în timp ce românii, ca nație visătoare, preferă să numească în trei feluri sentimente și lucruri imateriale ca acesta? Și nu, nu este adevărat că vestitul nostru „dor” ar fi intraductibil în alte limbi! El are echivalent chiar și în germană, cu condiția să se precizeze exact, după stil nemțesc, cauza suferinței (se spune la ei fie dor de casă – „Heimweh” sau dor de ducă – „Fernweh”).

Revin însă la tema adevărată a acestui articol și continui pe exemplul limbii lui Goethe: emblematică e stupoarea și consternarea cu care reacționează orice om nededit fineturilor germanei atunci când intră pentru întâia dată în contact cu ea. Spre deosebire de majoritatea covârșitoare a popoarelor lumii, germanii își compun propozițiile cu minuțiozitatea cu care matematicianul construiește enunțul unei probleme complicate. Începe cu localizarea în timp și spațiu, ►

► numește protagonistul, descrie modul în care acesta se dedică acțiunii și abia la sfârșit spune de fapt ce anume se întreprinde exact. Așa se face că, uneori cineva te ține pe jăratec explicându-ți cu lux de amănunte ceva care abia la sfârșitul frazei se verifică sau se anulează, după caz.

Grație capacității practic nelimitate de compunere și descompunere a cuvintelor-fluviu din limba germană, prefixul care exprimă acțiunea are un fel de abonament pentru ultimul loc din propoziție, menținând până în ultimul moment încordarea atentă a interlocutorului. Propoziția scurtă legată de cititul acestui articol, la trecut, s-ar traduce cuvânt cu cuvânt cam așa: „Acest articol îl am eu citit.” Dacă nu m-aș fi molipsit eu însămi de fascinația jonglării lingvistice nelimitate i-aș suspecta poate de sadism și obrăznicie pe zeloșii nemți. Ce cred ei, că am timp să ascult o eternitate frazele lor lungi?!

E lucru știut că orice carte tradusă în limba germană are nevoie de mai multe pagini și cântărește mai mult decât originalul scris în alte limbi. Din

modul în care germanii își tratează limba reiese că sunt exacti, meticuloși, ordonați. Le-am face însă o mare nedreptate, condamându-i pentru risipă de timp. Ei vor de fapt să-l economisească! Limba lor e oglinda mentalității lucrului bine făcut, reflectând dorința de a exprima realitatea cât mai exact. Paradoxal, complicațiile limbii lor se explică tocmai prin dorința de a simplifica mesajul, uzând pe cât posibil de termeni clari, fără echivoc. Pentru un țel așa de ambițios, nu contează dacă durează ceva mai mult până ne pică fisa la final.

Nu am ambiția de a adânci aici analiza în sens științific. Cum spuneam, dacă reușesc să transpun simpla perplexitate amuzată care mă cuprinde uneori prin conversații poliglote, consider deja că mi-am atins scopul cu vârf și-ndesat. Mă rezum așadar la un singur exemplu: banalul verb german „nehmen” („a lua”) este doar unul din numeroasele cuvinte care poate schimba complet sensul oricărei fraze, în funcție de „adaosul” cu care se completează. Aufnehmen, annehmen, abnehmen, ausnehmen, benehmen, erstnehmen,

entnehmen, einnehmen, hinnehmen, hochnehmen, mitnehmen, vornehmen, wahrnehmen, zunehmen sunt derivatele sale cele mai răspândite, echivalente cu: a înregistra, a prezuma, a slăbi, a excepta, a se comporta, a extrage, a îngurgita, a accepta, a lua în răs, a prelua, a-și propune, a sesiza, a se îngrășa.

Spart în două, cu prefixul aruncat ca un cârlig de undiță la final, verbul acesta mă ține cu sufletul la gură. Circa o mie de cuvinte am folosit aici pentru a exprima ceva care tot neclar a rămas.

lată esența: dacă destinul unui om e influențat de cuvinte, care-l împing la fapte, atunci destinul unei națiuni depinde și de limba sa, acest instrument care modelează gândurile oamenilor. Sau nu e așa?

„Nehmen sie meine These auf/ân/aus/ernst/hin/mit/wahr?”

„Înregistrați, acceptați, exceptați, luați în serios, tolerați, preluați, receptionați teza mea?”

Benissa, Spania
mai 2014

CEA MAI VECHE HARTĂ A TERITORIULUI ACTUALEI ROMÂNII REALIZATA CHIAR PE TERITORIUL SĂU pare să fie cea a lui Honterus și ARE VÂRSTA DE PESTE 400 DE ANI

Ea a fost lucrata la Brasov, in anul 1542, si este opera sasului Ioan Honterus, care a desenat-o, a gravat-o pe o placa de lemn si apoi a tiparit-o in atlasul sau personal denumit „Rudimenta Cosmographica”.

Pe aceasta harta, tara noastra apare sub numele de „Dacia” si este marginita de Ungaria, Macedonia, Bonsa (Bosnia), Dalmatia, Thracia si Bulgaria.

Fata de timpul cand a fost

intocmita, harta este destul de corecta si frumos executata. Tarile cuprinse in ea sunt reprezentate cu multa proportie si simetrie fata de marile din jur. Marea Neagra apare sub numele de „Pontus” si este plasata exact in partea de sud-est a Daciei.

Tara noastra apare impartita in trei principate: Valachia, Moldavia si Transylvania; numirile acestora sunt scrise cu litere mici, iar peste toate este scris cuvântul „Dacia”,

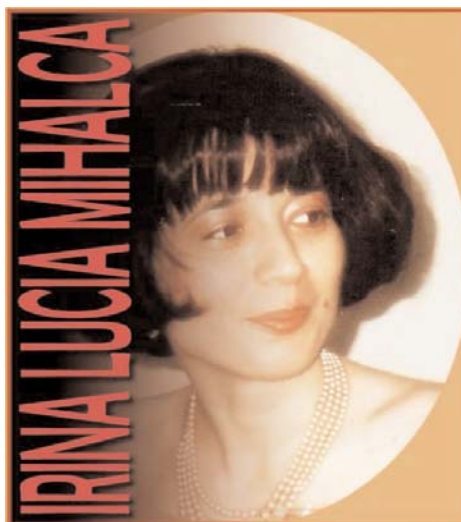

cu litere majuscule.

Cele mai multe denumiri de pe aceasta harta sunt scrise in limba latina, de exemplu: „Danubius” (Dunarea), „Alutes” (Oltul), „Pruth” (Prutul), „Theis” (Tisa) etc.

Printre localitati sunt men-

tionate: „Tergovisti”, care, pe atunci, era capitala Tarii Romanesti, „Soszavia” (Suceava), capitala Moldovei, „Brayla” (Braila), „Bisticza” (Bistrita), „Varadinum” (Oradea), „Cibinium” (Sibiu) si „Croana” (CRO-NOS (Brasov)).

Irina Lucia MIHALCA

CHEIA TIMPULUI

În marea din adâncurile noastre
mă vei găsi, iubitele,
în pictura fumului,
risipit de orele timpului,
ca și cum ceva continuă să curgă,
când vei simți iubirea,
vei simți și dorința,
petale de lumină din fructul iubirii.

Un vis, de neuitat, am trăit cu tine,
în cea mai frumoasă călătorie,
nebie sau nu,
inconștient am fost prins
în acest vârtej sau, poate,
e realitatea pură,
acel ceva ce noi, pământeni,
încă nu avem puterea să per-
cepem!

S-a întâmplat pentru noi,
să mulțumim Cerului!

Simți cum palpită inima noastră,
ascultă-i muzica unică,
las-o să curgă prin fiecare celulă,
nu o bloca, nu o mai bloca, simte
tot.

Când vei fi copleșit de însingura-
rare,
- deșertul în care suflă
doar pustiul nisipurilor mișcătoare

-
vei găsi poarta mereu deschisă
și-atunci vei simți atingerea
măinilor mele.

De tine depinde ca tot ce-ai trăit
să fie, acolo, candelă vie,
am fost una cu Viața,
fără început și fără sfârșit,
mai mult decât Viața și Moartea.
Un cântec îți cânt acum în cheia

ATINGEREA TIMPULUI (POEME)

fericirii!

Ne-a fost dat un timp întâlnirii
noastre,
dar cântecul nostru își poartă,
departe,
ecoul visului înflorit.
Acolo, frunzele copacului meu
îți vor șopti:
marea ești tu, marea sunt eu,
acel spațiu imens,
mister, neliniște, exaltare, fior,
melancolie, vibrație,
pură emoție, necuprinsul din
infini!

Dincolo de tăcerea albă,
un câmp de pădure este acolo,
un câmp și liniștea lui verde,
ai să rămâi cu mine, acolo,
mereu,
privește-mă, privește-mă,
hai, vino, întinde mâna și simte-
mă!

AI NEVOIE DE O ATINGERE LINĂ

În apusul soarelui,
în camera ta prelungă,
totul este estompat,
linii stranii se desenează
pe sticla ferestrelor,
măinile pereților se desfac,
se lungesc, se agață, unindu-se.

În această confuzie de foșnete,
ceață și descompunere,
umbre nebune se sfâșie,
tăcerea suspină, zvâcnește,
te-apasă fierbinte,
ceasurile se-opresc îngrozite,
pământul stratificat
se stinge-n lacrimi,
un fugar prizonier
care-ți seamănă
umblă prin tine, devorându-te.

În amurgul însângerat există
o clipă magică,
o rază strălucitoare de lumină
coborâtă din ceruri,
un flux de argint
țesut la marginea de întuneric,
ruga te schimbă
pentru a căuta în inimă.

Ai nevoie de o atingere lină,
de cineva lângă tine,
de o mână întinsă,
de yod - punctul scânteie,
de o nouă respirație
și totul va fi bine.
Faliile se mișcă,
ezitățile se risipesc,
sunetele sacre coboară,
salvând visele
condamnate cândva
să nu mai respire...

LA ÎNCEPUT – CUVÂNTUL...

La Început, Cuvântul a fost
și Cuvântul s-a Luminat în Om,
în floare, în stele, în lună,
în piatră, fântâni și în mare.
Omul a luat cuvintele,
le-a amestecat,
le-a compus prin fulgii de nea,
în stropii de ploaie,
în vânt și miresme de frunze,
în floarea-de-coliț, în Steaua
Polară,
în suflet-pereche, în nu-mă-uita,
în gândul din vis,
într-o caligramă.
Cuvintele au început să zboare,
un dans
spre cer și spre soare.
Din teamă, omul le-a smuls,
le-a îndepărtat,
le-a ascuns în adâncuri,
formând noi cuvinte,
mereu mutilate,
psalmi de dor și de jale,
cuvântul durere, răni, boală și
moarte,
noroi, întuneric,
cuvinte udate în lacrimi din
veșnica teamă.
Treptat cuvintele s-au stins
prin gări, în spitale, pe fronturi,
războaie.
Au mai rămas amintiri
și umbrele lor
în inimi, în cânturi,
în povești, balade și doine,
mici felinare
în zboruri de fluturi,
petale de lotus, priviri de copil,
gânduri-poeme
în muguri de floare, în raze de
soare...

ÎNTOTDEAUNA SUNT AȘA DE SINCERĂ!

Corina Diamanta Lupu

(Prima parte)

Motto: Pentru această ... foarte simplă poveste pe care ncep s-o depăn pe hârtie, nu aștept și nici nu cer cuiva crezare.

(Edgar Allan Poe, „Pisica neagră”)

Am aflat de curând că modelul de poșetă la care visam zi și noapte pe când urma să împlinesc douăzeci de ani, poartă un nume franțuzesc: minaudiere. La vremea aceea, văzusem o singură dată o minaudiere, la o tânără profesoară de franceză, invitată ca și mine, într-o seară caldă de sfârșit de august 1985, la aniversarea unei prietene comune. Proaspăt revenită de la Paris, aceasta purta o mică poșetă cu închizătoare și rame metalice aurii și fețele din goblen. Pe un fond albastru, de mătase, goblenul înfățișa un băiat într-o atitudine meditativă, pescuind pe malul unei ape. În pantaloni bufanți până la genunchi, bluză cu platcă și pălărie canotier, micul pescar în picioarele goale dădea un aer elegant, capricios și suav melancolic poșetei, făcând-o să semene cu o bagatelă costisitoare.

În ceea ce mă privea, poșeta îmi căzuse cu tronc din prima, iar gândul că nu aș mai putea trăi fără o minaudiere a început să mă chinuie. Întelegeam că două obstacole majore mă despărteau de a avea și eu ceva asemănător - prețul și locul de unde să fi obținut o astfel de poșetă. Cu toate acestea, intram aproape zilnic în orice magazin și raion de marochinărie, dar și la Consignația, în căutarea mult râvnitei poșete. Știam că eventualitatea de a găsi ceea ce vroiam era inexistentă, dar nu mă dădeam bătută. Așa că înainte de a părăsi prăvălia, întrebam vânzătoarea dacă nu cumva are idei de unde să cumpăr o minaudiere. Inutil să mai descriu uimirea cu care mă privea aceasta, când auzea ce doresc. Astfel, mi-a trecut vara.

Venise toamna și de la 1 octombrie reluasem cursurile la Universitate. Timpul îmi era limitat

acum, iar dezamăgirea că toată căutarea mea de până atunci se dovedise în zadar, devenise puternică. Poate de aceea, fără nici o logică, am pornit-o într-o după-amiază, după ore, nu spre casă, ca întotdeauna, ci către labirintul de străduțe întortocheate, cu case vechi și grandioase, din inima orașului. Mergeam fără un scop precis, într-o liniște clară, de seară de început de octombrie, când totul în natură începe să aibă parfumul și forma amintirilor verii. În jur, nici țipenie de om. De undeva, dintr-o curte, se simțea miros de frunze arse și un fuor de fum se înălța tremurând, către cer. Din loc în loc, șiragul caselor era neprevăzut întrerupt de câte un mic scuar sau de o biserică.

Am apucat-o pe o stradă pe care nu mai fusesem până atunci. După câteva case tip, în fața mea a apărut ceva aproape supranatural. La parterul unui imobil cu etaj și cariatide, se afla o vitrină luminată, în care, așezate pe postamente îmbrăcate în catifea și mătase, mă așteptau să le admir, poșete pe care nu le-ai fi putut găsi nicăieri în oraș. În culori vii, îmbinate cu gust, având modele îndrăznețe și ornamente ce făceau deliciul oricărui privitor, acestea completeau armonios obsesia mea pentru o minaudiere. Am înțeles imediat că ajunsesem la un magazin particular de poșete. Nu îmi păsa dacă poșetele pe care le priveam fuseseră confecționate în România sau veniseră din străinătate. Erau reale și exact așa cum mi le închipuisem eu. Iată de ce, nu mi s-a părut neobișnuit, un lucru surprinzător: că nu mai întâlnisem până atunci, nicăieri în oraș, un asemenea magazin.

În acea seară, am rămas preț de o jumătate de ceas în fața vitrinei, studiind cu un interes plin de stimă, poșetele expuse. Am plecat apoi spre casă, cu sufletul plin de bucurie, cu o lumină scânteindu-mi în ochi, știind acum că văzusem într-adevăr, ceea ce chiar și închipuirea mea cu anevoie putea crede că există. Era ca și cum atinsesem nemărgirea, așa că am decis să pornesc în explorarea ei. De fiecare dată când timpul îmi îngăduia, treceam după ore, pe la magazin. Nu intram niciodată și niciodată

nu zărisem măcar în treacăt, o vânzătoare sau un client înăuntru. Firmă, magazinul nu avea, iar prețurile nu apăreau nicăieri. Nu încapă îndoială că vitrina era permanent înnoită de cineva, căci poșetele erau mereu altele. Cu toate acestea, nu se întâmplase nicicând ca lângă mine să se mai oprească și altcineva să le contemple.

Preocupată de învățătură și de poșete, nu am băgat de seamă cât de repede au trecut octombrie și noiembrie. În decembrie, cele trei săptămâni de cursuri care mai rămăseseră aproape că au zburat și iată vacanța bătându-mi la ușă!

În vacanța de iarnă, am abandonat ruta către magazin. Tocmai de aceea, întâia zi de școală, 6 ianuarie 1986, a fost sublim înviorată de un scop precis: aveam să trec după ore, seara, pe la magazin, să mă pun la punct cu noutățile sosite. La ora șase, după finalul cursurilor, mi-am tras nerăbdătoare canadiana pe mine, mi-am pus pe cap burlanul de lână, foarte la modă la vremea aceea, și am plecat fără nici cea mai mică teamă de frig sau de gheață, către magazinul de poșete. Nu aveam idei în acel moment, de surpriza ce mă aștepta acolo!

**București
23 iulie 2014**

ÎNTOTDEAUNA SUNT AȘA DE SINCERĂ!

(Partea a doua)

6 ianuarie 1986, seara. Un ger de minus 15 grade, nămeți ce îți trezeau regretul că te încumetasei să ieși din casă, străzile luminate doar de lună, eu, singură, preocupată să mă văd cât mai repede la magazinul de poșete... În sfârșit, iată-mă la magazin.

În vitrină, totul schimbat: dacă poșetele expuse până atunci arătau ca și cum ar fi fost croite după același calapod, adică atractive și interesante, dar gândite să acopere oarecum, o necesitate, cele de acum surprindeau prin lux, fiind complicate de simplu alcătuite. În mijlocul lor, luminată de un bec așezat lateral, trona o minaudiere: cu închizătoare și rame metalice aurii și fețele din goblen, închipuind un mănunchi de panseluțe mov, pe un fond crem. Visul meu se împlinise! Ceea ce căutam de atâta timp se afla chiar în fața mea! Neliniștile mele aveau să ia sfârșit! Eram în extaz și mi se tăia respirația! Îmi tremura mâna când am apăsător clanta, pentru a intra în magazin.

Clinchetul unui clopoțel ce s-a auzit când am deschis ușa, mi-a anunțat prezența. Cu toate acestea, înăuntru nu m-a întâmpinat nimeni. Am zăbovit un timp, privind rând pe rând, de aproape, poșetele. Apoi, am rămas nemișcată. Minutele se scurgeau unul după altul și eu încrămenisem, singură, în acea încăpăre. Am reînceput să studiez poșetele. Liniștea devenea apăsătoare. Părea că mă aflu într-o casă nelocuită. Poate că ar fi fost mai bine să renunț și să vin altădată. Însă am rămas, în virtutea sfertului academic. La un moment dat, am remarcat o arcadă dăltuită în perete, mascată de o draperie roșie de catifea, lungă până în pământ. Într-un final, când începusem să simt că îndelunga așteptare mă apropiase de epuizare, draperia de catifea s-a dat la o parte, lăsând să se vadă scările ce duceau la etaj. În fața mea stătea un bărbat cam la 45 de ani, cu părul coliliu

aranajat într-o frizură impecabilă, îmbrăcat în stilul sport elegant.

Bună seara, mi s-a adresat, indiferent. Ce doriți?

Bună seara, i-am răspuns, fericită că în sfârșit, mă luase cineva în seamă. Aș vrea să știu cât costă poșetele din vitrină.

Amabil și glacial, acesta a început să risipească mirajul și splendoarea pe care eu le imaginam în jurul acelor poșete. Toate erau aduse din Occident și aveau prețuri ce depășeau cu mult posibilitățile oricui de a le cumpăra, nu doar pe ale mele. Ceva din farmecul fiecărei poșete dispărea, atunci când auzeam câți bani face. Mă simțeam puțin nenorocită și parcă torturată de cuvintele rostite de acel negustor. Fără să îmi dau seama, am băgat mâna în buzunarul canadienei și am început să mă joc cu o monedă de cinci lei, rămasă acolo cine știe de când.

Și aceasta?, am întrebat arătând spre poșeta cea mai importantă pentru mine.

Aceasta era desigur, cea mai scumpă. Venise chiar din Franța. Și din cauza asta costa patru mii de lei. Și domnul îmi dădea toate amănuntele. Iar eu trebuia să înțeleg valoarea adevărată a unei minaudiere. Fără știu de ce, ascultându-l, mă simțeam nesigură și puțin vinovată că mă aflu acolo și parcă aș fi vrut să dispar, căci ceva mi se părea monstruos și în același timp, fantastic în toată întâmplarea aceasta și ... Clinchetul monedei de cinci lei, ce aterizase direct pe mozaicul de pe jos, când scosesem mâna din buzunar, m-a trezit la realitate și i-a întrerupt discursul.

Privirile noastre s-au îndreptat către moneda ce alunecase la picioarele lui. Domnul s-a aplecat, a ridicat calm, moneda și mi-a așezat-o în palma deschisă. Apoi, cu un gest ce semăna cu o mângâiere, mi-a închis degetele asupra ei și m-a întrebat, cu o uitătură iscoditoare:

Întotdeauna ești așa de sinceră?

Un sentiment de revoltă s-a iscat în mine. Înțelegeam enormitatea situației. Perindările mele pe la magazin, minutele petrecute în fața vitrinei, drumul acesta în noapte, totul semă-

na cu o cursă din care în sfârșit, mă opriseam. De ce provocasem acest eveniment și prin ce putere a gândului și a emoției izvodisem apariția unei minaudiere în acea vitrină? Mă întrebam de câte ori mă privise acel bărbat, dând târcoale vitrinei? Poate că ieșise în ușa magazinului, urmărindu-mă până dispăream? Ce gândise pe când mă observase fără ca eu să știu? Ce răbdare avusese să aștepte acest moment și cum de putuse să prevadă că oricum, într-o zi, tot voi pași în magazin? De ce se înnoia atât de des acea vitrină și unde dispăreau poșetele? Le cumpăra cineva? Cine avea așa de mulți bani încât să îi cheltuiască pe astfel de poșete?

Întotdeauna ești așa de sinceră?, a insistat el, repetând întrebarea.

Fără să îi răspund, mi-am luat la revedere și am părăsit magazinul. Am mers încet până în capătul străzii, iar apoi, pentru că el nu mă mai putea vedea, am grăbit pasul, în ciuda zăpezii și a întunericului. Când am ajuns în bulevard, m-am uitat la ceas. Trecuseră două ore de când plecasem de la cursuri.

Iată adevărul în detaliu, așa cum îl voi păstra mereu în amintire, atunci când încerc să găsesc explicații pentru ceea ce s-a întâmplat. Știu acum că erau inofensive dorința și preocuparea mea de a păstra legătura între mine și acel magazin, iar o despărțire cât vacanța de iarnă care tocmai se încheiase, mă făcea să vreau cu frenezie să revin acolo. Nu exista nici cea mai neînsemnată nepotrivire între poșetele expuse la magazinul pe care îl descoperisem din întâmplare, și nevoia mea de spontaneitate și de frumos. Încă mai păstrez în suflet această nevoie și de aceea, în serile calde de sfârșit de august, mă gândesc mai mult ca oricând la o minaudiere. Aceasta înfățișează un băiat în picioarele goale, pescuind într-o atitudine meditativă. Micul pescar poartă pantaloni bufanți până la genunchi, bluză cu platcă și pălărie canotier și duce cu el un mister simplu și straniu. Acela al unei bagatele costisitoare, pe care eu făcusem tot posibilul să o cumpăr cu o monedă de cinci lei, pe când urma să împlinesc douăzeci de ani.

Corina Diamanta Lupu
București
30 iulie 2014

Luca Cipolla

Una vita sola

Sopra nuvole di gesso,
lúvara mi regge dal sogno,
sono pura materia
oggi
ma sotto quale forma?
Ho guidato carri pieni di latta
o forse li ho trainati, il mio alito sul-
l'erba pesta,
la nebbia di mâyâ.
Ho fatto voto di silenzio,
ricordo
quando ancora energia sottile
leggevo le carte al mio futuro,
gioco questo ov'è difficile trovare
uno spiraglio.
Non importa più dove e quando
la mia statura proietti un'ombra..

Doar o viață

Peste nori de ghips,
lúvara mă stăpânește din vis,
sunt materia pură
astăzi
dar sub ce formă?
Am condus care pline de tinichea
sau poate le-am tras, respirația
mea pe iarba strivită,
ceața mayei.
Am făcut jurământ de tăcere,
îmi amintesc
când încă o energie subtilă
ghiceam în cărți viitorul meu,
jocul acesta unde e greu să vezi
luminița.
Nu mai contează unde și când
statura mea să proiecteze o
umbră..

Imperfetta

Vagoli spersa
tra conii di ginepro
e semi di luna tersa;
l'aroma di gelsomino
carezza i tuoi capelli,
sembri quasi seria

Poeme

nella timidezza
e la gente ti confonde,
bella ed imperfetta.
Taci nel sorriso
d'aurora boreale,
è nuova vita grazie a te.

Imperfectă

Colinzi pierdută
printre boabele de ienupăr
și semințe de lună curată;
mireasma iasomiei
mângâie părul tău,
parcă ești cam serioasă
în timiditate
și lumea te confundă,
frumoasă și imperfectă.
Taci în surâsul
aurorii boreale,
e viață nouă datorită ție.

Si è soli nella malattia

Soli si è nella malattia,
c'è chi si diletta nel conto alla
rovescia,
chi scommette
o fugge,
chi interpreta e sottolinea,
chi traduce
e racconta, novelli redattori..
e Dio veglia dall'alto,
sereno nel patto
siglato dall'uomo,
la morte che poi non esiste,
solo un nome
e
banale etichetta
da secoli applicata
sul diario del tempo
e quello dello spazio.

Suntem singuri în boală

Singuri suntem în boală,
cine se delectează cu numără-
toarea inversă,
cine pariază
ori fuge,
cine interpretează și subliniază,
cine traduce
și povestește, proaspeți redactori..
și Dumnezeu veghează din
înălțime,
senin în pactul
parafat de om,
moartea apoi ce nu există,
doar un nume
și
o etichetă banală
de secole aplicată
pe jurnalul timpului
și cel al spațiului.

Migrazioni

E ti perdevi nella terra promessa,
fuggendo a sentieri
d'infinito
fra le corde dell'oud;
amavi i boschi
e le forme di meditazione,
pietra d'angolo
del tempio di Gerusalemme.
Con quale impeto cadesti a riva...

Migrațiuni

Și te pierdeai în țara făgăduinței,
fugind la căi
fără sfârșit
prin coardele oudului;
iubeai pădurile
și formele meditației,
piatră de temelie
a templului din Ierusalim.
Cu ce avânt ajunseși la mal...

L'altra finestra

Non potevo concepire,
erano lì - pausa - ad attendermi
nel modo loro d'insegnare
e scherzare.
Il vaso al davanzale
e che candore,
il sole non pareva mai esser tra-
montato.
Una pellicola
soffiata dal non tempo,
la polenta fumante sulla tavola
imbandita
ed una festa, storia o lezione
da narrare
e imparare.

Fereastra cealaltă

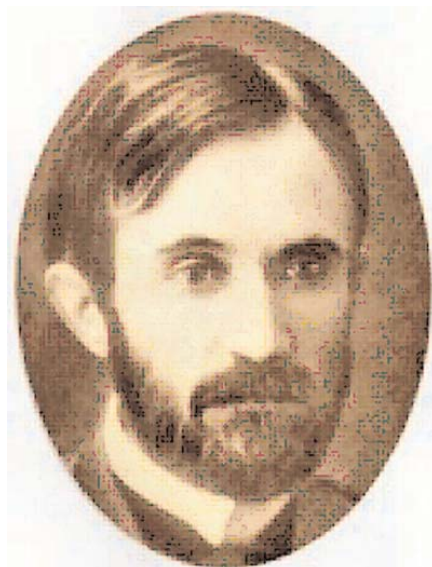
Nu puteam să înțeleg,
erau acolo - pauză - să mă
așteaptă
în felul lor de predat
și de glumit.
Vaza pe pervaz
și ce candoare,
soarele nu părea niciodată să fi
apus.
O peliculă
suflată de ne-timp,
mămăliga fumegând pe masa
pregătită
și o serbare, istorie sau lecție
de povestit
și de învățat.

SENSUL ONOMATOPEELOR ÎN CREAȚIA LIRICĂ BACOVIANĂ

dr. Ștefan Lucian MUREȘANU

Motto: Veacul m-a făcut / Atât de cult, / Încât mă uit / Peste oameni. / Am învățat atâtea / În timpul din urmă, / Că suntem / La un punct însemnat. (George Bacovia, „Vizită”)

Cuvinte cheie: onomatopee, sens, liric, Bacovia, eul cosmic, egoul teluric

Poate ca nimeni altul George Bacovia și-a trăit viața într-un sens greu imitabil, descifrat de către mulți dintre biografii săi ca un om al meditației profunde, însă definit ca un fiind cu un sens scrutător al unei lumii care își încheia un ciclu de ființare telurică. El trăia pentru că fusese dăruit cu viață, însă în trupul lui bolnav eul cosmic gemea la fiecare adiere de vânt, care anunța apropierea unui sfârșit al egoului teluric. Asculta sunetele și, precum marilor înțelepți ai lumii, le dădea un sens și le unea cu toate ideile, sumbre imagini apocaliptice într-un joc sinistru al onomatopeelor¹. În templul singurătății, al meditației și al locului în care lumina nu pătrundea, doar eul i se zbătea întru eliberarea și înălțarea spre culmile nemuririi radiante.

Poezia „Plumb” este creația prin care i se delimitează frontiera existențială, eul său se umple de mister, revelația desparte teluricul de cosmic, însă îi dă supremația prin însăși viața tainică de după moarte. Cavoul reprezintă trecerea dintr-o dimensi-

une în alta a poetului, acolo se exprimă divinul și meditează în singurătatea lui deplină: „Stam singur în cavou... și era vânt... / Și scârțâiau coroanele de plumb.” (Plumb, 1965:37). Imperfectul verbului onomatopeic „scârțâiau” creează o atmosferă de teamă pentru viul trecător prin noaptea neînțeleșului și dă un sens continuității vieții după moarte. La prezent, verbul „scârțâie” arcuiește și tensionează starea poetului în anotimpul rece, când încă „...crengi ostenite / Pe garduri bătrâne, pe streșini de lemn” (În grădină, 1965:46) încetează viața. Fiindul poetic intră în amorteală, cade în visare și se pregătește să pornească spre o altă lume, a infinitului. O altă viață în care viul se detașează de fiind, eul cosmic se rupe de egoul teluric. Singurătatea domină peste tot ceea ce este lumesc, iar ploaia „țârârie”: „Pe-afară de stai / Te-năbuși de fum” (Pastel, 1965:38), fumul devenind gazul toxic al distrugerii eului, pentru că sufletul este un abur viu, o purificare a eului pregătit pentru călătoria în Univers, cu totul diferit de fumul înecăcios pierzător de viață. Clipele egoului sunt un țărâit veșnic, o scurgere a timpului într-un infinit cosmic unde „răgete lungi / Pornesc din ocol” (Pastel, 1965:38). Substantivul participial onomatopeic, la plural, „răgete”, urmat de adjectivul „lungi”, creează un spațiu în care teama de natură este continuă, un produs al nostru și o întărire a poetului tocmai pentru a se înțelege că eternitatea este continuarea unei alte vieți lipsită de sunetul „dogit” al anunțării înșelării și a căderii nopții. Două stări de fapt privite cu atâta șovăială de omul profan, care nu înțelege sensul potrivit al celor două lungimi ale timpului apunerii soarelui și a domniei fără echivoc a lunii în noapte. Sinestezia „glas amar” (Decor, 1965:39)

întărește durerea sufletului de a sălășlui în templele umane uzate. El se manifestă prin glasul păsărilor ce se înalță spre ceruri și care coboară apoi aducând speranța, unica șansă a vieții. Gerunzialele „plouând”, „plângând” (Lacustră, 1965:41), ce au în compoziția lor apa ca șipot al exprimării durerii, sintetizează două imagini sanctuar: ploaia, un dat al naturii, puterea divină arcuită peste timpul existenței telurice, în care omul, ca cea mai importantă creație a Universului se hrănește cu cele mai importante molecule ale menținerii vieții, dă prin fiindul lui, când sufletul îi plânge sau îi râde de bucuria împlinirii, apa mării ochilor, sărată și substanțial împlinită în construcția noastră. În versul bacovian și imaginile vizuale devin onomatopee, le lansează într-un mod personal ca imagini vizuale, însă le forțează prin cuvânt, în mental, să provoace un joc al suneteleor. În poezia „Sonet”, al treilea vers din prima strofă prezintă o imagine dualistă, materia și spiritul, în care prezentul verbului „ard” poate sugera atât trosnetul bucăților de lemn uscat din sobele caselor, cât și chinul apocaliptic al fiindului teluric, până la desprinderea totală a eului cosmic, în a treia zi a morții. În vers însă felinarele au un rol al legării de întuneric, departe de a sugera lumina. Participiul la plural „afumate”, fumul negru și înecăcios, distrugător de viață, oprește lumina creând întunericul suspiciunii existentului, ivirea umbrei presupuse, dublura umană fără de care fiindul ei ar fi șters. „Triste”, adjectiv la plural sugerează dorul, acea durere înfundată a omului, tușită în amarul inimii. Șoaptele (Amurg de toamnă, 1965:44), pe care inițiatii le aud, îl fac pe poet să simtă vântul care, de departe, anunță o schimbare și în noapte el aude „...gemând amorul

George Bacovia — inedit

PREZENTUL manuscris inedit de G. Bacovia este cuprins în mai puțin de 6 pagini de caiet, nedat și nesemnănat. Incluz printre alte ciome din manuscrisul *Cîntec Tîrziu*, l-am găsit de curînd, cu prilejul revederilor de arhivă, ceea ce explică de ce nu l-am putut înscrie în documentele ce am folosit în lucrarea mea *Bacovia — Viața Poetului*, rămînînd să-l adaug în a treia ediție ce pregătesc, pentru aceeași carte.

După datele consemnate de poet în primele rînduri, reiese că a fost scris în 1930, și începe cu anul 1903, anul înscrierii sale la Facultatea de Drept din București. Poetul, plictisit de monotonia studiului, după cum ne spune, baie la ușa redacției revistei „Românul Literar”. Caion, directorul acestei foi, îi primește cu rezervă. Era foarte deprimat de rezultatul procesului ce avusese cu Caragiale, totuși îi reține câteva poezii, care vor apărea în revista sa. De la Caion solicită adresa lui Macedonski, care îl va primi la început cu aceeași rezervă, ca după lectura întregului caiet de versuri să fie foarte încântat, să-l rețină la dejun, să-l ia

cu sine la Imperial, spre a-l prezenta la mai mulți poeți, iar în alte câteva seri în care l-a mai vizitat Bacovia, să-i recite ca reciprocitate și cu mult elan *NOAPTEA DE DECEMBRIE*. De atunci datează prietenia lor. Macedonski a intuit cu multă justețe talentul lui Bacovia.

Catrenul: „Poete scump pe frunte / Tu porți cununii de laur / Cîci singur pînă astăzi / Din Plumb făcut-ai aur”, nu era numai o dedicație de circumstanță, ci însăși consacarea de viitor a poetului Bacovia.

Lecturile, studiile, colaborările la reviste, ni le enumeră apoi în pagini din care respiră o nostalgie melancolică, prilejuită de cei 50 de ani ai săi. Ne mărturisește că a observat și a suferit destul, ca să meditez la conceperea unui roman liric social — așa numește el romanul *Cîntec Tîrziu*, din care a publicat fragmente sub titlul de mai sus. Cu densăbită considerație vorbește despre Densusianu, la a cărui revistă „Viața Nouă” a colaborat, încheind cu un frumos mesaj pentru viitorimea artistică.

Agatha Grigorescu-Bacovia

<http://romania-mare-trecut-si-viitor.blogspot.com/>

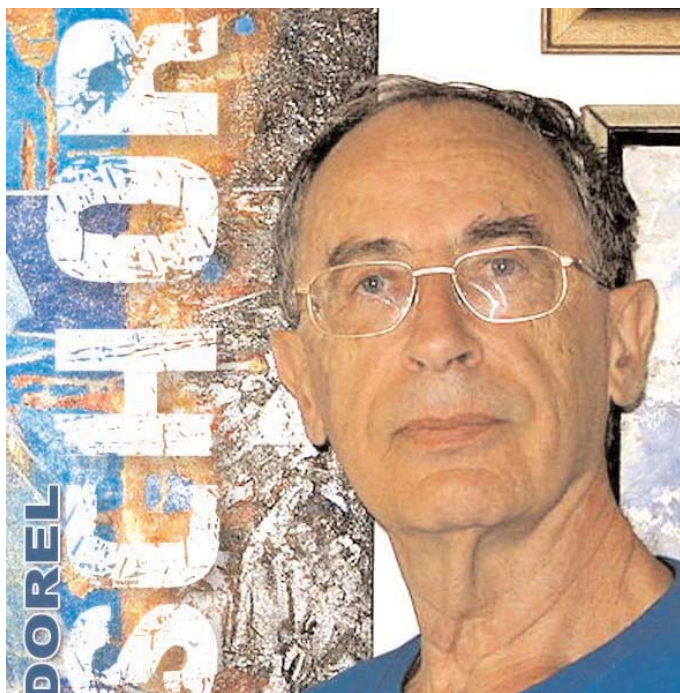
meu defunct, / Ascult atent privind un singur punct / Și gem, și plâng, și rîd în hî, în ha...”. Punctul, imaginea vizuală a creșterii și a infinitului, creează în Univers o lume nouă, transferată spre împlinire a voii deusiene. Cele două sunete ale exprimării răsului, „hî” și „ha”, nu sunt altceva decât două elemente onomatopoeice ale unei manifestări sarcastice, ale dorinței exprimării unei tensiuni nervoase, delirante. Sunetul aramei, metal cu o rezonanță specifică și vibrații puternice, este des amintit de poet cînd dorește să se apropie de divinitate: „Cînd sună arama în noaptea deplină” (Pălin, 1965:47), făcînd aluzie la starea lui de om solitar, căutător al pustietății, dar și la Graalul sacru al Mîntuitorului. Pustietatea apare în poezia lui Bacovia ca dorință a meditației, a eliberării gândurilor de lumesc în care intra și grija lui față de boala care îi stăpînea trupul. Poezia „Decembre” îl definește în noua postură a chinului trupesc și a încercărilor bolii de a supune gândurile. Timpul rece creează în scrisul bacovian teama de umiditate și, atunci, apar onomatopoele ca scurgeri de viață și teamă de fiind. Nu sunt exprimate direct însă ele sugerează noua expresie în gând: „Și focul s-aud cum trosnește” este versul care echilibrează psihic poziția sa telurică, îndepărtându-l de teama lumească a sfârșitului pentru că are dorința: „La horn să ascult vijelia”, acel joc al tenebrelor, al semnului că oricînd se

poate „Potop e-napoi și-nainte”, iar el dorește să i se citească. În declamație cuvintele prind o viață cu totul alta față de cea gândită. Se exprimă, se rînduiesc în tonalități, se îndepărtează și se lipesc de sufletul elevat. Cuvintele rostite au o onomatopoeie tainică, fasciculul de lumină le întetește în universul mitic al pronunției. Cine știe să rostească cuvintele cunoaște și sensul existenței, metamorfozându-se în eul cosmic încă din timpul egoului teluric. Bacovia murmura gemînd, lumina cu versul și vibra prin cuvîntul său cu zeci de înțelesuri. La el scîrîtul aducea cînd liniște, meditație în sicriul greu de plumb, cînd neliniște, teamă, revelație.

În poezia „Vals de toamnă” (1965:116) este interesantă accepția în sens dublu al gerundivului onomatopoeic „hohotind” urmat după versul „O lasă-mă acum să te cuprind...”, „în expresia dialogată „— Hai, să valsam iubito, hohotind” ce ar putea sugera sentimentul de bucurie față de eliberarea de sumbru, de scăparea de „funerar”, o teamă față de un eventual sfârșit, dar și un sentiment de nostalgie „După al toamnei bocet mortuar”. Toamna pentru Bacovia însemna sfârșitul și începutul unei dureri atât fizice, cât și spirituale. Era anotimpul viziunilor, al „descompunerii materiei” și a eliberării ideilor: „În noaptea asta-n care am devenit năuc. / Oh, plouă, și tu gemi cu plîns de armonie...” (Nocturnă, 1965:117), era timpul noilor împliniri. În poezia

„Poveste”, apropiată genului creativ eminescian, lirismul erotic este creat „în șoaptele pădurii”, un spațiu al iubirii în care ecoul, taină a emiterii și conservării, totodată, a sunetelor, pentru că se spune din bătrîni că ecoul este modul prin care diavolul își atrage, în locuri periculoase, spre abisuri, sufletele pentru a le distruge, poetul, un inițiat, cunoștea acest demers satanic și va produce rîsul: „— Ha, ha, ha, rîdea ecoul, de rîdeam de-a ta plăcere. Interjecții și onomatopoeie care exprimă manifestări sonore nearticulate, sugerînd o legătură a bărbatului care este definit ca om: „Între om și-ntr-o femeie mi-ai spus ura din trecut, / Te-am lăsat să-nșiri povestea cu dureri și cu mistere / Pentru mine, ca oricărui trecător necunoscut.” Bacovia iubește ca nimeni altul și strălucește prin dragoste precum lumina luciferică, o cu totul altă formă a iubirii și a durerii. El știe că bărbatul este om, iar femeia, femeie! Oare în acest vers nu deciptăm „Facerea” ca gest al păcatului adamic, pe care înălțarea superioară a puterii de pătrundere în taina universului poetic decodifică lumea prin femeie? Ultimele două versuri din această poveste de dragoste a poetului așează liniștea peste onomatopoeia respingerii jocului luciferic: „Ascultînd ecoul rece, înspire toamna friguroasă, / Ce-aducea-ntîlnirii noastre un adio-ndepărtat.” Ecoul rece nu sugerează oare începutul unui nou sfârșit, o trecere superioară a sunetului din teluric în cosmicul noilor forme? La un moment dat, poetul va spune: „— Adio, pustiu, și fior. / Va fi, poate-odată amor.” (Romanța, 1965:127) moment grandios al transformării egoului în eul care va putea să vadă în adevăr existența ascunsă până atunci a ideii prin cuvînt, sub vîlul fumului gros al recelui anotimp al suferințelor din trup.

Dezvăluirile lui Bacovia, tănuite cuvinte în sugestii, simboluri nădăduite în speranța remarcii: „— O, genii întristate care mor / În cerc barbar și fără sentiment” (Cu voi..., 1965:131), creează senzația că, în perioada de intensă creație, poetul ajunsese la o saturație a înțelegerii menirii sale. De aceea, de multe ori se rupe de cei mulți: „Mai bine singuratic și uitat, / Pierdut să te retragi nepăsător”, conștientizînd că timpul se scurge, iar el încă nu spusese tot ceea ce avea de spus lumii elevate.

Dorel SCHOR

De necrezut ce necazuri poate avea un om atât de corect profesional ca doctorul Samuel, tocmai acum când trebuie să primească titlul de profesor. Și totul din cauza femeilor... Cherchez la femme!

- Înțeleg, vechea poveste cu hărțuirea sexuală. Du-te și dovedește că nu-i adevărat. Știu o mulțime de cazuri când bărbați de valoare, oameni cu perspective grozave și-au terminat cariera proteste din cauza asta. Directori din minister, militari de carieră, cadre universitare, sportivi de performanță, actori emeriți, crainici de televiziune...

Parcă poți să știi care-i adevărul?

- Dar nu e cazul. Doctorul Samuel a pățit-o fără măcar să știe cauza. Adevărul este că el are o secretară blondă, foarte frumoasă, care răspunde la telefon întotdeauna...

- E clar! Vechea poveste cu secretara cea frumoasă. Nu degeaba spun chinezii că dacă vrei liniște și pace, să nu-ți iei secretara frumoasă. Mai bine o subalternă în vârstă, cu puțini ani până la pensionare. Astea își fac treaba conștiincios și absolut nimeni nu o să bănuiască vreo relație neprincipială. Cunoști proverbul care spune că întâi îți iei soția de secretară și apoi, când îți merge bine treaba, îți iei secre-

SCHITĂ UMORISTICĂ - CHERCHEZ LA FEMME

tară de soție...

- Nu-i ce bănuiești. Doctorul Samuel nu avea nici o relație din astea cu secretara blondă. Dar avea prea multă încredere în ea. Dumneaei era aceea care făcea programările. El nu avea nici un amestec, Și știi cum e, mai e câte una care, contra unui ciubuc bine plasat, intra fără să stea la coadă... Avea secretara tupeul și metoda patentată.

- Ah, și l-au bănuț că e tovarăș cu ea. Știu eu niște întâmplări din astea care s-au terminat cu scandal, că așa și pe dincolo, du-te și dovedește că nu ai știut nimic, când sumele sunt barosane...

- Chestia e că uneori și secretara asta exagera. Venea câte o doamnă fără programare, dădea discret contribuția și secretara foarte senin, spunea că doamna e soția doctorului și nimeni nu protestă.

Numai că într-o zi, a venit chiar soția originală a lui Samuel să-l ia de la lucru, la nu știu ce eveniment. Și s-a întâmplat că înaintea ei să fii intrat la consultație o soție falsă. El săracul nici nu bănuia. Și când soția cea adevărată a spus adevărul, că e soția lui, au început toți să vocifereze, să discute că are două neveste care nu știu una de alta, că așa se întâmplă la ginecologi, pentru că una singură nu le ajunge. Scandalul nu a rămas acolo, s-a extins în toată clinică, iar acum se discută în consiliul profesional...

- Ei, lasă, că se rezolvă în consiliu.

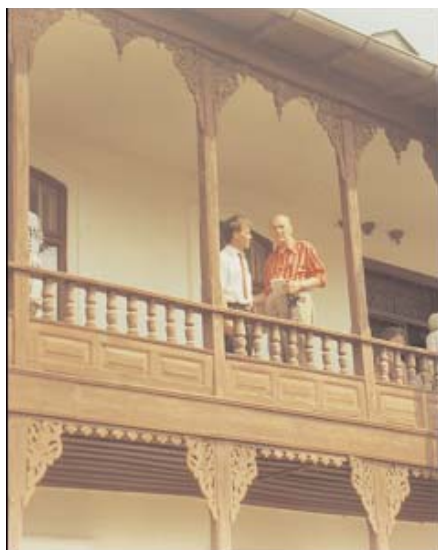
- Așa am spus și eu, dar mai grav e că nu se rezolvă cu doamna lui, care acum nu acceptă absolut nici o explicație.

**Tel Aviv
22 august 2014**

► Literatul cunoaște adevărul fiindului teluric și faptul că puținii inițiați cunosc adevărul: „Ce trist este pe lume / Un cântec, / Un cântec ce-l tot aud: / - La muncă... „. Oare care să fie sensul acestei expresii care a dat vieții omului un nou sens? Oare unde sunt îndemnurile la ridicarea anticelor piramide, sau a Coloseumului, a Romei, a Sarmisegetusei? Onomatopeicele interpretări ale căderii cu greutate ale

târâncopului, „troc”, crăpând rigida piatră de granit, sau a ciocanului, „poc”, nivelând ceea ce „hârșăitul” pietrei abrazive urma să dea finețea obiectului prelucrat. Îndemnul la muncă este total, nu particular, este tot ceea ce omul a întreprins ca activitate conștientă în desăvârșirea sa. Literatul nu are somn nici liniște până ce creația lui nu se desăvârșește. George Bacovia s-a născut în lume însă a creat între oameni și a devenit

în timp omul-poet care „Sic transit2”: „Acolo, unde nu-i nimeni, / Nici umbre, / Unde se duc mulțime de ani, / Și zgomotele zilei, / Și tăcerea nopții...”, s-a împlinit ca geniu al scrisului românesc: În lunga sa tăcere și retragere, Bacovia medita adânc asupra vieții, rămânând un veșnic însetat să cunoască atâtea câte se ivesc, câte ar fi de știut, de cunoscut... .

Mircea Horia Simionescu și Ion Iancu
Vale la Muzeul Etnografic
„Dumitru Ulieru” din Pietroșița

Preambul

La Târgoviște, cu ocazia Zilelor Cetății, a fost lansat și volumul „Școala prozatorilor târgovișteni. Receptarea critică” (Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2014), volum îngrijit de reputatul om de litere, prof. Mihai Stan. Cartea este constituită din două părți, prima reprezentând intervenții ale unora dintre cei mai importanți critici literari români ai momentului: Acad. Mihai Cimpoi, Eugen Negrici, Nicolae Oprea, Liviu Grăsoiu, Vasile Bahnaru, Petre Gheorghe Bârlea, Gabriela Gheorghisor, Ana Dobre, Florentin Popescu, Aurel Maria Baros. Cea de a doua parte sunt inserate evocări ale unor scriitori târgovișteni care l-au cunoscut mai de în aproape pe nemuritorul scriitorul Mircea Horia Simionescu, printre aceștia aflându-mă și eu, după cum puteți vedea în fragmentul alăturat.

(Ion Iancu Vale)

Mulți oameni, scriitori sau nu, se pot lăuda, desigur, cu prietenia marelui scriitor Mircea Horia Simionescu, dar cred că eu sunt unicul care s-a bucurat de o deferență și de un interes special din partea acestuia. Acest lucru s-a datorat, probabil, și faptului că eram consăteni și mai ales vara, când stătea mai mult la Pietroșița, ne întâlneam deseori, pentru a sta la „taclale”, sau pentru a-i citi din poeziile mele, dar și din cauză că (așa cum de altfel a și afirmat într-o prefață la prima mea carte „Lupii la mare”) eram „un anarhist într-o societate anchilozată” demn de abordat și de studiat, cu toate riscurile, existente

FUGIND

sau
ACASĂ, CÂNDVA,
LA MIRCEA HORIA SIMIONESCU

la acel moment, și pe care scriitorul și le-a asumat cu totală nonșalanță.

Aș putea povesti multe despre inefabila mea prietenie cu acest aristocrat al scrisului românesc. Deocamdată, însă, mă voi rezuma doar la o întâmplare reprezentativă, petrecută înainte de '90, inedită și plină de conotații speciale și la redarea a câtorva scrisori, relevante în acest sens, din corespondența pe care o purtam, cu osârdie, cu MHS, de pe acolo de pe unde viața și vremurile mă tot alergau. De asemenea am inserat și un interviu făcut, cu MHS, pentru un ziar la care am lucrat în perioada anilor două mii.

*

Era miez de vară și mă întorceam, iarăși, acasă, din peregrinările mele, fără rost (așa ziceau unii), pe care le făceam de-a lungul și de-a latul țării. Nu cu mult timp înainte de oprirea trenului în stația Pietroșița (capăt de line ferată), cu toate că noaptea o petrecusem în Gara de Nord, în loc să mă duc întâi și întâi acasă să o vad pe mama, să mă odihnesc, cum ar fi fost normal, m-a trăsniț din senin ideea, să dau o fugă până la domnul Mircea și să îl salut de sosire.

Acesta a fost unul din acele momente miracol, din existența mea, când (ca dictate, parcă, de altcineva), recurgeam la anumite gesturi și acțiuni care, inițial, păreau ilogice, dar care în cele din urmă, se dovedeau a fi fost practic, cele mai fericite și benefice alese.

Așa că în loc să ies din incinta gării, în șosea, și să mă abat în stângă spre Dealul Frumos, pentru a ajunge „În vârf la Cocos”, unde se află casa scriitorului, eu am traversat drumeagul din spatele gării, și prin grădini, și livezi, trecând peste pârleazuri și escaladând garduri, am urcat până la vila maestrului, pe care am regăsit-o mereu neterminată și mereu în lucru. Nu știam dacă acesta este acasă, dacă este ocupat, dacă are chef de vizite. Nu știam nimic, pentru că nu îl anunțasem în prealabil în nici un fel despre această sosire, a mea, pe meleagurile natale.

Am urcat poteca, ce ducea, în spate, la intrarea în vilă și l-am strigat. Am auzit apoi zăvorul ușii, care s-a deschis și în cadrul ei, masiv și blond,

s-a înființat maestrul. M-a privit un moment nesigur, parcă surprins. Apoi fața i s-a luminat, și și-a deschis larg brațele... „Ce mai faci domnule? Pe unde tot umbli?, mi-a zis. Hai în casă și scuză deranjul”. Am intrat în cămăruța modestă unde lucra (scria), timp în care asculta muzică, clasică.

Era singur. Soția, doamna Dorina, „cerber” și înger păzitor, nu era acasă, era plecată la București (ce noroc, căci era cam supărată pe mine...). M-a invitat să mă așez într-un fotoliu, mi-a dat ceva să mănânc, mi-a făcut o cafea și mi-a pus, în față, un pachet de țigări. Pe atunci, încă, mai fuma și el în neștire.

După toate acestea, primul lucru pe care mi l-a relatat a fost acela că un bun prieten de familie, Iuliu Mărculescu (cel pe care, eu, mai târziu aveam să-l sprijin la întocmirea și tipărirea unor foarte emoționante „Jurnale” despre locurile și oamenii din zona noastră), care locuia în centrul comunei, i-a povestit la telefon că de două zile mă căutau prin comună doi milițieni, împreună cu un civil.

Apoi am vorbit, am vorbit... până când am adormit. M-am trezit după-amiază, buimac și speriat nerezalizând unde mă aflui. Domnul Mircea m-a liniștit spunându-mi că dormeam ca un copil și nu s-a îndurat să mă trezească. M-a sfătuit apoi să fiu atent ca, ducându-mă să o văd pe mama, să nu dau „nas în nas” cu cei care mă căutau. I-am spus că nu o să mă duc acasă ci că o să plec din nou în țară. „Iară fugi?” mi-a zis.

Nu m-a întrebat unde am de gând să plec, nu mi-a mai dat nici alte sfaturi, m-a rugat doar să nu povestesc la nimeni despre această întâlnire a noastră și să-i scriu cât mai curând posibil.

L-am asigurat că așa voi face și că îi voi scrie de pe oriunde mă voi găsi. Mi-a dat apoi un pachet de „Snagov” („din rezervele strategice”) și ultimii opt lei pe care îi mai avea în casă. Mi-a pus pe umăr geanta mea de „artist” m-a condus până la poartă, m-a îmbrățișat și am plecat. Se uita lung, lung și trist, după mine...

Am reluat drumul pe care îl parcurseam la venire, până în spatele gării, având grijă să nu fiu văzut și din traversă în traversă am ajuns în stația Tepeș Vodă, de ►

► unde m-am urcat în ultimul tren spre București și de acolo mai departe...

*

Eu fugeam din nou și mama mă aștepta „cu frații și casa la un loc”. „Aia” însă nu m-au prins. Le scăpasem și de data asta, grație lui Mircea Horia Simionescu, cu care am rămas în continuare într-o reciprocă și caldă corespondență poștală, fiecare scrisoare pe care mi-o trimitea fiind un dar celest, care îmi ușura viața de poet peregrin și hăituit. Iată în continuare câteva din scrisorile noastre, ale maestrului și ale mele, la cele pe care eu i le scriam făcându-le mai întâi ciorne (din cauza scrisului meu dezordonat, ce nu mi l-am putut corecta nici până în prezent), și pe care Ella Davidescu, fosta mea soție (Dumnezeu s-o odihnească!) mi le-a descifrat și le-a dactilografiat putând, acum, să le redau aici:

Iubite prietene,

Scrisoarea ta mi-a parvenit cu destulă întârziere – a trebuit să mi-o aducă cineva de la Pietroșița la București, unde plecasem cu două zile mai înainte. Cum era de imaginat, am încheiat cartea – romanul – „Redingota” – cu mare întârziere. A fost un chin teribil, mă îngrozesc numai când îmi amintesc.

De altfel nici la această oră nu s-a încheiat, pentru că după ce mi-a fost receptat la editură, s-a dus la Consiliul Culturii, la o lectură... suplimentară. Stau blocat în București, pe căldură mare, în așteptarea verdictului.

Treburile urgente pe care le aveam de împlinit, le amân mereu din cauză că n-am dispoziție, sub apăsarea așteptării, ca să le scriu. Nici sănătatea nu mi-e bună, au fost niște muște meteorologice care mi-au dat bătaie de inimă oribilă. Dar oi trece și peste astea...

Ce faci? Mi-a părut rău că n-ai găsit (poate între timp ai găsit) niște prieteni de suflet cu care să te simți bine. Ai mai scris? Te-ai adaptat mediului transilvan? Am speranța că atmosfera de acolo e propice muzelor, că ai ochiul limpede să prinzi frumusețea locurilor despre care mi-ai scris.

Mi-e dor de Pietroșița. Aș sta la taclale, pentru că vezi, activitatea scrierii cărții m-a suspendat cu totul de la toate bucuriile – câte mai pot fi – ale vieții. Cred că după 15 iunie mă voi duce la noi, să mai leg două cărămizi și trei scânduri la casă. E jale cu lipsa de forță și, firește, de gologani.

Te evoc adesea cu prietenii, ce pot face altceva în starea de perpetuă alarmă în care mă aflu?

Am proiecte încă – semn că n-am îmbătrânit! – dar energia e pe măsura vârstei și, iată, chiar și scrisul îmi este zăpăcit, grăbit și nervos, de-mi este rușine de mine.

Dacă voi avea un răgaz mai generos, îți voi mai scrie. Poți face același lucru, când ai timp. Până la revederea noastră, te îmbrățișez frățește,

Mircea Horia Sâmbătă,
2 iunie 1984.

Stimate și bunule prieten

M. H. Simionescu

Astăzi este duminică și, fiind zi nelucrătoare, mă găsesc pe „cameră”, cum se spune pe aici.

Vă scriu de undeva dintr-o pădure, dintr-o cabană a I.F.T. – ului, aflată la vreo treizeci de km de Orșova, cu care se face foarte greu legătura, mijloacele de transport fiind doar camioanele ce cară lemne în depozitul forestier al orașului.

Și aici a venit toamna și pădurea de foioase a început să-și etaleze fantasticul cromaj autumnal. În timpul săptămânii, însă, nu am cum să bag în seamă frumusețile naturii pentru că lucrăm zi-lumină și într-un ritm drăcesc. Noroc că sunt clădit bine și tonele de lemne pe care le tai cu toporul, le mișc și le ridic în mașină, nu mă pun așa ușor pe brânci. Cel mai mult mă supără mâinile, pe care mi le julesc întruna, și picioarele ce-mi transpiră crunt în cizmele de cauciuc.

Am început câteva poezii, dar nu le pot termina încă, una se va chema chiar „Pădurea toamna”. Aici oamenii sunt ca la pădure, simpli, „din topor” și nu prea duși la biserică. Lucrez cu fel de fel de inși din toată țara, români, dar și maghiari și slovaci (care sunt foarte buni muncitori forestieri).

Am coborât de două ori în oraș, până acum, unde mi-am făcut un prieten maghiar, la Depozitul final, la care de altfel vă rog să îmi trimiteți răspunsul la scrisoarea aceasta.

Orașul Orșova este un oraș nou construit și fără prea mult farmec, excluzând bineînțeles Dunărea ce-l scaldă pe toată lungimea lui.

Ca toate orașele noi, este uniform, fără vestigii și tradiții, Orșova Veche aflându-se sub undele lacului de acumulare al hidrocentralei Porțile de Fier. Peste cinzeci la sută din populația lui este formată din țigani...

Un mare neajuns, cel puțin pentru mine, îl constituie faptul că aici este

zonă de frontieră, și încă una foarte căutată de cei care vor să treacă dincolo, iar eu cu fizionomia mea nu prea ortodoxă, sunt foarte des oprit și chestionat ba de grăniceri, ba de milițieni, lucru ce mă râcăie al dracului, căci mi-e teamă să nu se intereseze mai amănunțit de soarta mea...

Într-una din zilele mele libere am ajuns la Craiova și de acolo la Bulzești, satul natal al lui Marin Sorescu (care mi-a dat premiul revistei „Ramuri”), de unde este și un coleg de-al meu de muncă și care m-a dus acolo. Întâmplarea a făcut, însă, să nu îl pot aborda, el fiind la necaz, deoarece i-a murit mama, zile acestea trebuind să îi facă pomana de trei săptămâni.

Mă gândesc cu mare nostalgie la momentul când m-am despărțit de dumneavoastră, la afecțiunea ce am simțit că o aveți pentru mine și mă mir și sunt al naibii de mândru că am putut ajunge la sufletul dumneavoastră (un dumnezeu al scrisului românesc, ce sunteți).

E destul de greu aici, dar ce să fac, așa mi-e scris. Momentan trebuie să muncesc cu țăpina pentru a face niște bani și a mă mișca spre un oraș unde să pot trăi liniștit și să pot scrie.

Vă anunț că am terminat o proză scurtă, pe care poate reușesc să o bat la mașină și să vi-o trimit pentru a vă crea o imagine despre ea.

Cum vă mai simțiți fizic? Ce mai este nou în ce faceți și pe unde mergeți? Pe la Pietroșița cum mai este vremea? Pe aici este încă destul de bună și sper să mai țină tot așa, căci munca în aer liber e foarte mult condiționată de starea timpului.

Voi încheia cu părerea de rău că mă despart de dumneavoastră, dar cu bucuria de a vă regăsi la fel de cald și de apropiat în scrisoarea ce mi-o veți trimite și care, fiți sigur, îmi va aduce un plus de putere și de seninătate pentru a mă putea descurca în continuare.

Cu drag, același lancu Vale, care vă iubește și vă apreciază.

P.S. Ați trimis grupajul meu la „Ramuri”?

Valea leșelniței (Orșova) 20
octombrie 1986

Dragă prietene,

În primul rând un cald „La mulți ani!” pentru ziua numelui2, când m-am gândit cu bune sentimente la prietenii mei Nicolae, tu printre primii.

Sosind la Pietroșița chiar în ►

➤ apusul zilei, am aflat, acasă, că mă căutasei în acea zi. Mi-a părut rău că nu m-ai găsit... Eu mă aflam la ora aceea în trenul spre București, sau, mai probabil, în gara Titu, în frig, fără bani de plată a suplimentului (legătura de 19, de la Pietroșița, plecase ca o vacă înainte ca eu și vreo patruzeci de călători să o putem ajunge). Am făcut cuie serioase, mi-am blestemat zilele, mai ales că eram și bolnav. Mă dusesem la Pietroșița sâmbătă de dimineață, cu intenția de a plăti dări restante și de a controla starea conductelor după geruri, zăcusem la pat, mă luasem de gânduri privind-mi viitorul foarte nesigur (bolnav, fără un sfanț în buzunare, bătut de o mulțime de alte nevoi). În București am sosit după ora 12 noaptea, vai de capul meu.

Nu fii bănuitor asupra prieteniei ce îți port, dacă te arătai la telefon, nu numai că n-aș fi stat de lemn, dar aș fi alergat să te felicit.

Am crezut că îți pot arăta prietenia mea și atunci când, cerându-mi o recomandare sumară pentru Cezar Ivănescu, m-am smuls de la treburile mele și-am întocmit o lungă (4 pagini) scrisoare către luceferist. Te-am căutat să ți-o dau (îmi spuseseși că ai nevoie de ea în acea săptămână), dar căutările mele au fost zadarnice, dispărușești de trei zile – așa mi s-a spus de acasă. Acum, la „serviciu” în Pietroșița, am găsit scrisoarea, pe masă, din păcate nu te-am mai putut căuta din nou: eram serios bolnav.

Nu știu când voi mai reveni la Pietroșița. Mi s-a descoperit o boală urâtă în bronhia stângă, bacilul piocianic, trebuie să fac un tratament de câteva luni. Deja plămânul stâng are o ventilație3 diminuată, pericol pentru inima mea dinainte bolnavă. Mi se cere să nu mai fumez, ceea ce mă aruncă în disperare, căci nu pot, mi s-au prescris în primă tranșă 30 de injecții, tocmai într-o perioadă când circula hepatita și se ia prin acele de seringă. Și tocmai când vroiam să încep scrisul! Mă clatin pe picioare, înjur birjărește și mă întreb dacă mai merită eforturile...

Singura bucurie pe care ți-o pot comunica (mie nici asta nu-mi mai dă fiori) este anunțul că viitoarea carte „Toxicologia” se află într-o fază înaintată de tipărire. E de prisos a-ți spune că o vei avea din mâna mea, cum o va avea și Florin Neamțu, căruia te rog să-i dai din partea-mi o prietenască îmbrățișare. N-aș vrea să fii în sufletul meu de acum. Din nefericire, nefiind băutor, ca alții, eu trebuie să-

mi primesc suferința în plină luciditate. N-am ieșire la mare, cum zicea unul, odinioară. Încerc să mă tratez de piocianic (cu speranțe mici de reușită), să mă reechilibrez, să nu-mi scriu încă testamentul, ba mai mult, să-mi scriu și cea de-a 12-a carte. Izbuti-voi? Roagă-te de cer să izbutesc, că și eu mă voi ruga pentru izbânda ta poetică, și nu numai.

În speranța că va fi așa cum vrem noi (și vrem binele, evident!), te îmbrățișez frățește și-ți trimit toate gândurile mele bune,

**Mircea Horia Simionescu, 8
decembrie 83**

Stimate domnule MHS,

Încep prin a-mi cere scuze pentru meschinul fapt de nu-mi fi onorat până în prezent datoria ce-o am la dumneavoastră, dar vă asigur că nu am uitat de ea...

Vă scriu de data aceasta din Somova, o localitate în apropierea orașului Tulcea. Iată că destinul meu de hoinar m-a adus și-n mirificul univers al Deltei. Tabăra noastră se află la marginea localității și de lângă ea începe balta. Ea, tabăra, este pustie până la începerea campaniei geologice (în aprilie). Din toamnă aici nu se găsește decât un om, care are grijă să nu-i fie deranjată solitudinea.

De două săptămâni eu sunt cel care o face, urmând să mai stau aici încă pe atât. Viețuiesc într-o căsuță tip camp, singur și bucuros că am lângă mine caietul în care scriu, câteva cărți, un aparat mic de radio, un reșou și câteva „cantarole” în care-mi pregătesc mâncarea (ce puțin îi trebuie unui om pentru a se simți bine!). Am uitat. Mai am lângă mine un dulău negru-corb, moștenire de la băieții plecați în țară și cu care împart bucată de pâine. De asemenea, e foarte prezent și vântul, care-mi zgâlțâie somnul și ușa când o uit deschisă (ieri era gata, gata să o rupă)

Dimineata când mă scol amușinez aerul, ce-mi aduce mirosuri necunoscute, mie ca muntean. Ceva tot îmi este familiar: mirosul primăverii, același peste tot, și care în curând va schimba fața lucrurilor.

Dar gata, am terminat cu sentimentalismele. Vreau, maestre, în continuare, să vă anunț că am făcut și eu pasul cel mare. Ajutat de un prieten geolog, Daniel Juverdeanu (cel despre care v-am zis la telefon că vrea să vă cunoască), flăcău de treabă și dezinteresat ca Apollo, am predat și eu o mapă cu poezii la „Cartea

românească”. Prietenul meu este un apropiat al doamnei Maria Graciov, pe care bănuiesc că o cunoașteți, și fost coleg cu fiul acesteia, poet și el. Am făcut împreună o vizită doamnei, dânsa a ascultat câteva dintre poemele mele și a reacționat salutar, după care m-a chemat la redacție, unde am predat manuscrisul, urmând a fi înmănat domnului Mircea Ciobanu. Dar, ca întotdeauna, fac lucrurile fără cap și coadă, căci nu am predat toate poemele și nici nu le-am recitat după dactilografierea pe care mi-au făcut-o niște colegi de la sediul întreprinderii. Mi-am dat seama de asta mai târziu, citind copiile, că este nevoie de unele corecturi. O să repar însă totul când o să ajung la București, doamna Graciov fiind pusă în temă de amicul meu.

Încă ceva: doamna Graciov îl cunoaște pe doctorul Răzvan Petrescu, pe care l-a ajutat și pe el la publicarea primei cărți de proză. Ce mai face Răzvan? I-ați văzut cartea? Salutați-l din partea mea dacă-l întâlniți!

Și acum despre dumneavoastră: ce mai faceți? Sper să fiți sănătos, căci este necesar a ne mai feriți cu încă alte producții literare. Ultima oară când am discutat cu doctorul Mircea Bogdan, acesta era foarte entuziasmat. Spunea că citindu-vă descoperă universuri inedite și fantastice, lucru care nu i s-a întâmplat decât citindu-i pe Dostoievski sau pe Garcia Marquez. Ce mai aveți în „atelier”? Nu v-am citit cam de mult ultimele două cărți, nereușind să le procur.

Închei. La radio se anunță un concert al Filarmonicii bucureștene. Se va cânta din Hayden și Ravel. Mamă doamne, iată-mă și meloman...

Mi s-au terminat țigările și e dezastru. Noroc că am un borcan cu chiștoace și hârtie de ziar. O să fac „penale” în seara asta, iar mâine o să dau o fugă până la Tulcea după țigări.

Afară a început iar să bată vântul și trebuie să mă duc să închid porțile, că le face praf nebunul ăsta.

Noapte bună maestre! Vă doresc sănătate multă și la fel de multă cerbicie, ca și până acum, în lupta cu fața imaculată a colii de scris. La revedere!

Iancu Vale

P:S: Tot vă mai țin o țară, iertați-mă, căci iată: „inima mea pasăre se făcu atunci / durându-și cuib sub streășina iubitei / venea primăvara.”

2 martie 1989, Somova

Magdalena BRĂTESCU

„Printul verde” a câștigat „Premiul de audiență” la importantul festivalul cinematografic „Sundance” 2014 din Utah, Statele Unite, festival inițiat de actorul Robert Redford. La premieră, filmul fost aplaudat timp de un sfert de oră. Creatorul său este scriitorul și producătorul Nadav Schirman, cunoscut pentru filmele „Spionul Șampanie” (2008) și „Camera obscură” (2013).

„Printul verde” este un film documentar-artistic, realizat fără scenariu, care se axează pe mărturiile cutremurătoare ale celor doi eroi principali ai acțiunii și inspirat din cartea „Fiul Hamasului”, povestea adevărată scrisă de Mosab Hassan Yousef, unul din cei mai importanți informatori ai Șabak-ului, care a spionat conducerea mișcării Hamas timp un deceniu. Legătura specială dintre informatorul palestinian și israelianul care-l acționa, șabaknicul Gonen, s-a încheat pe fundalul terorii, trădării, unor dileme imposibil de rezolvat (pentru oamenii de rând!) și s-a transformat într-o prietenie dincolo de granițe, nu o dată la un pas de sacrificiul suprem. Filmul este o dublă defulare care ține spectatorul cu sufletul la gură timp de 95 de minute. El a fost turnat la München în 10 zile și inițial dura patru ore.

Mosab Hassan trăiește

„PRINTUL VERDE” DE NADAV SCHIRMAN

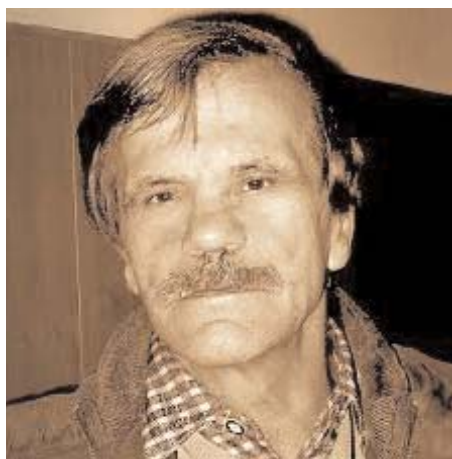
azi în America și se teme pentru viața lui. Se mută dintr-un apartament în altul și duce o existență secretă. În sânul familiei și în mediul său, el este considerat un trădător, iar de-a lungul anilor, singurul său prieten a rămas Gonen Ben Ithak, cel care l-a recrutat ca spion pentru Șin Bet.

Tatăl lui Mosab e șeicul Hassan Yussuf, unul din cei șapte întemeietori ai Hamasului, un șef identificat cu mișcarea islamistă. Mosab s-a născut în 1978 într-o familie musulmană credincioasă dintr-un sat de lângă Ramallah. A crescut în umbra tatălui său,

dar când și-a cumpărat o armă pentru a ucide israelieni și a fost arestat. În închisoare a fost recrutat de Gonen, un star al serviciilor de securitate israeliene. „A recruta e o știință și o artă, trebuie să fi psiholog, să înțelegi ce necesități are informatorul și să te folosești de punctele lui slabe. Victoria recrutării lui Mosab a fost însă începutul sfârșitului carierei mele. „Mosab a devenit la 17 ani informatorul numărul 1 al Șabak-ului, sub numele de cod, „Printul verde”, „prinț” pentru că era fiul unui șeic, „verde” deoarece aceasta e culoarea drapelului Hamas.

Experiența vastă în munca lui Gonen cu informatorii l-a condus spre atingerea celei mai importante succese al carierei sale, dar și la o prietenie care până la urmă l-a făcut să-și distrugă cariera, fiindcă a fost concediat din Șin Bet considerându-se că nu a respectat normele. Într-o lume de minciuni, secrete și viață dublă, cei doi au început treptat să aibă încredere unul în celălalt, iar prietenia lor a devenit una dintre cele mai profitabile din istoria serviciului israelian de informații. Trecut printr-un viol săvârșit de fiul unui vecin pe când avea cinci ani, asistând în închisoare la torturile la care erau supti islamisti considerați colaboratori de proprii lor coreligionari și fără niciun temei verificat, sătul de vărsările de sânge nevinovat, răvășit de rușine pentru minciunile Hamasului care se folosește de suferințele palestinienilor și de copii pentru a-și atinge țelurile, Mosab și-a schimbat ideologia. A trecut la creștinism, adoptând principiile dragostei și milei pentru semenii propovăduite de Noul Testament. A decis să oprească violențele și teroarea cu care se identifică islamul, și crimele împotriva cetățenilor israelieni nevinovați. Întors acasă din închisoare, stând lângă tatăl său al cărui mână dreaptă a devenit, s-a întâlnit cu Arafat, Marwan Barguti și alți șefi de la Hamas și Fatah. Grație informațiilor lui prețioase și reale, au fost prinse bande de teroriști sinucigași și de atentatori împotriva unor personalități din viața politică a

Ion Iancu Vale

nesperatul sfânt

Lumea a auzit, surda, că a picat un sfânt și pe aici s-au ținut oamenii aștia de tot și vin la el să se roage, risipindu-și prinosul de omenie. El se autointitulează cu emfază Nesperatul Sfânt și le dă oamenilor stele de pe cerul gurii lui, scobindu-se între dinții protezei cu un trident de mucava. Oamenii au început să se teamă de el și-i aduc ofrandă merinde și vin. Nesperatul Sfânt le primește bucuros și le consideră deja o obligație. Merindele le descântă cu un șaman să le scape de gustul sudorii și al sângelui. Mănâncă din ele pe săturate, râgâie și-și freacă satisfăcut ombilicul, dă din ele și altor sfinți mai mici, mai puțin descurcâreți dar ascultători. Vinul îl bea până transpiră

Din volumul „Singur în turn”

și devine rând pe rând pasăre, leu și măgar
se mai odihnește puțin și bea și bea nepăstrând
nici un strop pentru mâine.
Oamenii sunt tot mai nemulțumiți, neputincioși așteptată ajutor din soare
de unde vor veni niște luptători care,
obosiți de drum vor cere și ei merinde și vin.
Negăsind, îl vor bea pe el, pe Nesperatul Sfânt,
și pe toți lacheii lui umili și unsuroși,
strecurându-i printre dinții strânși.

1995

urcarea pe munte

Șamanii veacului din urmă își latră radioactivele vrăji, supărând și rănind timpanul firii precum apa rămasă în ureche. Se lăbărțează ura pe altarul rațiunii și sună asurzitor tam-tamul unui dans bolnav și illogic. Ca un ombilic netăiat atârână disperarea pe cheutoarea gândului și viermii corodați ai istoriei rod temelile vremurilor. Peste tot nesătuii timpului înșiruți ca în parabola orbilor, ignoră cu inconștiență viața, dar mai ales moartea. Lacomă și trufașă, cununată cu scârba se rostogolește amenințătoarea, pustiitoare viitură. Tăvălugul ei opac și cenușiu

zdrențuie
faldurile nesfârșite ale zării și prin vadurile proaspăt săpate se revarsă
valuri de teamă și moarte. Talazuri uriașe și grele fac să se prăbușească zidurile milenare ale cetăților. Din catedrale n-au mai rămas decât clopotele chinuite de dangăte
într-o dungă, iar oamenii, ah oamenii, nici rugăciuni nu mai clădesc, Dumnezeu fiind, ca niciodată, părăsit, singur, vândut și dincolo de speranță. Tipă pădurile și apele și pietrele, ca niște copii loviți fără noimă, căci nicio cruce și nicio stea nu mai pot uni cu trăinicie mâinile lunecoase ale oamenilor și nimeni nu mai este, să urce pe munte...

1995

Ce-ar putea spune primul soldat ucis

sunt primul soldat ucis în războiul acesta

de aceea lăcrimează atâta lume în urma mea

oare cine va mai presăra flori pe mormântul ultimului soldat ucis

► Israelului. Paradoxal, el însuși a făcut ca tatăl său să fie închis pentru a-i salva viața amenințată de brațul extremist al mișcării în momentele când dădea dovadă de slăbire a vigilenței.

„Printul verde” este un film de suspense psihologic cu multiple semnificații, dincolo de convenții și care oferă un punct de vedere nou asupra conflictului din regiune. Mărturia directă, cu momente dramatice, emoționante și cu fragmente de arhivă inedite, îl transformă într-un film captivant și impresionant. El a rulat în prezenta eroilor săi care, la sfârșit, s-au urcat pe scena teatrului din Nes Ziona și au

discutat cu publicul din sală care le-a pus întrebări incitante. „Ești erou sau trădător?” „Nici una nici alta. Am ales între rău și mai rău. Cine nu înțelege ce am făcut, demonstrează doar o limitare mentală.”

Mosab a povestit că odată cu publicarea cărții și aflarea adevărului, la un pas de expulzarea sa din SUA ca terorist, a rămas complet singur, fără casă, fără familie, fără identitate, fără viitor, respins de comunitate, aproape de moarte dacă ar fi fost extrădat într-o țară arabă unde-l așteptau dușmanii. Gonen, a riscat totul, a venit în America și i-a luat apărarea, salvându-i astfel viața.

Gonen Ben Ithak e azi avocat, căsătorit și tată a patru copii. Mosab trăiește în continuare în Statele Unite, iar despre viața lui privată, din motive de securitate, nu a dorit să dea amănunte.

În încheierea acestui eveniment de neuitat, mi-am spus, probabil ca și majoritatea spectatorilor, că oameni ca aceștia, fac ca lumea în care trăim să fie mai frumoasă și se existe speranțe de viitor.

București
august 2014

DESPRE BUCURIA VIEȚII

Marina GLODICI

Una dintre cele mai importante lucruri pe care trebuie să le cultivăm de-alungul întregii noastre trăiri pământene este bucuria de a trăi. Fără această bucurie profundă ce izvorăște din dragostea de viață, incandescența sufletului poate să dispară, potrivit cu afirmațiile unora, odată cu înaintarea timpului, dar chiar și de la cele mai fragede vârste. De când ne naștem, răul care luptă mereu împotriva tuturor, are ca scop primordial să răpească ființelor umane bucuria de a trăi ce derivă din dragostea necondiționată, făcând astfel din oameni niște trecători prin această lume blazați și ușor de manipulat, lipsiți de voința de a lupta împotriva răului și de a spune un „NU” categoric: urii, pizmei, certurilor, ambițiilor, răutății și altor roade ale egoismului uman.

De multe ori când stăteam de vorbă cu interlocutorii mei, observam cu ușurință cât putem obosi sub presiunea atâtor oameni care parcă sunt teleghidați să necăjească, să facă rău aproapelui, cu scopul unic de a le fura bucuria de a trăi, de a le lua entuziasmul de pe față, având chiar satisfacția să își vadă semenii că „sunt la pământ”. Trebuie să mărturisesc că am trăit clipe în care dacă nu eram ridicată de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu nu știu dacă mai puteam azi iubi, zâmbi sau spera ori lupta mai hotărât „împotriva duhurilor răutății care stau în locurile cerești” din oameni.

Bucuria de a trăi, ori bucuria vieții își are rădăcina nepieritoare doar în dragoste, fiind a doua componentă a roadei Duhului Sfânt (Galateni cap. 5). Sufletul omenesc e ca și un pământ în care ce semeni aceea cultivi și seceri. Degeaba strângi în memorie multe lucruri frumoase, dacă nu le imprimi în sufletul tău și le practici ca un om nou și sfințit prin harul nemărginit al lui Dumnezeu. Lucruri necunoscute? NU! Doar

uite de mulți și pentru alții sunt niște teorii, de aceea „practica i-a cam omorât” prin iubirea de sine și de lucrurile materiale, care se pare că le-a anihilat cu totul fericirea și bucuria vieții, înlocuindu-le cu satisfacție, ori noroc, cum spun ei. Vorbeam despre fericire ca și de o stare în care aspirațiile sunt atinse, iar bucuria vieții constă în a le păstra ca și o comoară neprețuită. Și primul lucru pe care trebuie să îl respectăm și să îl păstrăm cu sfințenie este însăși Viața din noi. Ea ne este dată de Dumnezeu pentru a urma „școala nobleței” prin golirea sinelui, (asta, însemnând și suferință uneori) și umplerea cu Duhul Său. Ca să putem înțelege că bucuria noastră nu poate fi deplină doar atunci când avem bucuria Domnului Isus, adică cea a libertății sufletești de sub toate fărâdelegile și tentațiile acestei lumi.

Și oare, cum putem avea bucuria de a trăi cu adevărat în noi? Bucuria vieții care nu ne-o poate răpi nimeni și niciodată este bucuria mânturii, ce derivă din credința fiecărui ins în jertfa Domnului Isus și pocăința și regretul pentru toate faptele rele săvârșite. Abia atunci, Duhul lui Dumnezeu crează în om o personalitate spirituală care implementează o stare de bucurie lăuntrică profundă independentă de împrejurări și care luminează mereu fiecare colțisor suflesc și îl face să se simtă iubit cu adevărat, scăpat de orice situație grea și de sub povara tuturor tentațiilor lumești de încălcare a legilor divine și a celor pământești.

Să ai bucuria de a trăi! Ce frumoasă stare! Să trăiești cu bucuria omului împlinit prin credința că Dumnezeu te-a inclus în planul Său de mântuire și să ai onoarea să fii lucrător împreună cu El. Să lupți împotriva oricărui fel de nelegiuire alături de cerul întreg pentru binele întregii rase umane. Să știi că trăiești sub ochii Creatorului care vede totul și știe totul despre fiecare, e o mare bucurie. E o mare împlinire să trăiești cu bucuria omului care are o

conștiință curată prin credința că Domnul Isus te-a mântuit de sub puterea păcatului care încearcă să degradeze omenirea. Dacă bucuria adevărată a vieții își are sorginea în dragoste, atunci ea este promotoarea păcii lăuntrice care „întrece orice pricepere” omenească. Bucurie în momente de încercări? DA! Bucurie când oamenii te lovesc, te bârfesc și caută să te destabilizeze prin orice mijloace? DA!

Într-o altă ordine de idei, nu poți să-i mulțumești o lume întreagă și de judecata ei nu scapă nimeni. Dacă te vede că ești optimist în necazuri, încerci să te încrezi în providență și aștepti ajutorul lui Dumnezeu în liniște și pace sufletească, sunt unii care spun că ești insensibil, neinteresat, inconștient și alte „epitete și comparații” din partea celor care nu înțeleg și nici nu vor să înțeleagă că scăparea noastră se află doar în Dumnezeu. El e gata să ne ajute, să ne mântuiască să ne este alături în orice împrejurare. El ne înțelege cu adevărat și absolut pe toți. Slavă Lui!

Așadar, să avem dragoste de viață, bucuria vieții și a muncii împlinite printr-o conștiință curată, deoarece acesta este secretul unei vieți pline de sens. Bucurați-vă, pentru că avem un Dumnezeu VIU și plin de bunătate și îndurare înnoitoare! „Bucurați-vă în Domnul! - zic, iarăși zic: Bucurați-vă!”

Baia Mare
18 septembrie 2014

TRAMVAIUL LUI LABIȘ (VERSURI)

Virginia Vini POPESCU

TRAMVAIUL LUI LABIȘ !

Mai moare câte-o căprioară,
Cu fiecare vers citit,
Și lacrima-mi, încet, coboară
Pentru poetul meu iubit.

Tramvaiul vieții lui a fost,
Un trist vehicul, ce-n tăcere,
L-a rupt din lumea sa cu rost,
Ducându-l, fulger, în durere!

Petale de mălin tot zboară,
Ca-n jocul de a nu muri,
Crezând mereu în primăvara,
În care el va reveni!

FLOAREA DIN STEA

De mana cerului, stropită,
Râdea o floare-n gheața sa
Și se credea, mult, prea iubită
În fața vremii ce trecea.

Suava rouă- a dimineții,
Și ziua care va să fie,
Îi răcorește ochii vieții
Cu-o nouă, mare bucurie.

Așa, trecând clipă cu clipă,
Privind spre cerul ce-o iubea,
De-odată prinde o aripă
Și- ajunge floare într-o stea.

MIROSUL DEMNITĂȚII

Miroase-aici a demnitate,
Și nu mă satur de parfum,
Și-mi văd trecutul prin lumină,
Și văd prezentul ca prin fum.

Din curtea lor cu un obor,
Din izul ei de oseminte,
Dinspre osuare, cu fior,
Îmi vine sufletul cuminte.

Îmi văd străbunii ?i buncii,
Le văd și palmele bătute,
Mă miră tainele furnicii,
Și gândul dă să le sărute !

Mâna miroase-a demnitate
Prin unghii rupte de pământ,
Și i se-ntinde din dreptate
Și mâna mea spre legământ!

TURNUL BABEL

Trăim o epocă Babel
Și ne-nțelegem ca în turn,
Când fiecare pentru el
Vorbește singur de nebun.

Parcă suntem după potop,
Și parcă altul stă să vină,
Totul apare fără scop,
Și lumea fără de lumină.

Cu cât se-nalță către cer,
Să-l ia de piept pe Cel de Sus
Din vârful Turnului Babel,
Omul e mai ușor răpus!

RĂBDAREA TIMPULUI

Mă rog ca timpul să aibă timp,
Să pună pace cu trecutul
Și să mai aibă și-un răstimp,
Să nu zdrobească începutul.

Și cu răbdarea lui frumoasă
Să replanteze-n suflet flori,
Să dea speranță pentru viață,
Printre cadavre și tumori.

Cum scrie cel mai bun fecior,
Când îl cuprinde de-ai lui dorul,
El, timpul binefăcător,
Să scrie-n gânduri viitorul!

Și dacă până numai doare,
Dezleagă el orice mister,
Ar fi o ultimă favoare,
Ce timpului etern i-o cer!

În timp ce sufletul se înalță
Și trupul cade-n cet din cer,
Să dea urmașilor speranță,
Că voi fi stea și nu mai pier!

NAVA RĂZBOIULUI SE-MBARCĂ !

File uitate în tăcere
Aduc idei ce vor să spună,
Cum că istoria-i durere,
Și ea adesea se răzbună.

Se scriu și încă se mai taie
Și frontiere și destine,
Viața planetei se îndoie,
Și nu din rău înspre mai bine.

Cortina rece își face loc,
Tratatul lumii se încalcă,
Se schimbă pacea, pe un foc,
Nava războiului se imbarcă!

Pândește frica la hotare,
Și gândul rău își ia avânt,
Căci vorba bună nu e-n stare
Să facă pace pe Pământ !

SUB SEMNUL LOR !

Când raza cade pe o pleoapă,
Cu zâmbetu-i și mângâierea,
Scaldă privirea ca o apă
Și- aduce-n inimă plăcerea .

Dar tatăl ei, bătrânul Soare,
O urmărește în tăcere,
Dorind puțin să mai dogoare
S- arate că e în putere.

Când vara va sosi ,voioasă,
Soarele, tineri, va uni,
Ce sub haloul lui de aur,
Pe valul mării s-or iubi.

Soarele, marea, împreună,
Rămân un cuplul cunoscut,
Sub semnul lor și cel de Lună
Mai toți copiii s-au născut !

AȘTEPT

Aștept, iar, noaptea-n nerăbdare,
Și iert lipsa luminii ei,
Uit de răspuns și întrebare,
Privesc la boltă și la zei.

E cerul plin de bulgări dragi
De aur și de strălucire,
Precum ghirlandele de fragi,
Pline de fructe și iubire.

Aștept și ziua ce-o să vină
Să îmi aducă iar o floare,
Și să mă bucur de lumină,
Și să zâmbesc din nou la Soare.

ROMEO NIRAM: ESEU DESPRE ESEU

Dan CARAGEA

Două dintre cele patru cicluri pictate până acum de Romeo Niram au fost intitulate, într-un mod încă nedeslușit, „eseuri”: „Eseu despre luciditate” și „Eseu despre neluciditate”. Sunt întemeiat să cred că primul este un împrumut după cartea omonimă a lui José Saramago, în timp ce ultimul (dar, cronologic, anterior) a fost botozat, prin contrast, retrospectiv. Să fie vorba de o preluare (omagială), motivată de fascinație, de o „coincidentă” apăsătoare de intenții comune sau de o simplă criză de imaginație? Răspunsul nu este nici singular și nici limpede.

Reflectând mai stăruitor, am înțeles că eseul este, la Niram, însăși structura creatoare a operei. Și asta pentru că artistul insistă asupra lui

atât denominativ cât și procesual – e „atelierul” imaginării sale, dacă mă pot exprima așa.

Culturalicește vorbind, genul apare mai întâi în literatură europeană, prin publicarea celebrei *Eseuri* (1580) ale lui Montaigne, ca modalitate fragmentară, pornind de la unele experiențe existențiale și individuale ale autorului.

Astăzi eseul (ca formulă literară) pare traversat de un anume disconfort sau suspiciune față de valorile instituite, ceea ce-i permite scriitorului ca ideile să țâșnească fără acea șlefuire absolută dictată de genuri mai procustiene. În acest sens, eseul devine un exercițiu de libertate împotriva disciplinării tensiunilor și contradicțiilor ideatice. Este Niram departe de această înțelegere?

Dacă am trece la teoria plasticii, am putea afirma că eseul plastic are aceeași funcție de rezistență, că recunoaște caracterul provocator, violent uneori, dar și arbitraritatea relației dintre semne, precum și a relației pe care acestea o stabilesc cu spectatorul sau cu propria cunoaștere. Astfel, ceea ce un eseist plastic propune lumii nu este un lucru nici comod, nici conformist, nici neutru, nici autoreferențial. Pe de altă parte, așa cum vedem la Niram, lucrările surprind formal și stilistic, având o concepție autonomă, impură, mediată și care apelează la reflecție critică pentru justa lor receptare. Raportat la poezie, eseul plastic preia plăcerea ei ludică, făcând ca realitatea și fantezia să se îngemăneze; la fel, rigoarea metodică și imaginația. Metaforele, „imaginile”, pulverizează de multe ori coerența semantică, devenind „dizertație”, digresiune, însă conceptele, dacă le sesizăm, recapătă mult din puritatea originară a științei sau filosofiei. De aceea, eseul plastic este, în chip esențial, interpretare.

Experiență intelectuală trăită de pictor e, firește, subiectivă, dar mereu împărtășită. O propunere deschisă, cordială, să spunem, dar polemică în fundamente, și care depinde de spectator pentru a-și produce efectul. Menirea pictorului este aceea de a ne arăta insolitul vieții, dimensiunea umană și istorică într-o formă mobilă, caleidoscopică, dar cu o profundă simpatie.

Eseurile lui Romeo Niram sunt, așadar, cicluri, succesiuni, cu reveniri și „rescrieri”, o eternă întoarcere la anumite montaje spațiale emblematic, eutopice, unde eroul său a pășit întâia dată. Întotdeauna artistul își ia și un martor al „adevărului” și empatiei (pe Celălalt) pe care „ordinea desfășurată” de pe pânze îl pune destul de bine în evidență.

Eroul miturilor lui Niram este întotdeauna Marele Român (călător sau exilat) pe care artistul îl întâlnește în peisaje străine și, totuși, familiare. Deocamdată, în cea mai occidentală capitală a Europei. Așa se face că trei din cunoscutele piețe ale Lisabonei se „reîntorc”, în această expoziție, într-o viziune nouă, laolaltă cu dos-toievskiana locuință (a pictorului, bănuim) formând marele scenariu. Eroul este, de astă dată, cine altul decât Mircea Eliade în anii petrecuți în Portugalia (1941-1945).

Suntem, evident, la punctul terminus al eseului, al intrigii, la „lovitura de teatru”. Niram ne revelă, în sfârșit, identitatea eroului în numele căruia a construit cu luciditate, etapă cu etapă, acest îndrăzneț scenariu. O dramă în patru tablouri, domestică și stradală.

Iată cum eliadofania a devenit tema țintă a Jurnalului portughez al lui Romeo Niram. Ingenios, nu?

București
2007 - 2013

Consiliul Județean Dâmbovița,
Centrul Județean de Cultură Dâmbovița,
Societatea Scriitorilor Târgovișteni,
Biblioteca Județeană „I.H.Rădulescu”.
Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească”,

REGULAMENT

Festivalul-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” Ediția a XLVI-a, Târgoviște, 7 - 8 noiembrie 2014

În organizarea Centrului Județean de Cultură Dâmbovița, Societății Scriitorilor Târgovișteni, a Bibliotecii Județene „I.H.Rădulescu”, Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”, cu sprijinul Uniunii Scriitorilor din România, se desfășoară Concursul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, cu patru secțiuni de creație (poezie, proză scurtă, eseu și teatru scurt), ajuns anul acesta la ediția a XLVI-a. Concursul se adresează creatorilor din toată țara, care nu au împlinit 40 de ani, indiferent dacă sunt membri ai uniunilor de creație ori au volume de autor.

Concursul urmărește să descopere, să sprijine și să promoveze o literatură de certă valoare umanist-estetică, deschisă tuturor abordărilor, căutărilor și inovațiilor din interiorul oricăror experiențe ale canonului specific românesc ori universal. Concurenții – care pot participa la una sau mai multe secțiuni - se vor prezenta la concurs cu un grupaj de maxim 10 titluri pentru secțiunea de poezie, 3 proze, însumând maximum 8 pagini la secțiunea proză scurtă, 1-2 piese de teatru scurt (inclusiv piese pentru copii), pentru secțiunea teatru scurt. Se pot aborda teme la alegere. La secțiunea eseu (două lucrări de circa 4 – 5 pagini), tema este „Dinastia Văcăreștilor și literatura română premodernă la Târgoviște”.

Lucrările vor fi editate în word, cu caracter Times New Roman, corp 12, la un rând și jumătate. Acestea vor avea un motto, ce se va regăsi într-un plic închis, conținând un CV detaliat (numele concurentului, data nașterii, activitatea literară, adresa și, obligatoriu, numărul de telefon), și vor fi trimise prin poștă (imprimare pe hârtie și pe un CD), până la data de 25 octombrie 2014, pe adresa: Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, str. A. I. Cuza nr.15, cod poștal 130007, Târgoviște. În cazul în

care, lucrările vor fi trimise prin poșta electronică (e-mail – strategiiculturale@yahoo.com), acestea vor fi însoțite de un motto, precum și de un CV (datele personale solicitate mai sus), organizatorii asigurând confidențialitatea acestora până ce juriul va delibera și va stabili premianții ediției.

Concurenții care au obținut un premiu la una dintre secțiuni, în edițiile anterioare, se vor putea înscrie în concurs doar la o altă secțiune.

Concurenții care nu vor trimite toate datele de identificare (în special data nașterii) vor fi eliminați din concurs.

Nu vor participa la concurs lucrările care vor fi trimise după 25 octombrie 2014, data poștei.

N.B.

Premianții vor fi invitați de către organizatori în zilele 7 și 8 noiembrie 2014, la Târgoviște, la manifestările organizate în cadrul Festivalului-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” – ediția a XLVI-a, 2014.

Premiile, în număr de 18, în valoare de circa 5000 lei, vor fi acordate concurenților, în vechea Cetate de Scaun, cu ocazia festivității de încheiere a concursului. De asemenea, lucrările premiate vor fi publicate într-un volum editat de Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, în colaborare cu Editura „Bibliotheca”.

Relații suplimentare:

Centrul Județean de Cultură Dâmbovița – telefon-0245/613112; e-mail – strategiiculturale@yahoo.com sau pe pagina www.cjcd.ro (unde vor fi publicate și rezultatele finale).

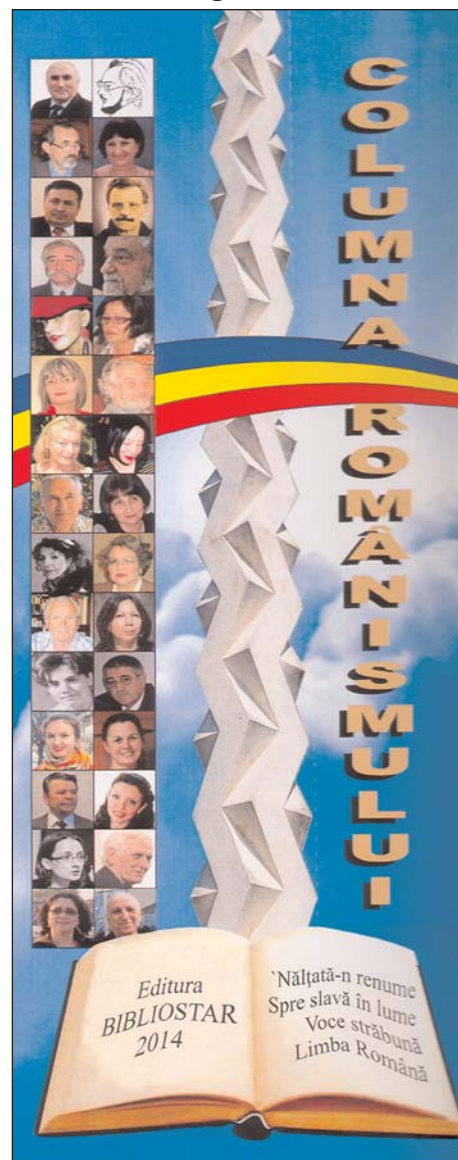
Notă finală:

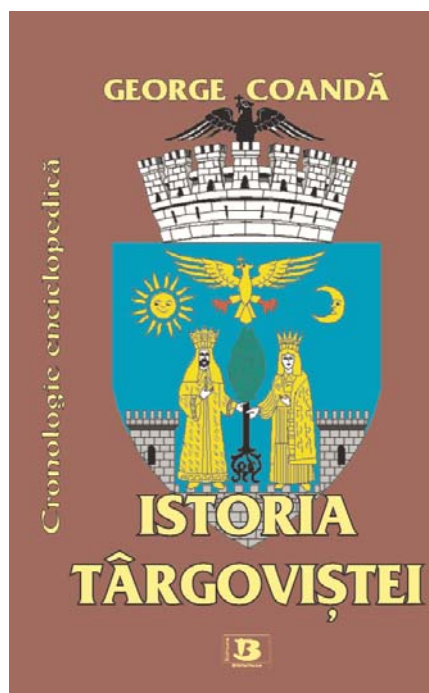
Orice modificare a actualului regulament va fi notificată în procesul-verbal de jurizare și adusă la cunoștința publicului de către juriul național, alcătuit din personalități recunoscute ale vieții cultural-literare naționale.

Organizatorii

George Baciu

Cărți noi în biblioteca revistei Climate Literare

